

«Flest mulig, lengst mulig, best mulig»

En kvalitativ studie av trenere, spillere og foreldre som har hatt tilknytning til Bryne Fotballklubb G99

MARIUS JOHNSEN

VEILEDER

Bjørn Tore Johansen

Universitetet i Agder, 2019

Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Institutt for folkehelse, idrett og ernæring

Forord

Prestasjonsutvikling i idrett er et spennende tema innenfor idrettsvitenskapen. Samtidig vet vi at idrettsdeltakelse dreier seg om mye mer enn ferdighets- og prestasjonsutvikling. Det har vært spennende og lærerikt å få muligheten til å gå i dybden på et utviklingsmiljø i fotball som på en god måte har lyktes med å kombinere tanker om prestasjonsutvikling mot toppidrett, med tanker om fotball for alle, uavhengig av ferdighetsnivå og ambisjoner. Ofte har dette blitt sett på som to ytterpunkter innen idrettsaktivitet som det kan hevdes går på bekostning av hverandre. Kanskje kan denne studien bidra til at tanker om idrettssatsing mot elitenivå og idrettsdeltakelse for rekreasjon bedre kan kombineres, i et og samme miljø. Som en av respondentene i studien sa:

Flere sa til meg at du ødelegger muligheten til de som har lyst til å bli gode, til å bli gode når dere er så mange. Men det som modellen vår har vist, er at vi har produsert veldig mange gode spillere, samtidig som veldig få i den andre enden har sluttet. Spørsmålet er ikke om du skal velge topp eller bredde. Du kan få begge deler i samme gruppe. Det er egentlig det vi har gjort. Vi har hatt topp og bredde i samme gjengen. Men vi har gjort det via organisert differensiering, også vannet det ut sånn at det ikke skal bli sånn separate grupper fra tidlig av. For breddeklubber som har veldig mange som har lyst til å trene mye, så trenger du ikke ta valg. Det går an å favne begge deler. Og vi har fått 6 av 40 som har spilt på landslag bare de siste to årene. 10 av 40 har spilt på kretslag. Og allikevel har ikke den andre enden sluttet.

Som aktiv foreldretrener i norsk barnefotball på sjetten år har jeg stor interesse for temaet som undersøkes i denne studien. Høsten 2018 startet vi opp fotballaktivitet for femåringene i fotballklubben Vigør. Dette er mitt tredje trenerengasjement, ettersom jeg allerede er trener for to andre lag, et gutter 10-lag og et jenter 12-lag. Før jeg begynte som trener for egne barns lag, var jeg trener for FK Vigørs gutter 19-lag i tre år. Forut for trenergjerningen har jeg selv drevet aktivt med fotball hele livet frem til jeg sluttet sommeren 2012. Da hadde jeg spilt de siste ti årene som profesjonell fotballspiller i norsk eliteserie i IK Start og Lillestrøm SK, samt hatt et opphold i Tysk Bundesliga i 1. FC Köln. I tillegg spilte jeg sju kamper for det norske A-landslaget i fotball. Etter endt spillerkarriere har jeg arbeidet som idrettslærer ved Norges største idrettslinje for videregående skoler. Ved Kristiansand Katedralskole Gimle (KKG) har jeg, i de siste fem årene, undervist idrettselever i blant annet faget toppidrett fotball, noe som i stor grad har bestått i å tilrettelegge for spillerutvikling gjennom ledelse av fotballtreninger for elever/spillere i alderen 16-19 år. I tillegg har jeg det siste året hatt det overordnede ansvaret

for den sportslige utviklingen i breddeklubben FK Vigør. Man kan trygt si at fokus på spillerutvikling i fotball i stor grad preger hverdagen min. Alle disse erfaringene, både som spiller og i dag som trener har vekket min interesse for fagområdet, også innenfor vitenskapelige rammer, og har gjort at jeg har stilt meg ulike spørsmål omkring spillerutvikling, talentutvikling, og forvaltning av unge menneskers bruk av tid og ressurser for å oppnå idretts glede og prestasjonsutvikling innen fotball. Disse erfaringene har gitt meg verdifull for forståelse i mitt møte med deltakerne og tema i denne studien.

Arbeidet med masteroppgaven har vært både utfordrende og tidkrevende. Det har vært av stor betydning at jeg har hatt flinke veiledere. Både Bjørn Tore Johansen og Martin Kjeøen Erikstad har bidratt med gode innspill, tilbakemeldinger og råd. Dere besitter mye kunnskap innenfor fagområdet og det som er knyttet til det vitenskapelige. Takk for at dere har vært så tilgjengelige. Takk til min arbeidsgiver Kristiansand Katedralskole Gimle, for god tilrettelegging gjennom dette året hvor jeg har arbeidet med masteroppgaven. Norges største idrettslinje er et utmerket sted å være dersom man ønsker å jobbe med idrettsutvikling og unge utøvere. Jeg vil også rette en takk til mine foreldre og søsken som har ledet meg mot min interesse for idrett og bevegelse. Idrettsutvikling består av mange opp- og nedturer. Dere har på en utmerket måte vært veiledere og støttespillere for meg i hele min idrettskarriere.

Til slutt takk til min vakre kone, Monica, for din tålmodighet og forståelse. Det har på mange områder vært et krevende år, hvor du har måtte ta en stor del av ansvaret for oppfølging i hjemmet. Også mine fantastiske barn Malin, Mikkel og Magnus fortjener en takk. Gjennom dere kan jeg få arbeide med fotball og spillerutvikling.

Kristiansand, mai 2019

Marius Johnsen

Sammendrag

Idrettsdeltakelse kan knyttes til positiv ungdomsutvikling. Samtidig ønsker mange å bli så gode som mulig i idretten sin. Hensikten med denne studien er å undersøke et fotballmiljø for gutter som har lyktes godt med å beholde barn og ungdommer aktive i idretten over lang tid, samtidig som mange av utøverne har utviklet så gode ferdigheter at de har nådd elitenivå.

Studien er en case-studie av et fotballag bestående av et årskull født 1999 som har spilt i fotballklubben Bryne, i sørvest-Norge. Ti personer som har hatt tilknytning til miljøet er blitt intervjuet. Foreldre, spillere, trener og klubbrepresentant utgjør studiens ti respondenter. For å skape tilstrekkelig bredde og dybde i datainnsamlingen så er to foreldre og to spillere som har deltatt på rekreasjonsnivå intervjuet. I tillegg er to foreldre og to spillere som representerer elitenivå intervjuet. Ingen av de som er intervjuet har hatt familiære relasjoner til hverandre. Alle intervjuene er gjennomført ved bruk av individuelle semi-strukturerte dybdeintervju. Et teoretisk rammeverk, Personal Assets Framework (Côté, Turnnidge & Evans, 2014; Côté, Turnnidge & Vierimaa, 2016) er benyttet til å innramme og strukturere studien. Dataene er analysert ved hjelp av tematisk analyse (Braun, Clarke & Weate, 2016) med både induktiv og deduktiv tilnærming til datamaterialet. Resultatene viser et fotballmiljø som har hatt et svært høyt aktivitetsnivå, spesielt gjennom mye uorganisert fotball for store deler av utviklingsmiljøet. Trenerne har vært inkluderende, hatt god fotballfaglig og pedagogisk kompetanse. De har vært flinke til å oppmuntre til egenaktivitet og hatt gode lederegenskaper. Samholdet i gruppen har vært sterkt på tvers av ferdigheter, og i miljøet har sammenligning av ferdigheter vært med på å pushe grensene til utvikling på en positiv måte. Fotballklubben har besittet en innendørs kunstgresshall som har vært viktig, og klubben har hatt en bevisst filosofi om å tilrettelegge for løkkefotball, spesielt i helgene. Miljøet har vært utviklingsorientert fremfor resultatfokusert, tilpasset utfordringer til deltakernes ferdigheter, men i tillegg bevart samholdet med å holde elite og bredde i samme gruppe.

Nøkkelord: talentutvikling, breddeidrett, prestasjonsutvikling, idrettsdeltakelse, positiv ungdomsutvikling, "løkkefotball", barneidrett, trenerrollen

Abstract

Sports participation has for many led to positive youth development, while many want to be as good as possible in their sport. The purpose of this study is to investigate a soccer environment for boys which has succeeded in keeping children and young people active in the sport for a long time, and at the same time many of the athletes have developed such good skills that they have reached the elite level.

The study is a case study of a football team consisting of a cohort born in 1999 that has played in the football club Bryne, in the southwest of Norway. Ten people who have been associated with the environment have been interviewed. Both parents, players, the coach and club representative make up the ten respondents of the study. To create enough breadth and depth in the data collection, two parents and two players who have participated at the recreation level are interviewed. In addition, two parents and two players representing the elite level are interviewed. None of those interviewed have had family relationships with each other. All interviews were conducted using individual semi-structured in-depth interviews. A theoretical framework, Personal Assets Framework (Côté, Turnnidge & Evans, 2014; Côté, Turnnidge & Vierimaa, 2016) has been used to frame and structure the study. The data were analysed using thematic analysis (Braun, Clarke & Weate, 2016) with both inductive and deductive approaches to the data material. The results show a soccer environment that has had a very high level of activity, especially through very much unorganized football for large parts of the developing environment. The coaches have been inclusive, had great football knowledge and pedagogical skills. They have been good at encouraging self-activity and having good leadership skills. The cohesion of the group has been strong across skills, and in the environment, comparing skills has helped to push the boundaries of development in a positive way. The football club has possessed an indoor artificial turf hall that has been important, and the club has had a conscious philosophy of facilitating loop football, especially on weekends. The environment has been development-oriented rather than result-focused, adapted to challenges to the participants' skills, but at the same time preserved the cohesion of keeping elite and breadth in the same group.

Keywords: talent development, recreational sport, performance development, sports participation, positive youth development, unorganized training, youth sport, coaching role

Innholdsfortegnelse

Forord	II
Sammendrag	IV
Abstract	V
1.0 Innledning	8
1.1 Om deltakelse i fotball	8
1.2 Utviklingsmiljøet Bryne G99	9
1.3 Studiens hensikt.....	10
2.0 Teori	11
2.1 Flest mulig, Lengst mulig, Best mulig	11
2.2 Talentbegrepet	12
2.2.1 Talentidentifisering.....	14
2.3 Økologisk tilnærming til spillerutvikling	15
2.3.1 Økologiske utviklingsmodeller i idretten	15
2.3.2 Idretten som arena for positiv ungdomsutvikling.....	16
2.4 The Personal Assets Framework (PAF), et rammeverk for idrettslig utvikling	17
2.4.1 De tre langsiktige målsettingene	18
2.4.2 De mellomlange ressursmålene	19
2.4.3 De dynamiske elementene	20
2.5 Positiv ungdomsutvikling (PYD) som verktøy for talentutvikling	25
3.0 Metode	28
3.1 Valg av metode.....	28
3.1.1 Kvalitativ tilnærming.....	29
3.1.2 Studiens design og kontekst	30
3.2 Kvalitative intervju.....	31
3.2.1 Semi-strukturert dybdeintervju.....	31
3.2.2 Intervjuguide med tema og timeline	32
3.3 Respondenter	34
3.4 Gjennomføring av intervjuene.....	36
3.5 Analyse av data	38
3.6 Validitet og troverdighet.....	43
3.7 Ethiske overveielser	46
4.0 Presentasjon og vurdering av resultater	48
4.1 Individets idrettsdeltakelse	49
4.1.1 Mye uorganisert fotballaktivitet	49

4.1.2 Tidlig deltakelse i organisert fotball	52
4.2 Betydningsfulle relasjoner	54
4.2.1 Trenerkvaliteter	54
4.2.2 Medspilleres rolle	68
4.3 Fysiske og psykososiale forhold	72
4.3.1 Tilgang til helårsfasiliteter	72
4.3.2 Individtilpasset utviklingsfokuset miljø	76
4.4 Langsiktige konsekvenser av Bryne G99	82
4.4.1 Inkludering og respekt for hverandre	82
5.0 Diskusjon	84
5.1 Individets idrettsdeltakelse	84
5.2 Betydningsfulle relasjoner	86
5.3 Fysiske og psykososiale forhold	88
5.4 Langsiktige konsekvenser av Bryne G99	91
5.5 Metodisk diskusjon	91
5.6 Avsluttende betraktninger	93
6.0 Referanseliste	95
7.0 Vedlegg	103

1.0 Innledning

Hvordan kan vi få med flest mulig barn og ungdom, og holde dem lengst mulig i fotballfamilien, ja, helst hele livet? Og i tillegg, hvordan legge til rette for at spillerne rett og slett blir best mulig, ut fra sine forutsetninger (Larsen, 2011, s. 18)

Sitatet over er hentet fra Øyvind Larsen, fagansvarlig for trener- og aktivitetsutvikling i Norges Fotballforbund (NFF). Tittelen på oppgaven: "Flest mulig, lengst mulig, best mulig" er inspirert av NFFs pensumbok for norsk barne- og ungdomsfotball (Larsen, 2011). Tittelen synliggjør mange av NFFs målsettinger med barne- og ungdomsfotballen i Norge. Overført til praksis betyr den at fotball skal være for alle, uansett bakgrunn, ferdighetsnivå og ambisjoner. Videre ligger det i "lengst mulig" at frafallet i fotballen skal være så lite som mulig. "Best mulig" betyr at det skal tilrettelegges for at hvert individ skal få mulighet til å utvikle seg, og nå sitt potensiale, og bli så gode som hver enkelt kan bli som fotballspiller.

1.1 Om deltakelse i fotball

Fotball er en av verdens mest populære idretter med over 360 millioner aktive utøvere (FIFA, 2007). Fotballens posisjon bekreftes også i Norge, hvor over 370 000 er registrerte fotballspillere (NIF, 2017). Dette gjør fotballen til landets desidert største idrett. Hensikten med, og bakgrunnen for deltakelse i fotball kan være mangesidig (Côté et al., 2016). Mange unge investerer enormt mye tid og krefter i fotballaktivitet med et ønske om å skulle nå elitenivå i fotball. Fotball er derfor en sterkt konkurransepreget idrett, hvor nåløyet for å skulle nå frem til elitenivå er ekstremt trangt (Haugaasen & Jordet, 2012; Williams & Reilly, 2000). Mye av forskningen på idrett og utvikling dreier seg nettopp om denne idrettsspesifikke ferdighetsutviklingen (P. R. Ford, Ward, Hodges & Williams, 2009), hvor man i stor grad er opptatt av hva som kjennetegner dem som når elitenivå (Haugaasen & Jordet, 2012; Rees et al., 2016). Flere såkalte talentutviklingsprogram er utarbeidet med hovedfokus rettet mot ferdighetsutvikling og utvikling av fremtidige eliteutøvere. Et eksempel på dette i fotballsammenheng er landslagsskolen (NFF, 2018).

Andre perspektiver på eliteidretten er at den kan ha stor samfunnsverdi, både som inspirasjonskilde eller som en kilde til underholdning (Grix & Carmichael, 2012). Mer presist kan eliteidretten medføre internasjonal prestisje for nasjonen, "feel-good faktor" for befolkningen, og lede til økt deltakelse i idrett blant folket. Det siste kan medføre en mer fysisk aktiv befolkning, og dermed også en større gruppe med potensielle fremtidige eliteutøvere å velge fra (Grix & Carmichael, 2012).

De aller færreste som driver med fotball eller annen idrett når elitenivå (Haugaasen & Jordet, 2012; Malina, 2010). For disse blir andre positive effekter av langvarig deltakelse i fotball viktige. Dette kan være en forbedret fysisk helse (Hallal, Victora, Azevedo & Wells, 2006; Janssen & LeBlanc, 2010). Videre kan det være en positiv utvikling av psykologiske og sosiale egenskaper (Eime, Young, Harvey, Charity & Payne, 2013). Den systematiske litteraturstudien til Eime et al. (2013) konkluderte med at økt selvtillit, sosial interaksjon og mindre depresjon forekommer hos barn og unge som er aktive i idrett. Deltakelse i idrett vil også kunne ha god effekt på unges innlæring av positive verdier (Danish, Petitpas & Hale, 1993), noe som vil kunne virke forebyggende på problematferd blant unge (Fraser-Thomas, Côté & Deakin, 2005). På den andre siden kan deltakelse i idrett også ha negative effekter på barn og unges psykiske helse (Fraser-Thomas & Côté, 2009). Dette kan resultere i såkalte drop-outs; at folk velger å slutte med idretten sin (Quested et al., 2013).

Hvordan deltakelse i idrett og fotballaktivitet oppleves, og hva som blir de langsiktige positive eller negative virkningene av å delta, vil være påvirket av ulike faktorer som er knyttet til det fysiske miljøet for aktiviteten, det sosiale miljøet i idretten, relasjonene mellom de involverte, eller hvilke aktiviteter man deltar på og hvordan aktiviteten er lagt opp (Côté et al., 2014).

De to perspektivene: "idrett for alle" og "idrett for utvikling av eliteutøvere" har ofte blitt sett på som motstridende og utfordrende å kombinere (Comeau, 2013; Skille, 2011). Idrettsmiljø som på en god måte ivaretar de to perspektivene om både breddeidretts- og toppidrettsfokus, vil være interessant å undersøke. Det foreligger få studier på idrettsmiljø som på en god måte kombinerer bredde- og toppsatsing i ett og samme miljø (Skille, 2011). Det vil i den sammenheng være interessant å undersøke et miljø som har lyktes med å holde på deltakerne over tid, samtidig som deltakerne har utviklet et så høyt ferdighetsnivå at flere har nådd elitenivå.

1.2 Utviklingsmiljøet Bryne G99

Bryne er den største byen i Time kommune i Rogaland fylke. Time kommune har per 2018 omkring 19 000 innbyggere (Statistisk sentralbyrå, 2019). Fotballaget Bryne G99, i Bryne fotballklubb, som undersøkes i den foreliggende studien, har fått mye oppmerksomhet og mediedekning de senere årene (Bergh, 2018; Guldbrandsen, 2018). Bakgrunnen for dette er at guttelaget har produsert flere U-landslagsspillere (Bergh, 2018; Sande, 2018), samtidig som de har beholdt de aller fleste aktive i fotballen gjennom barne- og ungdomsårene

(Guldbrandsen, 2018; Sel, 2015). Bryne G99 startet opp med fotballaktivitet ved seks års alder. Fra guttene var 8-9 år har tallet på aktive fotballspillere vært stabilt på 40 helt frem til seniorfotballen, ved 20 års alder. I tillegg til et lite frafall, er det blitt utviklet mange utøvere som har nådd et høyt sportslig nivå. Ti av førti spillere i gruppen spilte kretslegskamper for Rogaland. Seks spillere fra miljøet har spilt juniorlandslagskamper for Norge. Per 2019 har seks spillere profesjonelle kontrakter. Av disse seks er det to utenlandsproffer, en spiller på høyeste nivå i Norge, en på nivå to i Norge og to spillere på nivå tre i Norge.

1.3 Studiens hensikt

Hensikten med denne studien er derfor å undersøke et utviklingsmiljø i fotball som har lyktes med å holde de unge aktive i idretten over lang tid, samtidig som de har utviklet flere spillere som har nådd et høyt sportslig nivå. Studien, som er en mastergradsoppgave i idrettsvitenskap, vil dermed kunne bidra til å utvikle kunnskap om hvordan drive god barne- og ungdomsidrett som legger til rette for både positiv ungdomsutvikling i tillegg til utvikling av idrettseksperise. Tittelen på masteroppgaven blir derfor:

«Flest mulig, lengst mulig, best mulig»

En kvalitativ studie av trenere, spillere og foreldre som har hatt tilknytning til Bryne Fotballklubb G99.

2.0 Teori

Innledningsvis i teoridelen presenteres noen tall som ligger bak NFF-mantraet "Flest mulig, lengst mulig, best mulig". To sentrale kjennetegn ved den norske fotballkonteksten forklares; nemlig tidspunktet for konkurransefokus og frivillighetsinnsatsen. Ettersom utøvere med potensiale for å drive idrett på elitenivå ofte beskrives som talenter (Abbott & Collins, 2004; Williams & Reilly, 2000), vil det bli redegjort for hva dette begrepet innebærer, og hvilke utfordringer som ligger i identifisering av talenter. De senere årene har det imidlertid blitt et økende fokus på at idrettsdeltakelse ikke bare kan føre til høyt prestasjonsnivå, men at idretten også kan bidra til positiv ungdomsutvikling og bedre helse. Sentralt står det å skape gode miljøer og positiv ungdomsutvikling i sin helhet, fremfor å fokusere på enkeltindivider og de såkalte talentene. I denne sammenheng vil økologiske utviklingsmodeller være relevante. En modell for idrettslig aktivitet og positiv utvikling for hele miljøet, Personal Assets Framework (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016) presenteres og fremstår som et teoretisk rammeverk rundt den foreliggende studien. Rammeverket er en modell som tar for seg mekanismene som påvirker både ferdighetsutvikling, langvarig deltagelse og personlig utvikling.

2.1 Flest mulig, Lengst mulig, Best mulig

Fotball er en av verdens mest populære idretter (FIFA, 2007), og over halvparten av verdens befolkning fulgte med på VM i Russland i 2018 (FIFA, 2018). Majoriteten av de aktive fotballspillerne, både i Norge og internasjonalt, er barn og unge under 20 år (Faude, Rößler & Junge, 2013). Ifølge Norges Fotballforbunds årsrapport fra 2017 var det, i 2016, 372 000 aktive fotballspillere i Norge, 262 000 gutter og 110 000 jenter (Norges Fotballforbund, 2017). 43 % av disse er barn i alderen 6-12 år, mens 26 % utgjør ungdommer i alderen 13-19 år (Ingebrigtsen, 2012; Norges Fotballforbund, 2017). Regulert for folketall er vi ett av de landene i verden med flest aktive fotballspillende unge (FIFA, 2007; Larsen, 2011).

Overgangen til ungdomsidretten kjennetegnes, som prosenttallene over viser, blant annet med et stort frafall (Ingebrigtsen, 2012; Quedsted et al., 2013; Skille, 2011). Det forekommer bortimot en halvering i antall aktive fotballspillere i ungdomsfotballen sammenlignet med barnefotballen (Ingebrigtsen, 2012; Norges Fotballforbund, 2017). Et endret fokus fra "fotball for alle", alle skal være med, alle skal få like mye spilletid uavhengig av ferdighetsnivå, til et større fokus på prestasjoner, konkurranse og utvelgelse, har av mange fått mye av skylden for det store frafallet i ungdomsfotballen (Giske, Næsheim-Bjørkvik & Brunnes, 2013; Ingebrigtsen, 2012). Inndeling i fotballag etter ferdighetsnivå i Norge inntreffer som regel det

året man begynner å kåre kretsmestere i seriespill, det vil si det året man blir 13 år. For lag under 13 år eksisterer ikke tabeller i de ulike kretsenes seriespill i Norge (Breddereglement, 2014, §4-6; Larsen, 2011; Larsen & Gustavson, 2018). Ungdomsfotballen oppleves derfor av mange som en overgang til et mer utpreget konkurransemiljø, både eksternt mellom klubbene, men også internt i de ulike lagene ettersom mange deler inn i lag basert på ferdighetsnivå, såkalte første- og andrelag, eller A- og B-lag (Breddereglement, 2014).

Den norske barne- og ungdomsfotballen er i stor grad tuftet på frivillighet (Tuastad, 2017). I barnefotballen (6-12 år) er det breddeklubbene som har ansvaret for spillernes sportslige utvikling (Norges Fotballforbund, 2018). Få breddeklubber har økonomiske muligheter til å ansette profesjonelle trenere i barnefotballen. Dermed er det daglige arbeidet i barnefotballen i store deler av Norge, i stor grad overlatt til de tilfeldige foreldrekreftene som befinner seg på barnas årskull, ettersom det er foreldre som tar på seg trenerrollen for barna (Tuastad, 2017). Klubbenes ansvar ligger i at de sørger for at de ulike lagene har trenere (Norges Fotballforbund, 2018).

På verdensbasis er det ifølge FIFA (2007) kun 0,3 % (1/333) av alle mannlige registrerte fotballspillere som når et profesjonelt nivå. I Norge er det også slik at 0,3 % av alle fotballspillere regnes som profesjonelle (eliteserie og 1.divisjon) spillere (Norges Fotballforbund, 2017). Et så lavt prosenttall betyr at nåløyet for å skulle nå frem til elitenivå i fotball er ekstremt trangt.

2.2 Talentbegrepet

Et populært område innenfor idrettsvitenskapen dreier seg om å skulle identifisere hva som kjennetegner unge utøvere som på et senere tidspunkt oppnår ekspertisenivå i idretten sin (Haugaasen & Jordet, 2012; Rees et al., 2016; Williams & Reilly, 2000). Utøverne som regnes som lovende og potensielle elite-utøvere omtales ofte som talenter (Williams & Reilly, 2000). Det har vist seg utfordrende å komme til enighet om en presis definisjon av begrepet talent. Noe av grunnen til dette kan være at talent er et svært sammensatt og multi-dimensjonalt begrep (Tranckle & Cushion, 2006; Williams & Reilly, 2000). Forskning på talent og utvikling av ekspertise har tradisjonelt sett kretset rundt to ulike forståelser, hvor begge tar utgangspunkt i individet (Abbott & Collins, 2004; Feltovich, Prietula & Ericsson, 2006).

1. Det snevre/biologisk synet

2. Det utvidede/psykologisk synet

I det snevre eller biologiske regimet vil ferdigheter begrunnes som et resultat av et medfødt potensiale (Howe, Davidson & Sloboda, 1998). Talent vil da være noe statisk som er tett forbundet med arv eller medfødte evner (Ommundsen, 2008). Her vil man kunne hevde at et godt trent blikk vil kunne predikere fremtidig suksess gjennom å observere og identifisere talent som noe en utøver har eller ei.

Innenfor det utvidede eller det psykologiske paradigmet legger man større vekt på ferdighet som noe som er tillært og innøvd over tid. I en slik forståelse av talent blir motivasjon, vilje og antall timer trening viktigere enn medfødte egenskaper (Côté, Baker & Abernety, 2007; Ericsson, Krampe & Tesch-Römer, 1993; Hornig, Aust & Gullich, 2016; Rees et al., 2016). I så måte styres individets potensial av en rekke ulike psykologiske faktorer som interesse, vilje, motivasjon i tillegg til de fysiske egenskaper og ikke minst miljøets muligheter (Abbott & Collins, 2004). Talent er da ikke noe man har eller ikke har, men mer en dynamisk størrelse som man i stor grad kan påvirke (Ommundsen, 2008).

Forskning har i liten grad klart å dokumentere den snevre forståelsen av talent som en god pekepinn på fremtidige ferdigheter, mye på grunn av uforutsigbarhet og ulikhet i modning og utviklingshastighet (Martindale, Collins & Daubney, 2005). Det er det utvidede synet på talent som ser ut til å ha fått størst rotfeste innenfor forskningen (Abbott & Collins, 2004; Gagné, 2009; Tranckle & Cushion, 2006).

Fotball er en svært kompleks idrett (Haugaasen, Toering & Jordet, 2014). Faktorer innenfor det fysiologiske, fysiske, tekniske, taktiske og psykologiske er viktige med tanke på å skulle nå fotballekspertise (Erikstad, 2019; Haugaasen & Jordet, 2012). Alle disse faktorene vil i større eller mindre grad prege forståelsen av hva et talent er. Kompleksiteten i fotballspillet tillater utøvere å kompensere svakheter på et område, med styrker på andre områder (Abbott & Collins, 2004; Haugaasen & Jordet, 2012; Simonton, 2001; Stølen, Chamari, Castagna & Wisløff, 2005). Dette betyr at spillere kan ha mangler innenfor et område, men allikevel ha mulighet til å nå fotballekspertise. Fotballferdighet blir dermed ikke summen av alle delene, og det blir svært utfordrende og presist skulle verdsette de spesifikke ulike komponentene som fotballferdighet består i (Ali, 2011; Meylan, Cronin, Oliver & Hughes, 2010). Felles for de fleste studier på området er at det er vanskelig å trekke frem enkeltfaktorer (Williams & Reilly, 2000). Treningsmengde (Ericsson et al., 1993; Erikstad, Høigaard, Johansen, Kandala & Haugen, 2018; Hornig et al., 2016; Rees et al., 2016), tekniske ferdigheter (Haugaasen &

Jordet, 2012), fysiske forutsetninger og relativ alderseffekt (Höner, Leyhr & Kelava, 2017; Sæther, 2015), taktiske ferdigheter og mentale ferdigheter (Sæther, 2017; Toering, Elferink-Gemser, Jordet & Visscher, 2009) utgjør til sammen svært mange, viktige og ulike variabler som har vært gjenstand for forskning innenfor fagområdet.

2.2.1 Talentidentifisering

En psykologisk eller utvidet forståelse av begrepet talent medfører at tidlig identifisering av talentene blir mer krevende og mindre forutsigelig. Når talent anses som et sett med karakteristika, evner og kompetanse som er utviklet med basis i medfødt potensiale og mange år med idrettslig praktisering i interaksjon med et omkringliggende miljø (Abbott & Collins, 2004; Tranckle & Cushion, 2006), forstår vi kompleksiteten og utfordringene ved å skulle peke på hvem som blir suksessfulle idrettsutøvere langt frem i tid. Og det viser seg også i realiteten at det er knyttet stor usikkerhet til å tidlig skulle forutsi hvilke spillere som når høyeste nivå i fotball. Sammenhengen mellom tidlig talentidentifisering og hvem som faktisk blir suksessfulle i fremtiden har vist seg å være relativt lav (Gullich, 2014; Güllich & Cobley, 2017; Sæther, 2015; Vaeyens, Güllich, Warr & Philippaerts, 2009). Ifølge Sæther (2015) var hele 63 % av spillerne som ble valgt til norske U-landslag kun inne i ett til to år i løpet av en fem års-periode. Talentutviklingsprogrammer har blitt kritisert for å legge for stor vekt på idrettslige ferdigheter og prestasjoner i nåtid fremfor ferdigheter knyttet til det psykologiske og det å lære og utvikle seg som utøver (Abbott & Collins, 2004; Rees et al., 2016). Det viser seg at tidlige utvelgelses er sterkt forbundet med senere ekskludering i talentutviklingsprogrammer (Rees et al., 2016). Samtidig viser det seg at jo senere en utøver kommer inn i utviklingsprogrammer, jo større er sannsynligheten for suksess som voksen (Rees et al., 2016; Sæther, 2017). Et interessant funn i studien til Sæther (2017) er at alle spillerne som ble selektert til U18-landslag eller eldre endte opp som profesjonelle fotballspillere (i en av de to øverste divisjonene i Norge). Studiene viser altså at jo tidligere utvelgelse av spillere, jo større er sannsynligheten for å velge "feil." Jo lenger man venter med utvelgelse, desto større er sjansen for at man velger "riktige" spillere, som faktisk når ekspertisenivå i fotball. I en mastergradstudie fra 2004 (Sæther) svarte tippeligatrenerne at de ikke hadde bedre forutsetninger til å se talentene sammenlignet med andre trenere. Slike uttalelser fra fagpersoner sier noe om hvor utfordrende det er å skulle selektere og velge ut spillere eller forutsi hvem som kommer til å bli best.

2.3 Økologisk tilnærming til spillerutvikling

Ettersom det viser seg å være vanskelig å identifisere og skulle forutsi hvilke spillere som vil lykkes i fremtiden så bør fokus flyttes fra smalt til bredt, fra utvalgte enkeltutøvere til fokus på miljøer i sin helhet, og heller legge til rette for at flest mulig spillere i en treningsgruppe skal få best mulig utviklingsvilkår (Henriksen, 2011). Vi må være åpne for at mange har mulighet til å bli gode, ettersom så få faktisk blir det, og det viser seg vanskelig å skulle predikere hvem som faktisk blir det. Abbott og Collins (2004) hevder at mindre vekt bør legges på talentidentifisering og større fokus bør legges på å forsyne barn og unge med muligheter til å utvikle ferdigheter og andre faktorer som menes å være medvirkende til senere suksess. Forskning på talentutvikling har til nå i stor grad hatt det biologiske og/eller det psykologiske paradigme som bakteppe når man har forsøkt å avdekke hvilke ferdigheter og egenskaper som er nødvendig for å skulle nå elitenivå. En alternativ måte å møte talent og talentutvikling på er å flytte fokuset bort fra individ og over på hele det miljøet som individet er en del av. Henriksens doktorgradsarbeid (Henriksen, 2010; Henriksen, Stambulova & Roessler, 2010a, 2011) representerer en slik måte å tenke talentutvikling på. Det kalles for å innta et økologisk holistisk perspektiv. En slik tilnærming snur fokuset bort fra enkeltutøverne til heller å fokusere på hele miljøer, og innlemme utøvernes helhetlige menneskelige utvikling i arbeidet. Man ønsker å skape utviklingsmiljø hvor alle utøverne har mulighet til å utvikle seg, og nå sitt potensiale. Dette samsvarer også bedre med utfordringene knyttet til talentidentifisering som er beskrevet over.

2.3.1 Økologiske utviklingsmodeller i idretten

Mange ulike modeller er blitt utarbeidet for å forklare det gjensidige avhengighetsforholdet mellom kontekst og individ når man skal forklare menneskelig utvikling (Bronfenbrenner, 1979; D. H. Ford & Lerner, 1992). Økologi forstås med at individ og miljø er tett bundet sammen, og dersom vi skal forstå menneskelig utvikling, herunder også spillerutvikling, må vi se ut over det enkelte individ og inkludere hele miljøet som omgir enkeltindividene (Henriksen, 2011). Bronfenbrenners tidlige teorier (1979) fokuserte på kontekstens betydning alene, mens de senere utgaver (Bronfenbrenner, 2005) har beskrevet hvordan utvikling er et resultat av sammenhengene mellom personer, prosesser (hva som foregår), kontekst og tid. Innenfor idrettsvitenskapen og utvikling av idrettsekspertise har man ofte tatt et mer individuelt perspektiv, og vært opptatt av hva som kjennetegner individene (P. R. Ford et al., 2009; Hornig et al., 2016). Med økologiske utviklingsmodeller flyttes fokuset bort fra individet, og over på miljøet som omgir utøverne. Barn og unge som deltar i idrett er

innrammet i et miljø, og vi kan ikke forstå hvorfor noen blir bedre enn andre uten også å interessere oss for det miljøet som de er en del av. Henriksen (2011) benytter økologiske utviklingsmodeller i sin doktorgradsavhandling der han går i dybden på hva som kjennetegner idrettsmiljø som til stadighet ser ut til å utvikle utøvere som oppnår ekspertise innenfor idretten sin. Fokuset flyttes fra individ og over på miljøet og konteksten som omgir individene.

2.3.2 Idretten som arena for positiv ungdomsutvikling

Idretten har i en årrekke blitt sett på som et domene hvor barn lærer både fysiske og idrettsspesifikke ferdigheter, utvikler moralsk karakter og tilegner seg ledelseskvaliteter som kan overføres til andre sider i livet (Wiggins, 2013). De fleste opplever deltakelse i idrett som positivt, både med tanke på ferdighetsutvikling og personlighetsutvikling. Samtidig har studier vist at de positive følgene ved å drive med idrett ikke er en automatisk konsekvens av deltakelse i idrett. Parallelt med de positive konsekvenser finnes mange negative erfaringer med idrettsdeltakelse, for eksempel knyttet til trener-utøver-relasjon, eller konkurransefokus (Fraser-Thomas & Côté, 2009). I fotballen eksisterer det et stort frafall, spesielt i overgangen til ungdomsfotballen (Norges Fotballforbund, 2017). Av hensyn til dette er det behov for idrettsmodeller som ivaretar målsettinger ved barn og unges deltakelse i idrett på en god måte, og som ikke kun fokuserer på en side ved idrettsdeltakelse, for eksempel ferdighetsutvikling. Men det er heller ikke ønskelig med et ensidig fokus på deltakelse alene. Slik ensidig fokus kan være ekskluderende og ødeleggende for barn og unges utvikling (Turnnidge, Vierimaa & Côté, 2012).

Positiv ungdomsutvikling (Positive Youth Development; PYD) er modeller for hvordan man best skal arbeide med unge mennesker (Lerner, Lerner, Bowers & Geldhof, 2015).

Grunntanken i PYD er å, gjennom en positiv tilnærming, fokusere på å utruste barn og unge med såkalte Personal Assets (Benson, 2003), som kan oversettes med personlige ressurser.

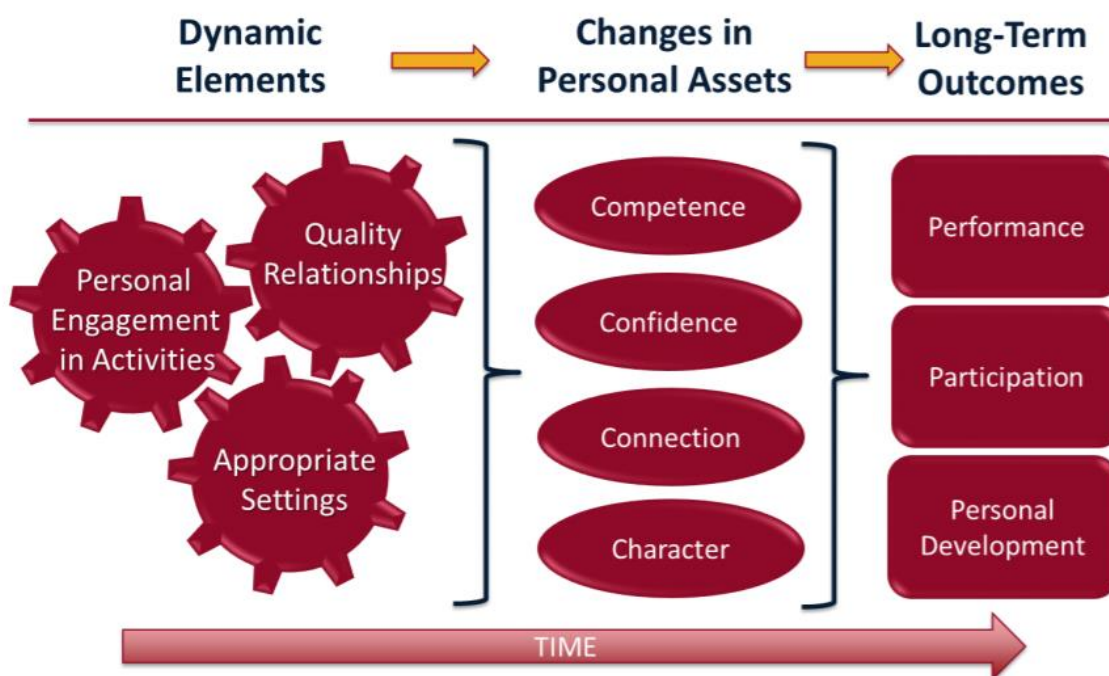
PYD er en holistisk økologisk tilnærming til ungdomsutvikling hvis formål er å skape trivsel og utvikling for alle gjennom å gi støtte og muligheter. Et av de mest fremtredende

rammeverk som er vokst frem i arbeidet med PYD er den såkalte Lerner's fem C'er (Lerner, Almerigi, Theokas & Lerner, 2005). Lerner et al.'s (2005) fem C'er tar utgangspunkt i denne ressursbyggende tilnærmingen til ungdomsutvikling, og hevder at PYD oppstår når miljøet legger til rette for utvikling av ressurser som competence, confidence, connection, character og caring/compassion. PYD har sin bakgrunn i utviklingspsykologien men har siden

begynnelsen på 2000-tallet blitt mer fremtredende innenfor forskning på barn og unge i idrett (Holt, 2016). PYD tilfører et mer holistisk syn på utvikling av idrettsutøvere, med mer fokus på personlig utvikling, psykososiale forhold og hele mennesker fremfor fokus på idrettsutøveren og ferdighetsutvikling alene (Harwood & Johnston, 2016). Slike rammeverk vil kunne omfavne det beste fra to verdener; idrettslig mestring mot elitenivå, men også utvikling av mennesker som lærer seg å mestre livet for øvrig, gjennom idrettslig deltakelse.

2.4 The Personal Assets Framework (PAF), et rammeverk for idrettslig utvikling

En økologisk utviklingsmodell som tar utgangspunkt i positiv ungdomsutvikling, idrettslig utvikling og miljø er "The Personal Assets Framework for Sport" heretter kalt PAF (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016).

Figur 1 - *The Personal Assets Framework for Sport* (Côté et al., 2014, s. 16; Côté et al., 2016, s. 251)

PAF (fig. 1) tar utgangspunkt i at tre forhold må være til stede for å skape gode utviklingsforhold for barn og unge som deltar i idrett. Først må de dynamiske elementene eller tannhjulene (Dynamic Elements) som virker i det daglige (Personal Engagement in Activities, Quality Relationships, Appropriate Settings) samvirke slik at det skapes et miljø som tilrettelegger for at barn og unge får positive opplevelser av idrettsdeltakelse. Derneft skal det være sammenheng mellom de dynamiske elementene som virker i hverdagen og de personlige ressursene (Changes in Personal Assets), også kalt de fire C'ene, som er ønsket påvirket hos

utøverne. Gjennom hensiktsmessige dynamiske elementer vil de fire C'ene (Competence, Confidence, Connection og Character) forbedres, hos den enkelte, som en naturlig konsekvens av de tre tannhjulene som virker i det daglige. Til slutt, som følge av gode forhold på de to første områder, vil man lengst til høyre på tidslinjen oppnå de tre langsiktige målene (Long-Term Outcomes) om å utvikle idrettslig ferdighet, langvarig deltakelse i aktiviteten og personlig utvikling, som i modellen omtales som de tre P'er (Performance, Participation og Personal Development). For stort fokus på en av P'ene vil kunne begrense muligheten som idrettsdeltakelse har til å utvikle hele mennesket (Côté et al., 2016).

2.4.1 De tre langsiktige målsettingene

Det kan være hensiktsmessig å starte med slutten. De langsiktige målene i modellen er plassert lengst til høyre over tidslinjen, og kalles gjerne for de tre P`ene (Côté & Hancock, 2016; Côté, Strachan & Fraser-Thomas, 2008). Disse målsettingene kan strekke seg over et livsløp, men i denne oppgavens sammenheng gjelder de fra oppstart i idrettsdeltakelse og til man går over i seniorfotballen ved 20 års alder.

P	Definisjon
Performance	Utvikling av idrettslige ferdigheter
Participation	Langvarig deltakelse i organisert idrett
Personal Development	Personlig utvikling. Knyttet til positiv ungdomsutvikling, psykologisk, emosjonell og sosial helse

Figur 2 - De tre P`ene. Fritt etter Côté og Hancock (2016); Côté et al. (2008). Min definisjon og oversettelse

I henhold til utfordringer knyttet til tidlig selektering (se avsnitt 2.2.1) er tanken i PAF at man inntar en økologisk tilnærming til prestasjon og ferdighetsutvikling. Hele miljøet skal forbedre ferdigheter og prestasjoner. Langvarig deltakelse i idrett kan i seg selv være helsefremmende (Janssen & LeBlanc, 2010). Deltakelse i idrett har også et potensiale til å bidra til positiv personlige utvikling for barn og unge (Fraser-Thomas et al., 2005). I begrepet "Flest mulig, lengst mulig, best mulig," som er NFFs målsetting i barne- og ungdomsfotballen (Larsen, 2011), finner vi igjen langvarig deltakelse og ferdighetsutvikling. At idretten også skal være en arena for personlig utvikling kommer frem gjennom Norges idrettsforbunds verdier hvor fellesskap, ærlighet, inkludering og innlæring av sosiale ferdigheter står sentralt

(Norges Idrettsforbund, 2019). Langsiktig deltakelse i idrett har potensiale til å påvirke barn og unges fysiske helse, psykososiale utvikling og ikke minst idrettslig ferdighetsutvikling (Côté & Fraser-Thomas, 2007). I den foreliggende studien er både utvikling av idrettslige ferdigheter og langvarig deltakelse i organisert idrett målsettinger som er ivaretatt i miljøet. Det vil være interessant å rette noe fokus på personlig utvikling og undersøke hvordan det å være en del av miljøet kan ha vært med på å bidratt til positiv personlig utvikling.

2.4.2 De mellomlange ressursmålene

De fire C'ene i modellen er de personlige ressursene som er både fordelaktig og ønskelig at barn og unge skal tilegne seg gjennom deltakelse i drett (Côté et al., 2016). Tanken bak C'ene er at en utøver i løpet av en sesong skal ha forbedret seg på de fire områdene som C'ene representerer (Côté & Gilbert, 2009; Côté et al., 2014). PAF innlemmer PYD's caring/compassion i character slik at rammeverket består av fire C'er fremfor Lerner et al.'s (2005) fem C'er. Bakgrunnen for dette er at disse tre ofte sammenfaller og overlapper hverandre innenfor idrettsvitenskapslitteraturen (Côté & Gilbert, 2009; Côté et al., 2016; Turnidge, Evans, Vierimaa, Allan & Côté, 2016).

C	Definisjon
Competence	Idretts-spesifikke tekniske, taktiske og fysiske ferdigheter. Forbedret helse og innlæring av gode treningsvaner
Confidence	Positiv oppfattelse av egne ferdigheter. Tro på å skulle lykkes med en oppgave
Connection	Positive relasjoner med både jevnaldrende og voksne i idrettskontekst
Character	Respekt for sporten og alle involverte. Utøvelse av Fair play

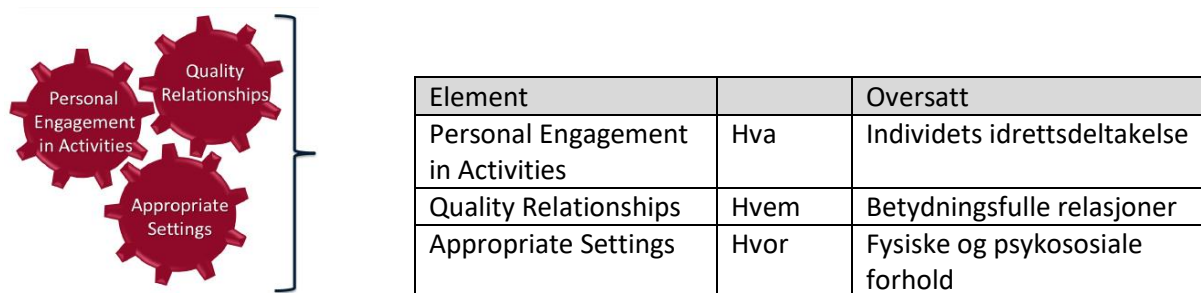
Figur 3 - De fire C'ene. Fritt etter Côté et al. (2016). Min definisjon og oversettelse

Competence-begrepet er innenfor idrett ofte relatert til høy grad av måloppgjørelse, mestring, prestasjon eller idrettslige ferdigheter. Mer spesifikt kan idrettskompetanse deles inn i tre hoveddimensjoner: tekniske, taktiske og fysiske ferdigheter (Martens, 2004). Tekniske ferdigheter dreier seg om en utøvers evne til å fysisk utføre en idrettslig handling med suksess, for eksempel en pasning eller et skudd. Taktiske ferdigheter er en utøvers evne til å ta

hensiktsmessige valg og beslutninger på idrettsarenaen, for eksempel velge et pasningsalternativ fremfor et annet. De fysiske ferdigheter er relatert til kroppslig fysikk som er tilpasset de fysiske krav som den spesifikke idretten stiller til utøverne, for eksempel hurtighet, spenst og utholdenhet (Martens, 2004; Vierimaa, Erickson, Côté & Gilbert, 2012). Competence-begrepet kan også være relatert til et individs oppfattelse av egne ferdigheter på et spesifikt område, for eksempel i idrett (Weiss & Ebbeck, 1996). I Deci og Ryan (1985) Self-determination theory er det sentralt at mennesker har et grunnleggende psykologisk behov for å mestre. Å skape idrettskontekst hvor barn og unge opplever mestring vil kunne resultere i større indre motivasjon, bedre ferdighetsutvikling, mer trivsel og bedre selvfølelse (Weiss & Ebbeck, 1996). Confidence er knyttet til individets tro på egne ferdigheter og dets forventning om å oppnå suksess på bakgrunn av ferdigheter (Vealey, 2009). I PAF er confidence snevret inn til å gjelde individets tro på at det vil lykkes med oppgaven det stilles overfor i den idrettslige kontekst (Feltz & Chase, 1998). Med connection menes kvaliteten i relasjonene mellom alle involverte i den idrettslige kontekst, både jevnaldrende og voksne (Côté et al., 2016). De ulike typer relasjoner som finnes i en idrettskontekst har potensiale til å fremme trivsel og positiv utvikling hos de unge (Jowett & Poczwadowski, 2007). Character er i PAF knyttet til begrep som sportsmanship, moral og fairplay (Côté et al., 2016). Character er tett forbundet med empati, respekt, ansvar og integritet (Côté & Gilbert, 2009).

2.4.3 De dynamiske elementene

De tre tannhjulene er elementene som virker i den daglige idrettslige konteksten. De fungerer som rammeverkets "hva-hvem-hvor." Her fokuseres det på personlige (hva), sosiale (hvem) og fysiske forhold (hvor) (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016).

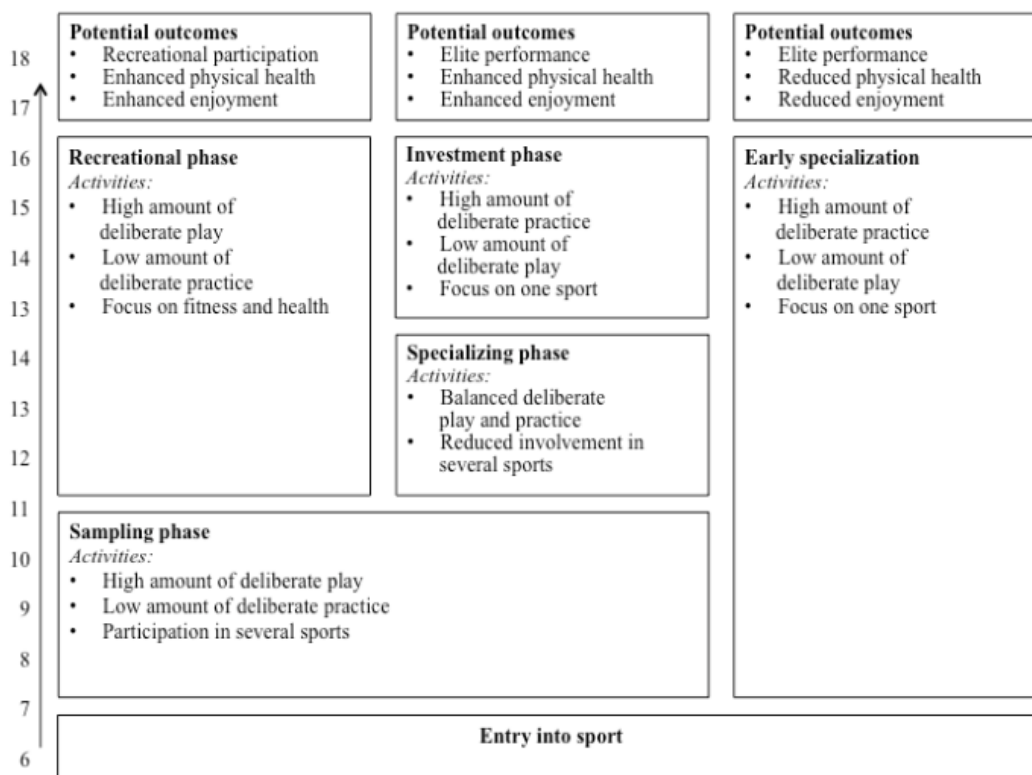

Figur 4 - *The Dynamic Elements* klippet ut fra PAF. Fritt etter Côté et al. (2014); Côté et al. (2016). Min definisjon og oversettelse

Personal Engagement in Activities

Personal Engagement in Activities kan oversettes med individets idrettsdeltakelse. Dette er rammeverkets "Hva". Hva slags type aktivitet, hva er tiden i aktivitet benyttet til, hvilken type

trening er blitt gjennomført, og hvilke aktiviteter utøverne har deltatt på er spørsmål som bevares gjennom individets idrettsdeltakelse (Côté et al., 2016). En mye brukt modell som tar for seg de ulike utviklingsløp gjennom barne- og ungdomsårene er DMSP, Development Model of Sports Participation (Côté et al., 2007). I henhold til modellen kan elite-nivå nås enten gjennom tidlig spesialisering eller tidlig allsidighet (sampling phase) i ung alder. I tillegg finnes det et rekreasjons-løp lengst til venstre i modellen hvor målet kun er knyttet til gleden ved å drive med aktiviteten.

Figur 5 - The Development Model of Sports Participation (Côté et al., 2007, s. 197)

I modellen fremheves allsidighet (sampling phase) som en foretrukket vei å gå fremfor tidlig spesialisering (Côté et al., 2007). Allsidighet gir mulighet til å teste ut flere idretter for senere velge en retning i ungdomsalder, da enten spesialisering (mot elitenivå) eller rekreasjon (spille kun for gøy). Andre fordeler med allsidighet i tidlig alder hevdes å være å forhindre negative utfall som burnout, dropout og skader (Fraser-Thomas, Côté & Deakin, 2008). En annen sentral del ved DMSP er at den deler inn trening og aktivitet i det den kaller for "deliberate practice" og "deliberate play". "Deliberate practice" kan, etter modellen, oversettes med strukturert trening hvis formål er bevisst ferdighetsutvikling mot prestasjonsforbedring i idretten, for eksempel tekniske drilløvelser (Côté et al., 2007). "Deliberate play" kan, etter

modellen, oversettes med aktivitet hvis formål er mer knyttet til det å oppleve glede og det å ha det gøy (Côté et al., 2007). Kort fortalt: Hensikten med "practice" (ofte organiserte trenerstyrte treningsøkter) er å forbedre prestasjon, mens det med "play" (ofte uorganisert lekpreget aktivitet) er å bare ha det gøy og oppleve glede. Hovedlinjene her er at det i tidlig barneår bør være en overvekt av uorganisert lekpreget aktivitet fremfor organiserte treningsøkter, med økning i antall organiserte treningsøkter under ungdomstiden. Viktigheten av lekpregede uorganisert trening er godt dokumentert i flere studier (Baker, Côté & Abernethy, 2003; Côté et al., 2007; P. R. Ford et al., 2009; Hornig et al., 2016). P. R. Ford et al. (2009) undersøkte treningsmengde hos 22 barn fra et engelsk Premier League-akademi fra de var seks til 12 år gamle. Målet med studien var å undersøke ulikheter i treningsmengden mellom spillere som nådde profesjonelt nivå da de var 16 år gamle, og dem som ikke gjorde det. Resultatene viste at spillerne hadde trent like mye organisert, men at spillerne som nådde profesjonelt nivå hadde drevet signifikant mer lekpreget fotballaktivitet, så mye som dobbelt så mange timer per år i lekpreget fotballspill (deliberate play). Støttende til dette er studien til Hornig et al. (2016) hvor 52 fotballspillere som nådde 1. Bundesliga-nivå i tysk fotball (18 av dem var også tyske seniorlandslagsspillere) hadde bedrevet signifikant mer uorganisert lekpreget fotballaktivitet sammenlignet med 50 fotballspillere som spilte i lavere divisjoner. De to gruppene hadde trent like mye organiserte treningsøkter.

Individets idrettsdeltakelse vil kunne ha positiv innvirkning på de personlige ressursene (de fire C'er) og ikke minst være medvirkende til oppnåelse av de tre langsiktige målene (de tre P'ene) om prestasjon, langvarig deltagelse, personlig utvikling (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016). En forutsetning for å få til dette er, ifølge DMSP, at det tilrettelegges for stor grad av allsidighet og mulighet for å drive med ulike idretter i barneårene. Videre at det tilrettelegges for ulike utviklingsløp som ivaretar interessen og motivasjonen til barn og unge i idrett (rekreasjonsløp og spesialiseringsløp), og til slutt en god balanse mellom "play" og "practice" i utviklingsløpet (Côté & Hancock, 2016).

Quality Relationships

Quality relationships kan oversettes med betydningsfulle relasjoner. Dette er rammeverkets "hvem". Utforskning av sosiale kontekstuelle faktorer som fremmer positiv utvikling har stått sentralt innenfor positiv ungdomsutvikling i lengre tid (Côté et al., 2016). Sett bort ifra idrettslig kontekst viser studier på ungdom og utvikling generelt, at relasjoner er en nøkkelfaktor for individets utvikling (Lerner et al., 2005). Men også i en idrettskontekst viser studier at en av de mest innflytelsesrike faktorer er de sosiale relasjoner som oppstår (Petitpas,

Cornelius, Van Raalte & Jones, 2005). Hvordan barn og unge utvikler seg, både med tanke på idrettslige ferdigheter, men også når det gjelder trivsel og deres personlige utvikling, er sterkt forbundet med de relasjoner som de opplever i deres idrettskontekst (Côté & Gilbert, 2009; Erikstad, Haugen & Høigaard, 2018; Fraser-Thomas & Côté, 2009). Relasjoner knyttet til familie (Côté, 1999), trener (Arthur, Bastardoz & Eklund, 2017; Vella, Oades & Crowe, 2011) og medspillere (Høigaard, Säfvenbom & Tønnessen, 2006) har stor innflytelse på utøverne. I det foreliggende studium vil fokus knyttet til betydningsfulle relasjoner rettes mot treneren og medspillere. Trenere og medspillere har blitt fremhevet som nøkkelfaktorer i all form for utvikling i idrettskontekst (Arthur et al., 2017; Mageau & Vallerand, 2003; Mallett & Rynne, 2015).

Treneren som betydningsfull

Innledningsvis i oppgaven ble fokus rettet mot foreldretreneren i den norske modellen. Kritikken mot foreldre som trenere tar som regel utgangspunkt i at de frivillige foreldretrenerne ofte mangler både faglig og pedagogisk kompetanse (Sæther, 2017). Côté og Gilbert (2009) hevder at effektive trenere må ha kompetanse på tre ulike nivå: profesjonell fagkunnskap, kompetanse på relasjonsbygging, og kompetanse på intra-personlig nivå, det vil si, det som dreier seg om å evaluere sin egen trenerpraksis. Trenere må kunne legge til rette for trivsel og utvikling både for dem som ønsker å oppnå elitenivå i idretten, men også for dem som ikke har de samme sportslige ambisjonene. En sentral trenerkvalitet i tillegg til idrettsspesifikk faglig kunnskap er evnen til å skape positive trener-utøver relasjoner. En trener som utviser omsorg og støtte vil kunne ha stor innvirkning på en utøvers motivasjon og lyst til å fortsette med idretten (Fraser-Thomas et al., 2008). Forståelsen om trenerens betydning kommer frem i studien til Gulbin, Oldenzel, Weissensteiner og Gagné (2010) hvor to-tredjedeler av australske utøvere rapporterte at treneren ble sett på som svært viktig for deres idrettsutvikling gjennom karrieren deres.

En av trenerens viktige oppgaver er å planlegge og tilrettelegge for gjennomføring av de organiserte treningsøkter, det som ofte kalles for "deliberate practice" (Ericsson, 2006). Her kreves kompetanse både i form av å designe økter som er relevante og gir læringsutbytte, men også med tanke på feedback og instruksjon for å hjelpe og guide spillerne underveis i treningen. Studien til O'Connor, Larkin og Williams (2018) viste at treningsøkter består i 41 % aktivitet i spillrelaterte øvelser, 22 % i andre treningsformer og 37 % i inaktivitet, noe som ofte vil si feedback til spillere under treningen.

Medspillere som betydningsfulle

Forskningen innenfor idrettsvitenskap og relasjoner har til nå i hovedsak fokusert på voksne sosialagenter som trenere og familie (Côté et al., 2016). Det er en voksende interesse for hvordan relasjoner knyttet til medspiller/jevnaaldrende medvirker til både prestasjon (Høigaard et al., 2006), deltakelse (Fraser-Thomas & Côté, 2009; MacDonald, Côté, Eys & Deakin, 2011) og personlig utvikling (Fraser-Thomas & Côté, 2009; MacDonald et al., 2011). Forholdet mellom medspillere i idrett kan være komplekst. Man konkurrerer på trening, og etter hvert som man blir eldre så konkurrerer man også om posisjoner på laget. Dette kan skape rivalisering, sjalusi og interne stridigheter (Fraser-Thomas et al., 2008). På den andre siden så er medspillere og relasjonene til dem i mange tilfeller viktige for utvikling av idrettslige ferdigheter, langvarig deltakelse i idretten og for personlig utvikling. Forskning på eliteutøvere viser at medspillere og lagkamerater er viktige for en utøvers utvikling, både med tanke på støtte, oppmuntring og vennskap. Relasjoner til medspillere er betydningsfullt for den personlige utviklingen deres (Gould, Dieffenbach & Moffett, 2002). Lagkamerater deler en felles interesse i idretten de deltar i, samtidig som de tilbringer mye tid sammen. Fraser-Thomas og Côté (2009) undersøkte barn og unges positive og negative opplevelser innenfor idrett. Utøverne fremhevet muligheten til å utvikle nære vennskap bygget på felles interesser og felles mål. Relasjonen til medspillere er også nært forbundet med sosial sammenligning (Fraser-Thomas et al., 2008). Teorier om sosial sammenligning vil medføre at individet bruker medspillere i sitt eget miljø som referanseramme på ferdigheter, selv om spillere fra andre miljø er på et høyere sportslig nivå (Zell & Alicke, 2010). Forholdet til medspillere er en faktor som kan bidra til motivasjon og langvarig deltakelse i idretten. Å skape gode relasjoner mellom utøverne kan også være en treners anliggende. Konkret kan en treners atferd og beslutninger være med på å hindre dannelse av klikker ved å skape et miljø som preges av samarbeid, respekt og inkludering (Camiré & Kendellen, 2016).

Appropriate settings

Dette tannhjulet er rammeverkets "Hvor" i utviklingsprosessen. Appropriate settings kan oversettes med miljøets fysiske og psykososiale forhold. Sentralt innenfor denne faktoren står de fysiske idrettslige omgivelsene som er tilgjengelige for idrettslig aktivitet (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016). Hvilke fasiliteter som er tilgjengelige vil kunne ha innvirkning på muligheter for ferdighetsutvikling i organisert og uorganisert aktivitet, motivasjonen til å drive med aktivitet og gleden ved aktiviteten (Côté et al., 2016). Studier av suksessrike idrettsmiljøer har vist at de tilgjengelige fysiske fasiliteter og omgivelser er en faktor som

påvirker tilegnelse av personlige ressurser (fire C'er) og de langsiktige målene (tre P'ene): idrettslig ferdighetsutvikling, langvarig deltakelse og personlig utvikling (Balish & Côté, 2014; Henriksen, 2010; Henriksen et al., 2010a, 2011). Henriksen (2010) og Henriksen med kolleger (2010a, 2011) undersøkte verdensklassemiljøer. Studiene viser at i idrettsmiljø hvor fasiliteter er tilgjengelige, og står til rådighet for det frie initiativ utenom de formelle treningstider er det større sannsynlighet for at utøverne utvikler bedre idrettslige ferdigheter.

I tillegg til de fysiske forhold kan også de psykososiale forholdene rammes inn under dette tannhjulet. Med dette er vi opptatt av det psykososiale klimaet som kjennetegner det spesifikke idrettsmiljøet. I studiene til Henriksen (2010) og Henriksen med kolleger (2010b, 2011) kom det frem at de suksessrike idrettsmiljøene var preget av en psykososial kontekst som vektla langsiktig utviklingsfokus (uavhengig av ferdighetsnivå) fremfor resultatfokus samt at miljøet var preget av støttende relasjoner fremfor negativ rivalisering.

I internasjonale studier som omhandler geografisk fødested viser det seg at mindre byer eller regioner (50 000-100 000 innbyggere) produserer flere eliteutøvere og har mindre frafall enn større byer (>500 000) (Balish, Rainham & Blanchard, 2015). Dette medfører at fødested kan ha innvirkning på de langsiktige effektene av idrettslig aktivitet. Det er imidlertid uklart om funn fra slike internasjonale studier (eks. Balish et al., 2015) kan overføres til den norske konteksten.

NRCIM (2002) har fremarbeidet åtte forhold som er sentrale for å fremme positiv ungdomsutvikling. I denne studien tas det utgangspunkt i fire av disse faktorene som er knyttet til miljøets fysiske og psykososiale forhold (Fraser-Thomas et al., 2017):

- 1) Mulighet for ferdighetsutvikling (tilgjengelige fasiliteter)
- 2) Hensiktsmessige omgivelser for fysikk og psyke
- 3) Støttende relasjoner
- 4) Strukturer som ivaretar alle

2.5 Positiv ungdomsutvikling (PYD) som verktøy for talentutvikling

Sammenlignet med andre aktiviteter ser det ut til at den organiserte idretten er et unikt område for å fremme positiv ungdomsutvikling (Fraser-Thomas et al., 2005). Idretten virker spesielt godt egnet til positiv ungdomsutvikling, da det kreves innsats og konsentrasjon, tålmodighet og kontinuitet over tid, i tillegg til at det er iboende gøy (Larson, 2000). En studie av Vierimaa, Turnidge, Bruner og Côté (2017) undersøkte et rekreasjonsidrettsmiljø

innvirkning på positiv ungdomsutvikling. PAF ble benyttet som teoretisk rammeverk, og studien forsterket viktigheten av at idretten må oppleves gøy, og at positive opplevelser gir motivasjon til langvarig deltakelse. Navnet på studien: "Just for the fun of it" synliggjør at miljøet er et rekreasjonsidrettsmiljø. I den foreliggende studien benyttes rammeverket PAF til å undersøke et miljø som trolig har hatt et større fokus på ferdighetsutvikling i idrett enn det studien "Just for the fun of it" (Vierimaa et al., 2017) hadde. Spørsmålet blir da om positiv ungdomsutvikling og talentutvikling/spillerutvikling kan balanseres på en god måte? Og kan de kombineres i et og samme miljø? Harwood og Johnston (2016) diskuterte dette spørsmålet, og konkluderer med at talentutviklingen kan dra nytte av PYDs holistiske tilnærming til ungdomsutvikling. Tidligere forskning på talentutvikling har i større grad fokusert på enkeltindividenes fysiologiske betingelser, og deres prestasjonsutvikling. Det er en økende interesse for en økologisk holistisk tilnærming til talentutvikling som også innlemmer betydningen av de psykologiske og ikke minst de sosiale konstruksjoner rundt utøverne (Harwood & Johnston, 2016). Det er hele mennesket som bør utvikles uavhengig av målsettingen med deltakelse. En studie av Gould, Collins, Lauer og Chung (2007) undersøkte suksessrike ungdomstrenerne. Et av kjennetegnene ved dem var at selv om trenerne var vinnermotiverte, så var utøvernes personlige utvikling viktigere for dem. Dette peker i retning av at prestasjonsutvikling og positiv ungdomsutvikling ikke nødvendigvis er motsetninger. Hensiktsmessig balanse mellom prestasjonsutvikling og positiv ungdomsutvikling er fremtredende også på andre måter i prestasjonsmiljø: (a) skape autonomi-støttende klima (inkludere utøvere i beslutninger, og gi muligheter for frie initiativ) (b) skape meningsfulle relasjoner (vise omsorg, kjenne hver utøver som individ) (c) skape oppgaveorientert læringsmiljø (fokusere på læring og forbedring fremfor resultat) (d) være en rollemodell (Fraser-Thomas & Côté, 2009; Gould et al., 2007).

Trekk som gikk igjen i Henriksens (2010, 2011) studier av verdensklassemiljø og som harmonerer godt med positiv ungdomsutvikling er (a) støttende treningsgrupper (vennskap og støtte uavhengig av ferdighetsnivå) (b) utvikling av personlige egenskaper og ferdigheter (muligheter for å utvikle ferdigheter som er relevante utenfor sporten. Fokus på utøveren som hele mennesket.) (c) Langsiktig utviklingsfokus (utøverens langsiktige utvikling i fokus i stedet for tidlig suksess) (d) Sterk gruppekultur (kultur som støtter læring og utvikling).

Dette i sum gjør at det ikke ser ut til å være noe utpreget motsetningsforhold mellom fokus på positiv ungdomsutvikling og fokus på talentutvikling/spillerutvikling i et og samme miljø.

Dermed vil PAF trolig kunne fungere godt som et teoretisk rammeverk i den foreliggende studien.

Tidlig i kapitlet ble noen sentrale trekk ved den norske barne- og ungdoms fotballen presentert, som høy andel av foreldretrenere og lite konkurransefokus i barnefotballen (Tuastad, 2017). Det er store utfordringer knyttet til talentbegrepet og talentidentifisering. Og det viser seg vanskelig å tidlig skulle identifisere hvem som blir best til slutt. Dermed blir det viktig å tilrettelegge for mange, fremfor få, og etterleve det faktum at idrett dreier seg om mer enn prestasjonsutvikling, både for dem som vil bli best mulig og for dem som driver med idrett fordi det er gøy. Hensikten med den foreliggende studien er å undersøke hva som kjennetegner et utviklingsmiljø i fotball som har lyktes med nettopp dette: ivaretagelse av alle som ønsker å spille fotball, samtidig som de har utviklet flere toppspillere. Studien kan bidra til å utvikle kunnskap om hvordan man kan legge til rette for både positiv ungdomsutvikling samtidig som man utvikler idrettseksperter.

3.0 Metode

I dette kapitlet presenteres og begrunnes valg av metode. Det teoretiske rammeverket som omslutter oppgaven danner grunnlag for temaene som ønskes undersøkt og former intervjuguiden. I metodedelen forklares også hvordan utvalget er rekruttert og hvordan data er blitt samlet inn og analysert. Til slutt i kapitlet redegjøres det for validitet og troverdighet i studiens funn. Her fremkommer også hvilke etiske overveielser som er gjort i studien.

3.1 Valg av metode

I forskningssammenheng skiller vi mellom kvantitativ og kvalitativ metode (Kvale & Brinkmann, 2009). Kvantitativ forskning er innholdsstyrt og undersøker forekomster og sammenhenger, mens kvalitativ forskning er innholds-søkende, fleksibel og fokuserer på egenskaper eller karakterer ved ulike fenomen (Widerberg, 2001). I de kvantitative forskningsmetoder innhentes empirisk kvantifiserbart materiale, med generaliserbarhet som et av siktemålene. De kvalitative forskningsmetoder søker å forstå menneskers levde erfaringer, ofte gjennom ord, med dybdeforståelse av det undersøkte fenomen, som et siktemål (Jacobsen, 2015; Polit & Beck, 2018). I denne studien er målet å hente mye informasjon om fenomenet Bryne G99. En dybdeundersøkelse, gjennom en kvalitativ studie av miljøet, vil kunne gi oss mye informasjon om forholdene i Bryne G99. I de kvantitative studier benyttes vanligvis en deduktiv oppbygning, hvor teori danner grunnlag for hypoteser som skal testes. Man går altså fra teori til empiri. Kvalitativ forskning kan ha en mer induktiv tilnærming, der observasjoner danner grunnlag for ny teori eller hypoteser. Det betyr at det i større grad forekommer at man går fra empiri til teori (Jacobsen, 2015). Da miljøet har vært kjent for sin praksis med fokus på både bredde- og toppsatsing i samme miljøet, ble rammeverket i teoridelen tidlig indentifisert som noe som kunne passe for studien. De kvalitative studier er i større grad hypotesegenererende fremfor hypotesetestende (Kvale & Brinkmann, 2009). Til tross for at det finnes både teori og empiri innenfor forskningsfeltet som undersøkes her, så fremstår den aktuelle studien som et ledd i den stadige søken etter sider ved utviklingsmiljøer i idrett som kan frembringe ny kunnskap innenfor fagområdet, uten at studien har mål om å fremstå som generaliserende. I kvalitativ forskning brukes derfor ofte begrepet overførbarhet fremfor generaliserbarhet. For kvalitative studier gjelder det da at overføringsverdien til andre tilsvarende, sammenlignbare miljø skal være til stede. På denne måten kan funnene (hos Bryne G99), på en eller annen måte, gjøres gjeldende som forforståelse som andre kan gjøre seg nytte av i andre sammenhenger (Malterud, 2003). I kvalitativ forskning blir dermed kontekst et viktig begrep. Her er det viktig å gi en grundig beskrivelse av den konteksten som

datainnsamlingen er gjennomført i (Kvale & Brinkmann, 2009). Konteksten og forskerens forforståelse er grundig redegjort for i introduksjonsdelen (forord og innledningskapitlet) av oppgaven, men vil også hentes frem igjen i dette metodekapitlet.

3.1.1 Kvalitativ tilnærming

I denne studien benyttes et kvalitativt forskningsdesign med en fenomenologisk tilnærming. Fenomenologi er en fremgangsmåte som benyttes for å forstå menneskers erfaringer i deres hverdag. Her vektlegges den subjektive opplevelsen, de levde erfaringer og fremfor alt essensen i fenomenet slik det oppleves (Malterud, 2003; Matua & Van Der Wal, 2015; Polit & Beck, 2018; Wertz et al., 2011). I denne studien er det fotballaget Bryne gutter født i 1999 som undersøkes. Den fenomenologiske tilnærmingen består i å beskrive fenomenet Bryne G99 i sin kontekst, slik respondentene har erfart det.

Moderne fenomenologi, som fremgangsmåte innen forskning, har sine røtter tilbake til Edmund Husserls arbeid på begynnelsen av 1900-tallet (Giorgi, 2012; Wertz et al., 2011). Det fenomenologiske perspektivet ble først tatt i bruk innen filosofi og humanvitenskap, før det fikk sin plass innenfor psykologien (Laverly, 2003; Matua & Van Der Wal, 2015; Wertz et al., 2011). Fenomenologi tilsidesetter teorier og hypoteser som omhandler arv og miljø, og retter fokus mot hva som spesifikt erfares og hvordan dette oppleves (Wertz et al., 2011).

Det snakkes ofte om to former for fenomenologi, den deskriptive og den hermeneutiske (Polit & Beck, 2018). Den deskriptive fenomenologi kjennetegnes ved at den er mer beskrivende enn fortolkende (Matua & Van Der Wal, 2015; Robinson & Englander, 2007). Robinson og Englander (2007) hevder at en deskriptiv beskrivelse ikke skal inneholde forklarende eller tolkende innslag. De deskriptive fenomenologiske studier søker i så stor grad som mulig å representere informantene eller respondentenes stemme lojalt, med minst mulig forstyrrelser forårsaket av teoretiske referanserammer eller forskerens forforståelse (Malterud, 2003). Dette kaller Polit og Beck (2018) for bracketing og viser til en prosess hvor man forsøker å holde tilbake forforståelsen og antakelser om et fenomen, for å møte det så rent som overhodet mulig. For å få tak i essensen i fenomenet, må man søke fenomenet primitivt med et åpent sinn, upåvirket av eksisterende kunnskap (Matua & Van Der Wal, 2015).

Den hermeneutiske fenomenologi benytter seg av forforståelsen og fortolkning i større grad enn den deskriptive (Kvale & Brinkmann, 2009; Laverly, 2003; Lindseth & Norberg, 2004). Hos hermeneutikeren er fortolkning sammenvevd med de levde erfaringer (Polit & Beck, 2018). I denne tradisjonen vektlegges tolkerens forhåndskunnskap om en teksts tema. Deretter

får teksten først mening når den plasseres i en kontekst (Kvale & Brinkmann, 2009). Den tyske filosofen Hans Georg Gadamer beskriver fortolkningsprosessen som en hermeneutisk sirkel hvor man forstår helheten av en tekst på bakgrunn av delene i teksten, og delene i teksten forstås i lys av helheten i teksten (Polit & Beck, 2018).

Den tyske filosofen Martin Heidegger argumenterte med at all beskrivelse allerede er en fortolkning ettersom vi ikke kan beskrive noe uten å fortolke (Matua & Van Der Wal, 2015). Hos Heidegger var begreper som å fortolke og forstå like viktig som det å beskrive. Malterud (2003) hevder derfor at i alle kvalitative prosjekter vil forskeren bruke både beskrivelse og fortolkning. Man kan ikke bruke det ene uten å bruke det andre- enhver beskrivelse er farget av tolkning, og enhver tolkning bygger på en beskrivelse.

3.1.2 Studiens design og kontekst

Den foreliggende studien er en casestudie av et utviklingsmiljø i fotball, nærmere bestemt et årskull med gutter født i 1999 som spilte i fotballklubben Bryne i Rogaland fylke, sør-vest i Norge. En casestudie er en dybdeundersøkelse av en enhet. Dette kan være et individ, en familie, en institusjon eller andre sosiale enheter (Polit & Beck, 2018; Postholm & Jacobsen, 2018). Casestudier er egentlig en samlebetegnelse for mange ulike forskningsdesign med noen variasjoner (Postholm & Jacobsen, 2018). Felles for dem alle er at de studerer "en case", noe som er avgrenset i tid og rom. Alt dette finner sted innenfor en klart definert kontekst (Postholm & Jacobsen, 2018). Ifølge (Yin, 2014) kan casestudie benyttes dersom: a) studiens formål er å besvare "hvordan" og "hvorfor"-spørsmål, b) man ikke kan kontrollere studiedeltakernes atferd, c) man ønsker å belyse kontekstuelle forhold fordi de oppleves som relevante, d) det eksisterer ikke klare grenser mellom fenomenet som undersøkes og konteksten det omgir seg i.

Konteksten i denne studien er et spesifikt fotballag som kjennetegnes ved at de har lyktes med å holde store deler av gruppen aktive i fotballen gjennom hele barne- og ungdomsfotballen. Uavhengig av ferdighetsnivå, så har frafallet vært lite. Årskullet, bestående av 40 gutter startet opp med fotballaktivitet i klubben ved fem-seks års alder. De aller fleste av disse var fortsatt aktive fotballspillere da de skulle inn i seniorfotball, ved 20 års alder. I tillegg til et lavt frafall, er det blitt utviklet utøvere som har nådd et høyt sportslig nivå. Ti av førti spillere i gruppen spilte kretslagskamper for Rogaland. Fem spillere fra årskullet har spilt juniorlandslagskamper for Norge. Per 2019 har seks spillere profesjonelle kontrakter. Av disse seks er det to utenlandsproffer, en spiller på høyeste nivå i Norge, en på nivå to i Norge og to spillere på nivå tre i Norge.

3.2 Kvalitative intervju

Ifølge Robinson og Englander (2007) er intervju et verktøy som benyttes for å få en variert og dyp beskrivelse av et fenomen. Englander (2012) hevder at intervju er blitt den viktigste måten å samle inn data på i kvalitative, humanvitenskapelige studier. Formålet med et kvalitativt forskningsintervju er å innhente opplysninger fra intervjuobjektet gjennom en samtale der forskeren ønsker å få innsikt i informantens erfaringer og opplevelser. Intervjuet skal åpne for kunnskap som er forankret i intervjuobjektets livsverden (Malterud, 2003). I det kvalitative intervju produseres denne kunnskapen gjennom en sosial interaksjon mellom intervjuer og intervjuobjektet. Et slikt personlig intervju foregår mellom to personer som ikke er likestilte. Forskeren er den profesjonelle part som skal tilrettelegge for at informanten kan gi dyptgående beskrivelser av fenomenet (Kvale & Brinkmann, 2009). Intervjuerens ferdigheter, kunnskap om tema og ikke minst evne til å stille gode oppfølgingsspørsmål er avgjørende for kvaliteten på intervjuet (Kvale & Brinkmann, 2009). Det er en kunst å være tilstrekkelig åpen og fokusert på samme tid (Malterud, 2003).

I kvalitative forskning er det ingen metodisk enighet om hvor mange intervju som er nødvendig for å nå et metningspunkt (Francis et al., 2010). Ifølge Robinson og Englander (2007) behøves kun tre dybdeintervju for å kunne skape overførbarhet, men dette antallet kan gjerne økes dersom man anser dette som nødvendig. Polit og Beck (2018) hevder at det er sjeldent at utvalget overskrider ti deltakere i fenomenologiske studier. Støttende til dette skriver Guest, Bunce og Johnson (2006), en mye sitert artikkel om metningspunkt i kvalitative studier, at metningspunkt ofte er nådd når utvalget er mellom seks og tolv intervjuer. I intervjusituasjon stilles åpne spørsmål uten forhåndsdefinerte svarkategorier. På denne måten kan intervjuobjektet svare så fritt som mulig. Dette gjøres for å unngå at den som svarer skal bli påvirket av intervjuerens antakelser om det spesifikke fenomen som undersøkes. Ved behov for ytterligere detaljrik beskrivelse stilles oppfølgingsspørsmål (Robinson & Englander, 2007).

3.2.1 Semi-strukturert dybdeintervju

Det er benyttet semi-strukturerte kvalitative dybdeintervju for å beskrive det spesifikke fotballmiljøet, Bryne G99. Det semi-strukturerte dybdeintervjuet ligger nært opp til en samtale fra dagliglivet, men har som profesjonelt intervju et formål. Intervjuet er verken en åpen samtale eller en lukket spørreskjemasamtale (Kvale & Brinkmann, 2009). Intervjuet er både planlagt og fleksibelt, og har som formål å innhente beskrivelser av intervjupersonens livsverden (Kvale & Brinkmann, 2009). Denne prosessen må ses på som en aktiv

kunnskapsproduksjon, hvor samtaler kretser omkring forskjellige tema om forskeren ønsker å innhente mer informasjon om.

3.2.2 Intervjuguide med tema og timeline

I et semi-strukturert intervju har forskeren utarbeidet en intervjuguide som består av tema som forskeren ønsker å belyse (Kvale & Brinkmann, 2009). Temaene tilnærmes ved å gjøre bruk av åpne spørsmål, med mulighet for oppfølgingsspørsmål dersom den som intervjuer ønsker mer dybde omkring de ulike tema. I denne studien benyttes to noe ulike intervjuguider. Den første er tilpasset spillere, trener og klubbrepresentant, den andre er tilpasset foreldre. I tillegg til dette benyttes en retrospektiv timeline i oppstarten av hvert intervju, for å synliggjøre sentrale aspekter ved utviklingsmiljøet (Adriansen, 2012). Ved bruk av timeline kan forskeren og respondent sammen konstruere en visuell tidslinje for individets idrettsdeltakelse fra oppstart og frem til i dag (Adriansen, 2012). På tidslinjen markeres aktiviteter, personer eller hendelser som respondenten mener er viktige for deres erfaring med miljøet og til hvilket tidspunkt disse har inntruffet. Temaene i intervjuguiden har sin bakgrunn i det teoretiske rammeverket, PAF, som ble presentert i oppgavens teoridel (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016).

I intervjuguiden vektlegges spørsmål og tema knyttet til de dynamiske elementene eller tannhjulene som virker i det daglige i utviklingsmiljøet. Følgende hovedtema er inkludert i intervjuguiden (vedlegg 2).

Tema 1: *Individets idrettsdeltakelse.* I deltakelse i idrett skiller vi mellom organisert trening (deliberate practice) og uorganisert lek-preget aktivitet (deliberate play). De to veiene mot økt kompetanse: organisert trening (Ericsson et al., 1993) og lek-preget aktivitet (Côté, 1999) er sammenvevd i Developmental Model of Sports Participation (DMSP) som utdypes i Côté og Abernethy (2012). Hvordan er de organiserte treninger balansert med uorganisert lek-pregede økter hos Bryne G99? Her beskriver respondentene detaljert hvordan de har opplevd utviklingsmiljøet i oppveksten. I hvor stor grad er det bedrevet organiserte treninger, og i hvor stor grad er det bedrevet egenmotivert fotballaktivitet? Dersom deltakerne har vært aktive i andre idretter vil dette også fremkomme her.

Tema 2: *Betydningsfulle relasjoner.* En av de mest sentrale komponenter i idrettsmiljø er de sosiale interaksjoner som finner sted i en idrettskontekst (Petitpas et al., 2005). Ifølge Turnnidge et al. (2012) er et positivt støttende miljø av betydning for hvordan individer og lag

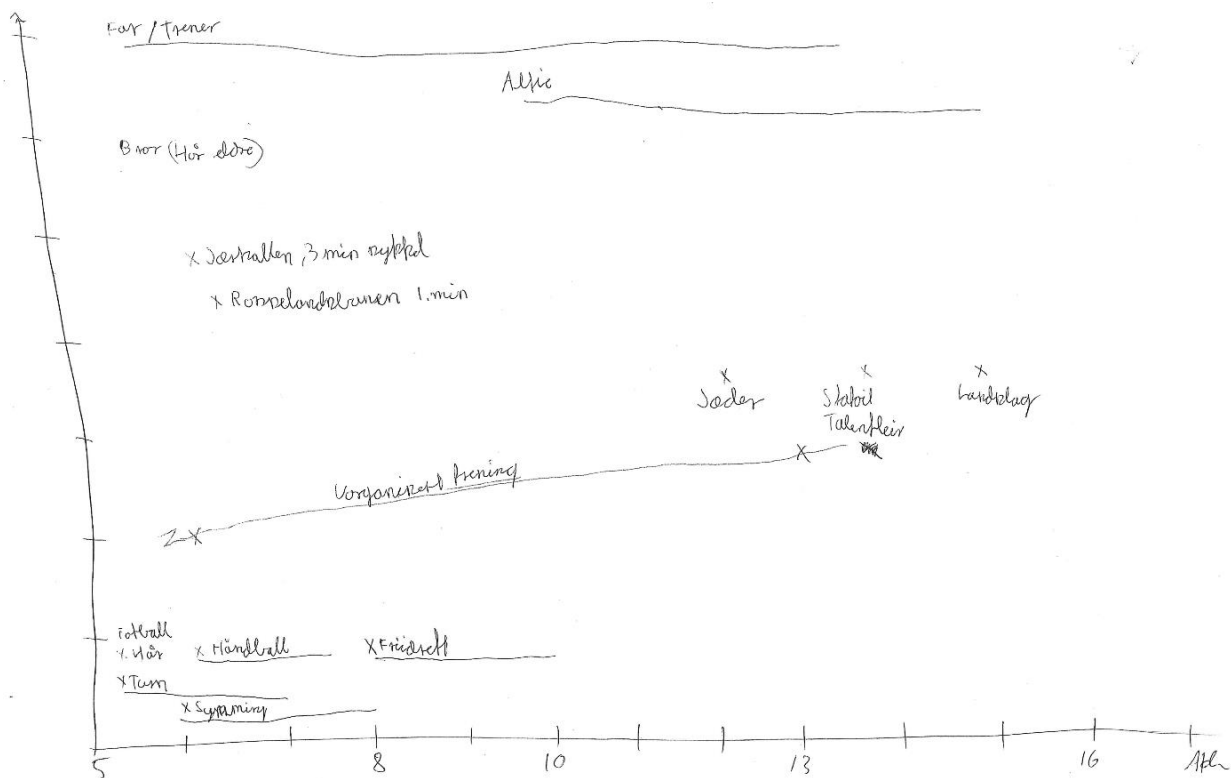
utvikler seg. I senere tid er det fremkommet en bredere enighet om at trenere som vektlegger personlighetsutvikling på linje med ferdigheter oppnår større suksess (Gould et al., 2007).

Tema 2: *De fysiske og psykososiale forhold.* Fysiske forhold som ivaretar utøvernes behov for å være i aktivitet, utvikle ferdigheter og ha det gøy med idrett er av stor betydning for et idrettsmiljø (Balish & Côté, 2014; Henriksen, 2010; Henriksen et al., 2010a, 2011). Her undersøkes hvilke fasiliteter som har vært tilgjengelig for spillerne i miljøet. Hvilke muligheter har utøverne hatt til å bedrive sin fotballaktivitet, både organisert og uorganisert? I tillegg til det fysiske miljøet undersøkes miljøets psykososiale klima. Dette kan også kalles pulsen i miljøet. Trenerapparatet setter standarden for hvilke fokus som skal være gjeldende i miljøet. Her undersøkes de ulike strukturer som foreligger.

Tema 4: *Langsiktig målsetting.* Utviklingsmiljøet har lyktes med to av de tre p'ene i PAF: langvarig deltakelse og utvikling av idrettslige ferdigheter. Det vil være interessant å undersøke hvordan utviklingsmiljøet har fokusert på personlig utvikling for deltakerne i miljøet. Forskning har vist at, i tillegg til utvikling av idrettslige ferdigheter, kan deltakelse i idrett bidra til personlig utvikling for utøverne (Danish et al., 1993; P. R. Ford et al., 2009). Hva har vært den langsiktige målsettingen som har preget miljøet Bryne G99? Her vil det være hensiktsmessig å få frem hva som kjennetegner miljøet, og med tanke på personlig utvikling, hva kan deltakerne i miljøet ta med seg ut i livet utenom fotballen.

Timeline

Timeline (vedlegg 3) er benyttet for å bekrefte sentrale påvirkningsfaktorer som kommer frem under intervjuene, eller som en oppfordring til intervjueren om å utdype deler av timeline-skissen i intervjusituasjonen (Adriansen, 2012). Alle respondentene ble bedt om å nedtegne en timeline forut for hvert intervju. De to intervjuene som ble gjennomført over telefon mangler av praktiske årsaker en timeline. Under ses et eksempel på hvordan en Timeline-skisse kan være utformet.

Figur 6 - Eksempel på en timeline-skisse for en av studiens respondenter

3.3 Respondenter

Forskjellen mellom en informant og en respondent, er at en respondent selv har opplevd det som undersøkes i studien, mens en informant ofte er en som ikke selv har opplevd fenomenet som undersøkes, men har god kunnskap om det (Jacobsen, 2015). Formålet med studien er å undersøke et idrettsmiljø som har lyktes med å holde mange aktive i idrettsmiljøet over lang tid, i tillegg til at de har lyktes med å utvikle mange med gode fotballferdigheter. For å få belyst dette så grundig som mulig vil det være hensiktsmessig at utvalget består av både trener(e) for laget, representanter fra klubben, foreldre og spillere knyttet til dette laget. Hensiktsmessig rekruttering er ikke uvanlig i kvalitativ forskning. Dette skal sikre at objektene i studien har kunnskap om det som skal undersøkes (Polit & Beck, 2018). På bakgrunn av hva som ønskes undersøkt setter forskeren opp kriterier som skal kjennetegne dem som innlemmes i studien.

Inklusjonskriterier

- Hovedtrener som har vært ansvarlig for laget gjennom barne- og ungdomsfotballen
- Foreldre til-, og spillere som har vært med på rekreasjonsgrunnlag (bredde)

- Foreldre til-, og spillere som har nådd høyt sportslig nivå (elite)
- Representant fra klubben som kjenner årskullet og miljøet godt

Figur 7 – oversikt over studiens ti respondenter

I kvalitative studier er det utfordrende å være konkret på hvor mange respondenter som bør innlemmes i studien (Malterud, Siersma & Guassora, 2016). Metning er tidligere omtalt i metodekapitlet. På generelt grunnlag vil størrelsen på utvalget styres av informasjonen som skal innhentes (Kvale & Brinkmann, 2009). Det er kvaliteten på data som tilsier hvor mange deltakere som behøves i studien. Malterud et al. (2016) kaller dette for informasjons-power. I realiteten kan et objekt være nok (Polit & Beck, 2018). I denne studien er ti deltakere intervjuet. To spillere- og to foreldre til spillere som har deltatt på rekreasjonsgrunnlag. To spillere- og to foreldre til spillere som har nådd høyt sportslig nivå. Disse fire har ingen familiær relasjon til hverandre. I tillegg er en trener som har vært ansvarlig for det sportslige opplegget for laget gjennom alle årene, og en klubbrepresentant, sportslig ansvarlig i klubben i perioden, intervjuet.

Rekruttering av respondenter

På bakgrunn i inklusjonskriteriene ble det tatt kontakt med hovedtrener for miljøet som gjorde en hensiktsmessig utvelgelse av deltakere som kunne være aktuelle for studien. Denne form for respondent-rekruttering kan kalles en snøball-utvelgelse (Jacobsen, 2015; Polit & Beck,

2018) ettersom mulige deltakere til studien anbefales gjennom kontakt med en av studiens respondenter. Likefult kan denne type utvalg beskrives som et strategisk utvalg ved at forskeren er ute etter deltakere som sitter på mye informasjon om miljøet, gjerne med litt ulike perspektiver slik at vi kan få frem et bredt spekter av karaktertrekk ved det aktuelle fenomen (Johansen, 1997; Thagaard, 2013). De utvalgte respondenter skal sikre at vi får tilstrekkelig informasjon, bredde og variasjon (Jacobsen, 2015; Johansen, 1997). På denne måten sikrer vi at vi får respondenter som er relevante for det vi ønsker å undersøke (Jacobsen, 2015). Det ble opprettet kontakt med de ulike respondentene og gjort avtaler om å treffes på deres hjemsted for personlige intervjuer.

3.4 Gjennomføring av intervjuene

Jo bedre forberedt intervjuet er, desto høyere kvalitet får kunnskapen som produseres i samspillet mellom intervjuer og intervjupersonene (Kvale & Brinkmann, 2009). God forberedelse vil også gjøre etterbehandlingen av intervjuene lettere (Kvale & Brinkmann, 2009). Et viktig ledd i forberedelsene til datainnsamlingen er å gjennomføre pilotstudier. Dette kan være nyttig for å avdekke feil eller mangler på et tidlig stadium i studien. Dette gjøres forut for studiens datainnsamling, slik at man kan foreta nødvendige justeringer av intervjuguide. En gjennomføring av pilot kan ifølge Harding (2013) bidra til å:

- sikre at spørsmål er forstått
- kontrollere av intervjuguiden er passelig i lengde og omfang
- bekrefte at tema og spørsmål kommer i hensiktsmessig rekkefølge
- avsløre behov for å endre på noen av spørsmålene
- bekrefte at ordvalg og formuleringer er forståelig i intervjusituasjonen

Gjennomføring av pilot

En pilot for studien ble gjennomført i to ulike sammenhenger. Først ble en fotballspiller intervjuet den 24. oktober 2018. Dette foregikk på klubbhuset til spillerens moderklubb. Intervjuet varte i 67 minutter og utgjorde 21 sider transkribert materiale. Pilotintervjuet ble gjennomført med en eliteseriespiller som har vokst opp i et utviklingsmiljø som til en viss grad lignet på miljøet som undersøkes i studien. Spilleren er født i år 2000, og har dermed omtrent samme alder som miljøet som undersøkes. Resultatene fra piloten ble videre analysert på samme måte som resultatene i den foreliggende studie, for at forskeren skulle få øvd seg i dette. Videre ble en pilot på en retrospektiv timeline gjennomført den 3. desember 2018. Denne piloten ble utført med en forelder til en 16 år gammel spiller som har vært aktiv i en

breddeklubb, men som nylig ble hentet til toppklubb. Gjennomføring av pilot var nyttig for å sikre at informasjonen skulle bli utfyllende og tilstrekkelig nok. Pilotene gav forskeren en god erfaring foran møtet med studiens respondenter; det ble gjort noen små justeringer i intervjuguide, først og fremst på temaet som omhandler de langsiktige målsettinger. I tillegg gjorde forskeren seg noen erfaringer knyttet til oppfølgingsspørsmål underveis i intervjuet.

Gjennomføring av datainnsamling

Etter at studien ble godkjent av NSD (vedlegg 4) og Fakultetets etiske komité reiste forskeren til respondentenes hjemsted. Den 05.12.18 og 06.12.18 ble åtte intervjuer gjennomført, fire intervjuer per dag. Dagen i forveien ble det sendt tekstmelding til respondentene som påminnelse for de avtalte intervjuene. De åtte intervjuene ble gjennomført på et møterom på et hotell i byen hvor laget har sitt tilholdssted. De to siste intervjuene ble gjennomført på Messenger og via telefonsamtale, henholdsvis 14.12.18 og 16.01.19. Dette fordi de to respondenter bodde i utlandet på tidspunktet for gjennomføring av datainnsamling. Alle intervjuene ble tatt opp på en Olympus Digital Voice Recorder VN-713PC. Som back-up var taleopptakeren på Iphone 8 tilgjengelig. Den ble aldri benyttet. Intervjuene hadde en varighet på mellom 19 og 61 minutter, gjennomsnittlig 44 minutter. Alle intervjuene ble gjennomført uten tekniske problemer, men et av intervjuene fra første dag måtte gjenopptas på dag to ettersom respondenter ikke møtte opp til avtalt tid og dermed fikk for liten tid til gjennomføring av hele intervjuet. I forkant av hvert intervju ble det nok en gang informert om bakgrunn og hensikt med studien, samt at informert samtykke ble undertegnet. Rammene for gjennomføring av intervjuene vurderes som gode for sitt formål. En trivelig atmosfære og gode samtaler om temaer som engasjerte respondentene synes gjennomgående for alle intervju-samtalene. Samtalen starten med at respondentene satte opp en timeline for idrettsdeltakelsen deres fra oppstart og frem til i dag. Her ble det markert oversiktlige punkter og stikkord som i grove trekk sammenfalt med hovedområder som studiene tar for seg.

Selve intervjuene startet med temaene som planlagt og intervjuguiden ble forsøkt fulgt kronologisk. Likevel viste det seg at flere av respondentene fortalte fritt og kom inn på tema som skulle tas opp senere i intervjuet. Det kan være krevende å få respondentene til å snakke om tanker og følelser i opptil en time. Å klare å skape en god, naturlig relasjon mellom intervjuer og respondent er avgjørende for å lykkes med en samtale (Harding, 2013).

Kunnskap om et tema, evne til å skape en god menneskelig interaksjon og underveis vurdere hvilke svar skal følges opp, er krevende, men viktig ettersom intervjueren er selve forskningsinstrumentet i studien (Kvale & Brinkmann, 2009). Mot slutten av intervjuene ble

en debriefing utført (Kvale & Brinkmann, 2009). Her fikk respondentene mulighet til å oppsummere eller legge noe til i samtalen dersom de ønsket det.

3.5 Analyse av data

I denne delen skal forskeren bearbeide og trekke ut hovedinnholdet fra data som er samlet inn. Dette er både tidkrevende og intellektuelt krevende, men er avgjørende for at skape en struktur og oversikt i fremlegg av studiens resultater (Kvale & Brinkmann, 2009).

Transkribering

Det er en tidkrevende prosess å omdanne tale til tekst (Jacobsen, 2015; Kvale & Brinkmann, 2009). Ved å omforme det muntlige intervjuet til et skriftlig materiale blir det innsamlede datamaterialet bedre tilgjengelig for strukturering og analyse (Kvale & Brinkmann, 2009). Intervjusituasjonen er en interaksjon som vanskelig lar seg gjenskape i ren tekst. Kroppsspråk, toneleie, uttale og blikk som i sum er med på å utgjøre det sosiale samspillet er bortimot umulig å formidle gjennom det transkriberte materialet. Men ved transkribering åpner forskeren likevel dørene opp for at andre enn forskeren selv kan få tilgang til datamaterialet, og lettere gjøre seg opp meninger om tolkningen og analysen som er gjennomført (Jacobsen, 2015). De ti intervjuene gav til sammen 124 (eksklusiv pilot) sider rådata (skriftstørrelse 12, 1,5 i linjeavstand, font Times New Roman i Microsoft Office 2016). Transkriberingen utgjorde 45 timers arbeid (eksklusiv pilot). Eksempel på et transkribert intervju er vedlagt (vedlegg 5).

Det finnes ulike måter å transkribere et intervju på (Kvale & Brinkmann, 2009). I dette arbeidet er det brukt en muntlig tilnærming. Da søker man å transkribere intervjuene så ordrett som mulig, rett og slett fordi det er utfordrende å gjengi følelser, sarkasme og humor gjennom å transkribere i grammatisk riktig form (Kvale & Brinkmann, 2009). Ved pauser eller stopp i tale, og når respondenten benytter ufullstendige setninger, er det benyttet flere punktum etter hverandre. Alle småord, latter og andre lyder er tatt med. Eksempel på dette kan være "ehm" eller "mhm" som kan være et tegn på at respondenten tenker og reflekterer mens han eller hun prater. I transkriberingen har skriftspråket et muntlig preg og alt er gjengitt ordrett slik det ble sagt. Det som står i parentes er skrevet inn av forskeren dersom det er behov for å tydeliggjøre noe.

Tematisk analyse

Etter at transkriberingen er gjennomført blir datamaterialet analysert ved bruk av tematisk analyseprosess (Braun & Clarke, 2006). Ved tematisk analyse utforskes mønstre i og mellom

respondentenes intervjuer (Braun et al., 2016). Ifølge Braun et al. (2016) følger denne analysetilnærmingen et sett med seks ulike steg:

1. Transkribere data, om nødvendig. Deretter foreta systematiske gjennomlesninger av det transkribert materiale for å gjøre seg godt kjent med datamaterialet, og notere innledende refleksjoner.
2. Innledende linje for linje koding av hele det transkriberte materialet.
3. Utvikle mulige tema ved å sortere de innledende koder inn i tema som dekker de ulike kodene. Samle all data inn under de ulike mulige tema.
4. Gå gjennom tema. Å sjekke at tema representerer; (1) koder på en god måte, (2) datasettet i sin helhet på en god måte. Tematisk "kart" av analysen.
5. Bestemme tema. Navngi tema- ha riktige underbyggende sitater som forsterker og representerer de utledede tema på en god måte
6. Skrive rapporten.

En abduktiv tilnærming ble benyttet for å skape meningsfulle og relevante funn (Coppola, Hancock, Allan, Vierimaa & Côté, 2018). Ved en abduktiv analyse møtes datamaterialet både induktivt og deduktivt. Det betyr en form for dialog mellom data og teori, mellom de opplevde erfaringer og teoretisk rammeverk (Ryba, Haapanen, Mosek & Ng, 2012; Taylor, Ntoumanis & Smith, 2009). I den første delen av analysearbeidet gjør forskeren en induktiv kvalitativ tematisk analyse av de transkriberte intervjuer. I trinn to, i den deduktive analysen, møtes datamaterialet ved å plassere de ulike tema inn i Personal Assets Framework (PAF) som det redegjøres for i Côté et al. (2016). I forsøket på å innlemme tema i PAF, er det viktig å være åpen for andre tema som nødvendigvis ikke passer inn i rammeverket. Denne induktive-deduktive tilnærmingen ble brukt for å teste i hvor stor grad det transkriberte materialet hadde relevans til PAF.

I analysearbeidet er det viktig å være klar over at det er vanskelig å møte et datamateriale rent induktivt (eller deduktivt) i natur (Gadamer, 2010). Begrunnelsen for det er at vi tolker i lys av vår forforståelse. Uansett hvor hardt vi prøver vil vi aldri kunne oppnå en "teori-fri" observasjon eller kunnskap fri for fordommer (Gadamer, 2010). Gadamer (2010) sier at vi kan ikke, og vi bør heller ikke kvitte oss med vår forforståelse. I vårt møte med andre er forforståelsen viktig for å vite hva vi skal se etter, og den er nødvendig for å kunne skape ny kunnskap. Som tidligere fotballspiller (se forord s. II og III) så har jeg hatt klare betraktninger

om temaet. I denne studien har jeg vært bevisst på at denne forforståelsen ikke skal påvirke noen av stegene i forskningsprosessen. Dette innebærer å være åpen for respondentenes perspektiver uten å for eksempel stille ledende spørsmål eller skulle forsøke å lete etter resultater som støtter mitt syn.

Strukturering av data

Intervjuene ble lest gjennom flere ganger og notater ble gjort underveis i gjennomlesningen. Deretter ble tekstene delt opp i meningsenheter. Etter denne inndelingen vokste det frem flere mulige tema fra intervjuene. Deretter ble en deduktiv tilnærming benyttet ved å plassere de ulike tema inn i det teoretiske rammeverket som er benyttet i studien. I eksemplet under er meningsenheter kodet og plassert inn i et undertema som dreier seg om at trenerne fremstår som inkluderende.

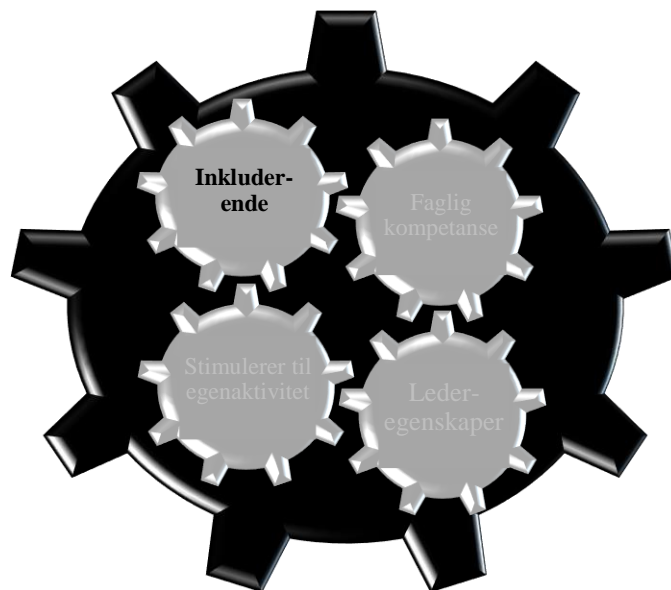
Treneren er inkluderende

Forelder 1	Forelder 2	Forelder 3	Forelder 4	Spiller 1	Spiller 2	Spiller 3	Spiller 4	Trener	Klubbrepr.
"Slik jeg oppfatter det, så var det trenerens evne til å inkludere alle. Å balansere det talentene trengte, men samtidig dra massene med seg. Den balansegangen var han veldig flink på."	"Jeg tenker at treneren var en stor del av det. Mest fordi han så den enkelte. Jeg tror han hadde en sånn greie med at det var litt sånn hovedtanken hans, at det skulle han gjøre. Det tror jeg i hvertfall gutten min har følt på."	"Han så verdien i at alle på en måte fikk mestring, og fikk fotballglede, uavhengig av nivå. Det tror jeg er en viktig faktor oppi dette."	"de har gjort en fantastisk god jobb, både på det fotballfaglige, men og på det menneskeplanet. Så de har følt seg respektert."	"De gir et veldig godt tilbud for om du bare er der for gøy, eller om du er der for å bli god, skulle jeg si."	"De har ikke bare silt ut et lag siden vi var 10 år, også kjørt på med de. De har gitt flere muligheter til å bli bedre da, jeg føler det har vært et inkluderende miljø."	"Det var ikke sånn at trenerne bare brydde seg om de beste da. Og åreit i resten. Alle var liksom likeverdige, kan du si da."	"Jeg tror alle likte seg så bra der fordi vi var så mange. Vi trente sikkert 50 stk hver bidige dag. I sammen. Alt ifra de som ikke var fullt så gode til de gode trente i sammen og hadde det gøy da."	"Hvis en spiller går hjem ifra trening og lurte på om jeg som hovedtrener hadde sett om han var der eller ikke. Da var det mislyktes. Da var det mission, not completed."	"Alle er like viktige uavhengig av fotballferdighet, men tilpasset opplæring-det skal differensieres."
"Han klarte å se alle, og han klarte å lage at de hadde en verdi."	"Jeg tenker det er mye det at han har vært flink til å se hver enkelt."	"Når han da sluttet (på enerlaget) gikk han ned og fikk med seg noen foreldre og tok det som da var toer-laget. Men med samme iveren som med de beste."	"De blir sett ut ifra det ferdighetsnivået som de var på. Differensiert, men trent samtidig. De har laget et kameratskap. Den dag i dag så går de sammen de som var gode og de som var mindre gode."	"Så føler du også at hvis du ikke spiller med de gode, sant. Så føler du trenerne liksom gjør fortsatt sånn at de bryr seg på en måte om.. om deg, selv om du ikke satser for å bli den neste spissen på Norge."	"Det som har vært bra er at de ikke har silt ut noen."	"Alle følte at liksom de var der, og fikk skikkelig opplegg da."	"De (trenerne) har vært veldig viktige. Uten de så hadde ikke dette det ikke vært dette miljøet."	"Jeg tok ikke opprop, men jeg telte. Hvis jeg telte 38 stk på treningen, og gikk hjem og krysset av de 38 stk som var der. Hvis det var en eller to som jeg ikke husket om var der, så hadde jeg ikke gjort jobben min. Så det var et våldsopt"	"Flink til å alltid få de nye folkene (voksne) som har kommet med, til å se det slik som han ønsket det skulle være"
"Det å skape et rom for alle. Selv om du.. gjerne så kjøpt at de ikke hadde så mye å bidra med. De var"	"Det der at de er i en gruppe der de er verdt noe enkeltvis, tror jeg har vært bra"	"Alle følte seg sett og ivaretatt. Og ikke minst fikk oppmerksomhet."	"Han var jo så galen at han gikk gjennom i hodet: Hvem har jeg sett nå? Hvem har jeg ikke sett på"	"De (trenerne) tar det seriøst, selv om de ser kanskje at du ikke spiller for å bli liksom den beste, skulle jeg si."	"Jeg følte at de brydde seg om spillerne. Trenerne snakket med oss spillere selv om du ikke var på elitelaget. De brydde seg om hele laget, og de ville at alle skal prestere, ikke bare de beste."	"På kullene før oss så delte de inn når de var tretten inn i ener- og toerlag. De var helt separat så å si. Da datt jo bare flere og flere av. Hos oss så trente vi sammen hele tiden. Det var hele tiden samme"	"De (trenerne) har vært veldig viktige. Uten de så hadde ikke dette det ikke vært dette miljøet."	"Jeg tok ikke opprop, men jeg telte. Hvis jeg telte 38 stk på treningen, og gikk hjem og krysset av de 38 stk som var der. Hvis det var en eller to som jeg ikke husket om var der, så hadde jeg ikke gjort jobben min. Så det var et våldsopt"	"de har hatt tilhørighet til et miljø, der alle har en betydning og alle er like viktige, uavhengig av fotballferdighet."

Figur 8 – sorterte meningsenheter (koder) utgjør et undertema som dreier seg om at treneren er inkluderende

Denne kodingen av meningsenheter ble gjennomført og mange mulige undertema ble foreslått. Det ble så valgt undertema som representerer datasettet på best mulig måte, slik at det vokste frem en figur 9 (under) som viser de ulike undertema som kjennetegner trenerkvalitetene i gruppen. Trenerkvaliteter ligger inn under det dynamiske elementet betydningsfulle relasjoner. Under figur 9 er det tatt med et sitat som eksemplifiserer en inkluderende trener. En inkluderende trener er et av fire undertema i trenerkvaliteter ved det

dynamiske elementet betydningsfulle relasjoner, i PAF (Côté et al., 2014). Alle de øvrige undertema presenteres inngående med sine resultater i neste kapittel i oppgaven.

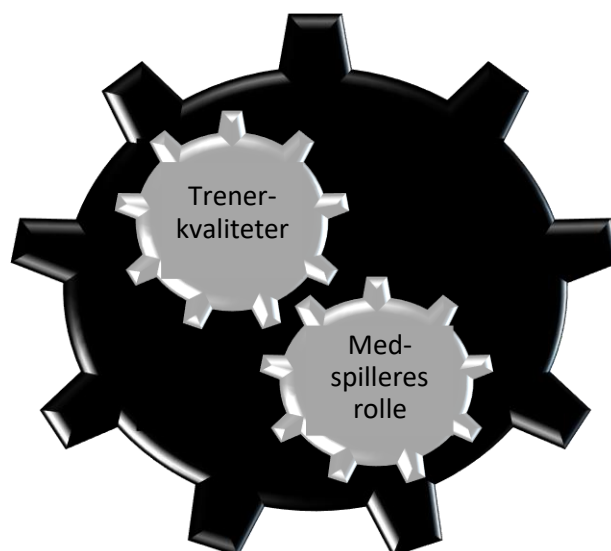

Figur 9 - Undertema som er fremtredende under trenerkvaliteter, inkluderende fremhevet som eksempel

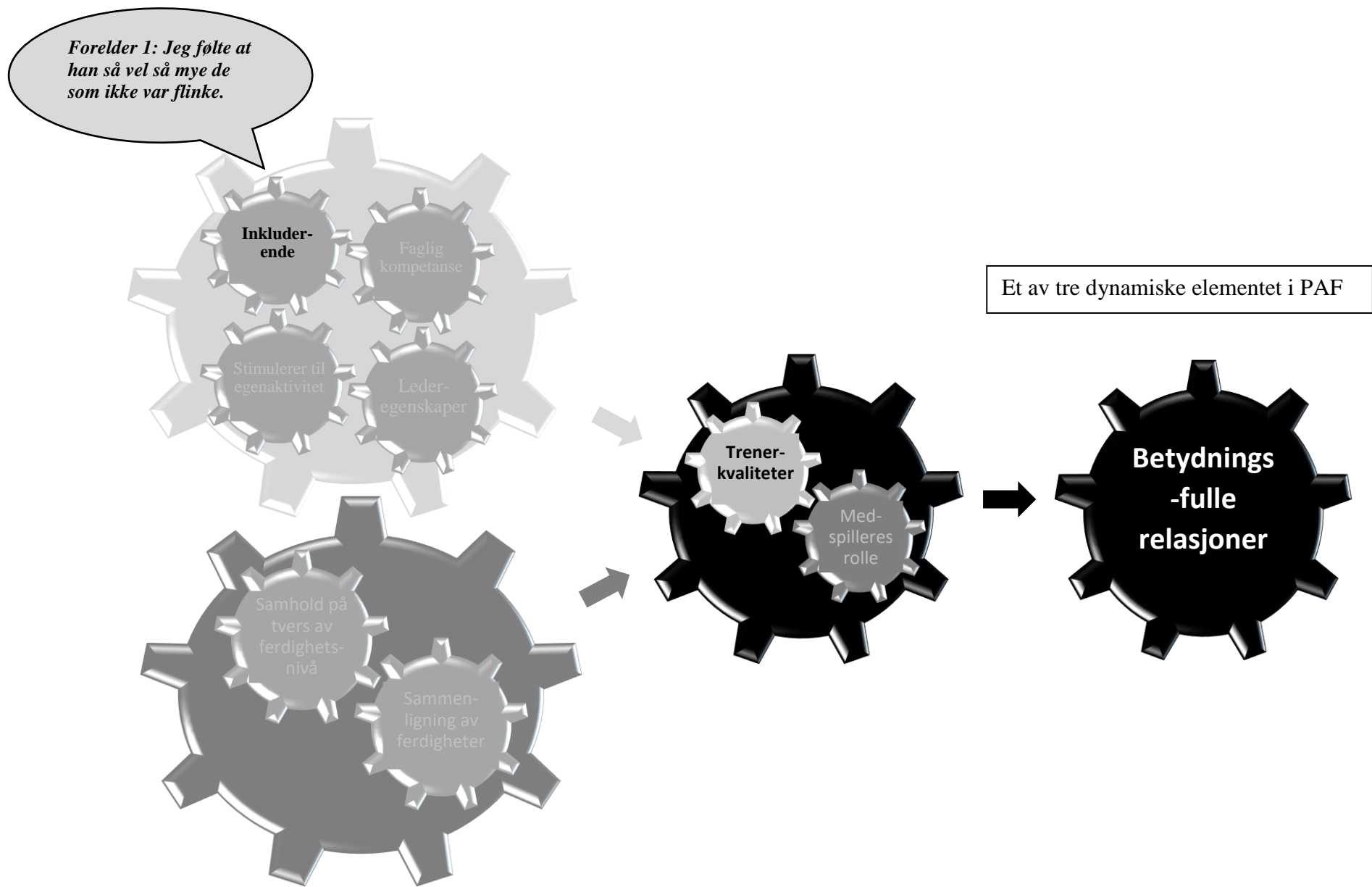
Forelder 3

Alle følte seg sett og ivaretatt. Og ikke minst fikk oppmerksomhet. Oppmerksomhet! Jeg husker når folk hadde bursdag, og det var jo omtrent en hver trening, fordi de var så mange, så var det opp på skuldrene og så sang de alle sammen.

Figur 10 viser to hovedtema som er fremtredende i tannhjulet betydningsfulle relasjoner fra rammeverket PAF (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016): trenerkvaliteter og medspilleres rolle.

Figur 10 – Et dynamisk element (tannhjul): Betydningsfulle relasjoner med sine to hovedtema

Figur 11 – Prosessen fra sitat til dynamisk element (her betydningsfulle relasjoner)

3.6 Validitet og troverdighet

Betingelsene for vitenskapelighet er ikke knyttet opp mot noen bestemt forskningsmetode (Malterud, 2003). Både kvantitative og kvalitative studier skal bedømmes etter sin vitenskapelige kvalitet (Malterud, 2002). I denne forbindelse står troverdighet, styrke og overførbarhet sentralt. I kvantitative studier kjennetegnes dette gjennom begrep som: indre validitet, reliabilitet, objektivitet og ytre validitet (Polit & Beck, 2018). Begrepene passer ikke like godt til kvalitativ forskning (Krefting, 1991; Polit & Beck, 2018) I kvalitativ forskning er det utfordrende å gi en presis definisjon av validitetsbegrepet, da det ikke eksisterer noe felles enighet om hvilke kriterier eller definisjoner som skal benyttes (Polit & Beck, 2018; Winter, 2000). Kvale og Brinkmann (2009) fremhever validering i kvalitative studier i tre punkter:

1. *Å validere er å kontrollere.* Forskeren skal ha et kritisk blikk på sine egne fortolkninger. Det skal foretas kontinuerlige kontroller av funnenes pålitelighet og troverdighet. Forskeren skal spille rollen som djevelens advokat overfor sine egne funn.
2. *Å validere er å stille spørsmål.* Intervjusvar kan være sanne for personen som intervjues, men behøver ikke være sanne om de faktiske forhold.
3. *Å validere er å teoretisere.* Validitet handler ikke bare om metode. Det skal foreligge et teoretisk fundament i bunn for det som skal forskes på.

I mangel på felles konsensus innenfor den kvalitative forskertradisjon har Lincoln og Guba (1985) forsøkt å utarbeide et felles rammeverk med kriterier som skal være til stede for at de kvalitative studiene skal være troverdige (Polit & Beck, 2018). Lincoln og Gubas (1985) modell er blitt brukt i kvalitativ forskning i mange år, spesielt innenfor sykepleie- og undervisningsforskning (Krefting, 1991). Lincoln og Guba (1985) utarbeidet fire kriterier for troverdighet i kvalitative studier: 1) kredibilitet, 2) pålitelighet, 3) overførbarhet og 4) bekreftelse.

Kredibilitet

Kredibilitet i kvalitativ forskning er hva intern validitet er for kvantitativ forskning. Kredibilitet er tilstede i de kvalitative studier når det er samsvar mellom forskerens fortolkning og deltakernes levde erfaringer av fenomenet som undersøkes (Thomas & Magilvy, 2011). En måte å øke kredibilitet på er å lete etter og fremheve sammenfallende likheter hos studiens deltakere i de transkriberte intervjuer (Krefting, 1991; Thomas &

Magilvy, 2011). I kvalitativ forskning snakker man om intersubjektivitet, fremfor objektiv sannhet. Dette innebærer at desto flere personer som er enige i en påstand, desto nærmere er vi sannhet og kredibilitet (Jacobsen, 2015). Sandelowski (1986) hevder at dersom andre mennesker, som har erfart samme fenomenet, umiddelbart kjenner seg igjen i studiens beskrivelse eller tolkning av fenomenet så har den kvalitative studien høy grad av kredibilitet (Krefting, 1991). En velkjent måte å øke kredibilitet på er å kvalitetskontrollere gjennom informant feedback. Da vender forskeren tilbake til deltakerne, og sikrer at forskerens tolkning og funn er presis og i samsvar med deltakernes opplevelse av fenomenet (Jacobsen, 2015; Thomas & Magilvy, 2011). I denne studien har ti nøkkelrespondenter med førstehåndskunnskap beskrevet fenomenet så inngående og detaljrikt som mulig. I analysearbeidet har forskeren lett etter sammenfallende trekk i datamaterialet når tema er blitt utledet. Utvalget i studien representerer en stor bredde. Til tross for dette er det mye sammenfallende likheter mellom respondentenes opplevelser i miljøet. Disse blir så belyst gjennom studiens funn. Det er dermed grunn til å anta at studiens kredibilitet er ivaretatt på en god måte.

Pålitelighet

I kvantitative studier er reliabilitet sentralt. I kvalitative studier brukes begrepet pålitelighet (Thomas & Magilvy, 2011). Pålitelighet er tilstede dersom studiens funn ville vært de samme om studien hadde blitt replisert med de samme eller liknende deltakere, i den samme eller liknende kontekst (Krefting, 1991; Polit & Beck, 2018). Kredibilitet kan ikke oppnås dersom pålitelighet er fraværende, på linje med at validitet i kvantitative studier ikke kan oppnås dersom reliabilitet er fraværende (Polit & Beck, 2018). For å motvirke vilkårlig subjektivitet er pålitelighet i forskningsintervjuet viktig (Kvale & Brinkmann, 2009). Men pålitelighet handler også om at andre skal kunne følge prosessen gjennom en tydelig beskrivelse av beslutningene som er tatt underveis i studien. Ifølge Thomas og Magilvy (2011) oppnås dette gjennom:

1. En spesifikk beskrivelse av studiens formål
2. Å diskutere hvordan og hvorfor deltakerne ble valgt i studien
3. En beskrivelse av hvordan data ble samlet inn og tiden dette tok
4. En beskrivelse av hvordan data ble bearbeidet til analyse
5. å diskuterer tolkning og presentasjon av studiens funn
6. å formidle de spesifikke teknikker som ble bruk for å vurdere dataenes kredibilitet.

Formålet med denne studien er beskrevet i innledningen i oppgaven, samt mot slutten i teorikapitlet. Utvelgelse av respondentene er også beskrevet under *3.3 Respondenter*. Denne undersøkelsen ble gjennomført i respondentenes hjemmemiljø hvor omgivelsene var preget av trygghet, gjensidig respekt og forståelse i intervjusituasjonen. I tillegg er det grunn til å anta at pålitelighet er ivaretatt gjennom en tydelig, transparent og grundig beskrivelse av de øvrige metodiske beslutningene og analyser som er gjort i denne studien.

Overførbarhet

I kvantitativ forskning brukes begrep som ytre validitet eller generaliserbarhet. I kvalitativ forskning benyttes overførbarhet, eller det engelske ordet *transferability* (Polit & Beck, 2018; Thomas & Magilvy, 2011). Å spørre etter overførbarhet vil være å operasjonalisere spørsmålet om ekstern gyldighet på (Malterud, 2003). De finnes to ulike perspektiver knyttet til overførbarhet:

1. I det humanistiske perspektiv er overførbarhet sjeldent et relevant begrep i kvalitativ forskning (Kvale & Brinkmann, 2009; Sandelowski, 1986). Styrken i en kvalitativ studie ligger i at studiene ofte er gjennomført i autentiske omgivelser med mange ulike variabler. Hver situasjon er unik, hvilket strider mot sammenligning og overførbarhet (Krefting, 1991).
2. I samfunnsvitenskapelig forskning er fokuset mer rettet mot at overførbarhet er til stede når funn kan overføres til kontekster som ligner på konteksten som studien ble gjennomført i (Lincoln & Guba, 1985). Det er leseren som må vurdere om funnene er overførbare til andre lignende kontekster. Forskerens ansvar ligger hovedsakelig i å formidle beskrivende data så presist som mulig, slik at en sammenligning er mulig (Krefting, 1991).

For at en kvalitativ studie skal kunne være overførbar må det foreligge en grundig beskrivelse av konteksten hvor data er samlet inn (Thomas & Magilvy, 2011). I denne studien betraktes miljøet som undersøkes som unikt. Konteksten er beskrevet i innledningskapitlet (s. 10-11). Generaliserbarhet har aldri vært noe siktemål med studien. Både kontekst, deltakere og geografien har alltid sine særtrekk. Et av særtrekkene ved Bryne G99 er at det var svært mange ivrige fotballspillere på årskullet, som spilte svært mye fotball. Samtidig er det grunn til å anta at deler av studiens funn vil kunne være overførbare til andre utviklingsmiljø i en lagidrettskontekst, kanskje spesielt utviklingsmiljø som har som siktemål å ivareta både de som ønsker å satse på idretten sin og dem som deltar mer på et rekreasjonsgrunnlag.

Bekreftelse

Bekreftelse eller nøytralitet kan sammenlignes med objektivitet i de kvantitative studier, og kan kun oppstå når kredibilitet, overførbarhet og pålitelighet foreligger (Thomas & Magilvy, 2011). Bekreftelse er tilstede når studiens funn representerer deltakernes stemme på en god måte, og ikke preges av forskerens forutinntatthet eller andre bias (Polit & Beck, 2018). De kvalitative studier må være reflekterende, hvilket betyr at forskeren opprettholder en bevissthet og åpenhet i forholdet til studiens resultater og funn. En refleksiv forsker betyr at forskeren i sitt arbeidet er selvkritisk og at forskeren er klar over at forforståelsen vil påvirke forskningsresultatene (Thomas & Magilvy, 2011). Refleksivitet relaterer til forskerens bevissthet i forholdet til at egen bakgrunn, verdsett og forforståelse vil påvirke forskningsprosessen (Polit & Beck, 2018). I denne sammenheng har forskeren, i den foreliggende studien, vært bevisst på at forforståelse kan prege resultatene i studien. Å være selvkritisk og reflektere over sin egen rolle og bakgrunn har derfor vært viktig for å presentere så oppriktige resultat som mulig. Bekreftelse handler om hvilke perspektiver forskeren har på de perspektiver som fremkommer gjennom studien. Å opptre ærlig, informativt, åpent og så transparent som mulig har vært et av fokusområdene for forskningspraksisen i oppgaven.

3.7 Ethiske overveielser

Kvalitativ forskning innebærer møter mellom mennesker. Verdier og normer er viktige elementer i den kunnskap som utveksles og utvikles gjennom intervju samtalen (Malterud, 2003). Ethiske spørsmål er gjeldende både i selve intervjusituasjonen, men også integrert i alle faser i en intervju-undersøkelse. Kvale og Brinkmann (2009) fremhever fire områder som er underlagt etiske retningslinjer ved god forskningspraksis: informert samtykke, konsekvenser, fortrolighet og forskerens rolle.

Informert samtykke (vedlegg 1) betyr at deltakerne i studien er informert om undersøkelsens hensikt, og er kjent med fordeler og eventuelle ulemper ved å være med i studien. Deltakelse i studien skal være frivillig og man skal vite at man når som helst skal kunne trekke seg fra studien uten å måtte oppgi grunn for det (Kvale & Brinkmann, 2009). Ingen av studiedeltakerne i denne studien har trukket seg. Samtlige deltakere fått tilsendt informasjon i god tid i forkant av intervjuene. Informasjonen er også gitt muntlig. Ni respondenter har skrevet under på informert samtykke. En har samtykket muntlig til deltakelse i studien. De er alle informert om hva det vil si å være med på studien, hvilke fordeler og ulemper som kan være knyttet til å være med. De er orientert om hvilke forventninger som stilles til dem,

hvordan innsamlet data blir behandlet, men også at de når som helst kan trekke seg ifra studien uten å måtte oppgi grunn for dette.

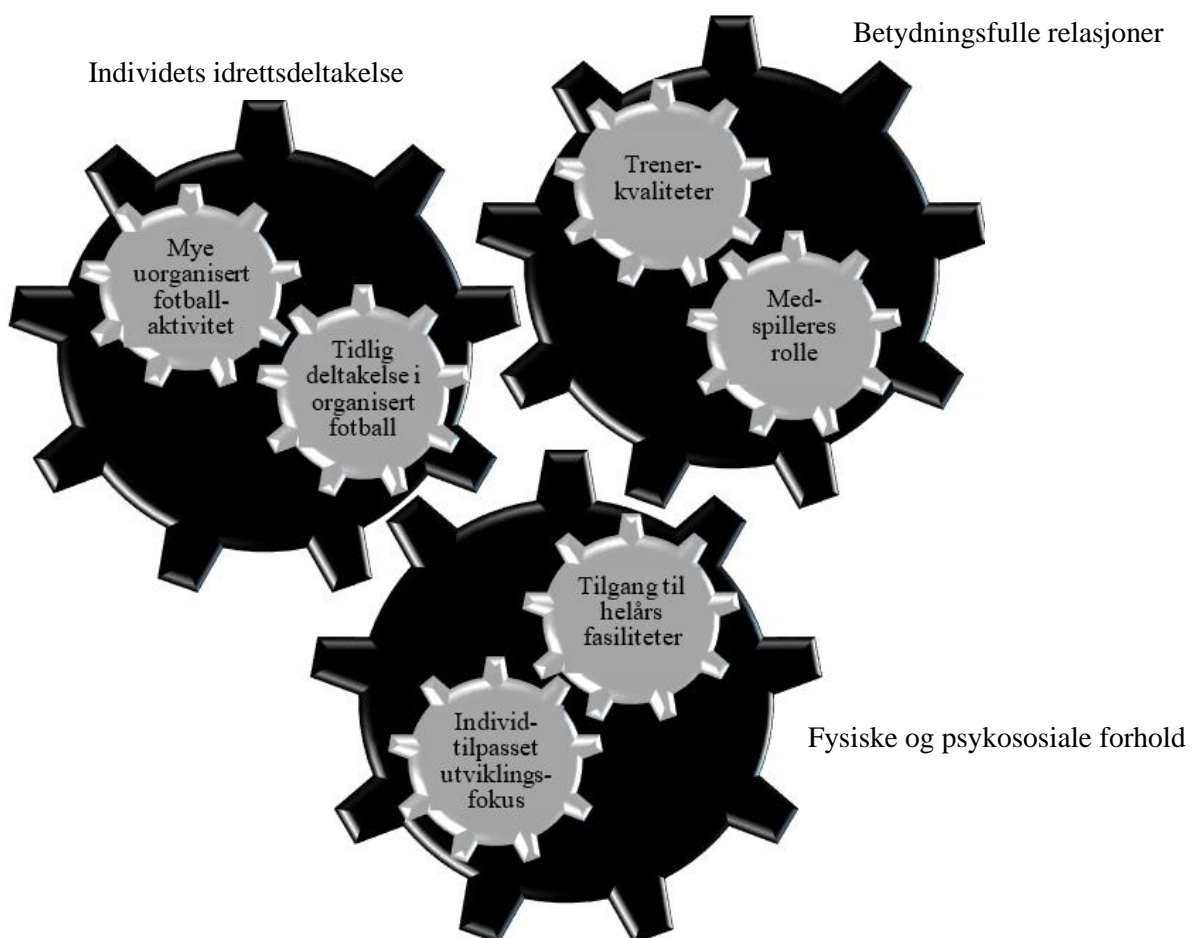
Med fortrolighet i forskning menes at private data som identifiserer deltakerne ikke skal avsløres (Kvale & Brinkmann, 2009). Da deltakerne i denne studien tilhører et fotballag som har blitt anerkjent for måten de har arbeidet på, og også har fått oppmerksomhet i medier, kan det tenkes at fullstendig anonymisering vil være utfordrende. I all utrapportering vil det etterstribes at eventuelle negative aspekter belyst, kun omtales i generelle ordelag, og ikke vil kunne kobles til personer. Kvale og Brinkmann (2009) peker på at i studier hvor man offentliggjør informasjon som kan gjenkjenne deltakerne, skal deltakerne erklære seg innforstått med at identifiserbart materiale offentliggjøres. I det foreliggende arbeid har deltakerne fått mulighet, i forkant av publisering, til å godkjenne sitatene som skal brukes. All informasjon fra deltakerne vil fremkomme gjennom anonymisering av deltakerne med navn "Forelder 1", "Spiller 1", "Trener" osv. Deltakerne får tilsendt oppgaven når den er ferdig produsert, og vil kunne lese om erfaringene knyttet til miljøet de har vært en del av.

De etiske betraktninger som er forbundet med forskerens rolle innebærer at forskeren følger de formelle etiske føringer som foreligger. Forskeren skal utvise moralsk integritet og presentasjon av funn skal være så representativt og nøyaktig for forskningsområdet som mulig. Det skal etterstribes gjennomsiktighet med tanke på prosedyrene som danner grunnlaget for resultater og konklusjoner (Kvale & Brinkmann, 2009).

Studien er søkt og blitt godkjent av Fakultetets forskningsetiske komité, FEK, ved Universitetet i Agder. Prosjektet er også søkt og blitt godkjent hos Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD), den 27.11.2018 (vedlegg 4). Alle data behandles fortrolig og i henhold til god forskningsetikk.

4.0 Presentasjon og vurdering av resultater

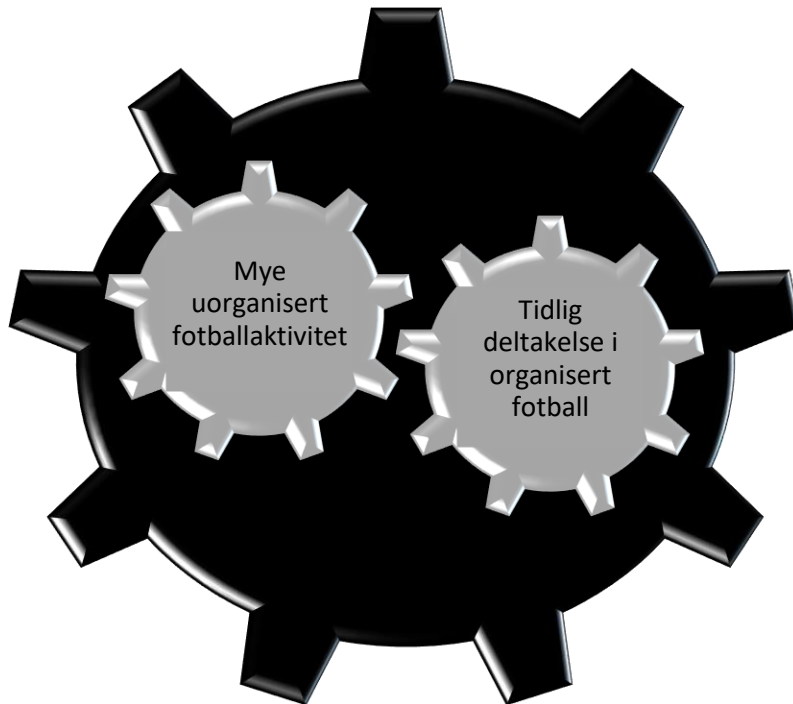
Resultatene som fremkommer i studien er gitt etter analyse av intervjuer med studiens ti respondenter, samt deres timeline-skisser. Analysen kretser rundt de tre tannhjulene som utgjør de dynamiske elementene lengst til venstre i Personal Assets Framework (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016). De tre tannhjulene; individets idrettsdeltakelse, betydningsfulle relasjoner, og de fysiske og psykososiale forhold, har alle sine undertema som kommer frem gjennom analysearbeidet. Undertema i de tre tannhjulene kan ses på som førende for miljøets utvikling på lang sikt. Det som allerede er kjent om Bryne G99 er at miljøet har utviklet gode idrettslige ferdigheter (Performance) og lyktes med langvarig deltakelse (Participation). Den tredje P' en som omhandler personlig utvikling (Personal Development) kommer også frem i det foreliggende analysearbeidet med sine undertema. Figurer som brukes har tatt utgangspunkt i PAF og det brukes sitater fra respondentene for å illustrere de ulike tema. Med utgangspunkt i det teoretiske rammeverket vokste følgende hovedtema frem da rådata ble analysert gjennom tematisk analysearbeid (Braun et al., 2016).

Figur 12 - The three Dynamic Elements of Bryne G99

4.1 Individets idrettsdeltakelse

Innenfor tannhjulet individets idrettsdeltakelse er det to trekk som er fremtredende for miljøet Bryne G99. Det første dreier seg om at det er mange i gruppen som har spilt mye uorganisert fotball, eller det vi kan kalle for løkkefotball. Det andre kan leses gjennom deltakernes timeline-skisser, og handler om at gruppemedlemmene kjennetegnes med tidlig deltakelse i organisert fotballaktivitet, med noe innslag av andre aktiviteter i kortere perioder i barneårene.

Figur 13 - Tannhjulet viser hovedtema individets idrettsdeltakelse med to undertema: mye uorganisert fotballaktivitet og tidlig deltakelse i organisert fotball

4.1.1 Mye uorganisert fotballaktivitet

Alle spillerne og foreldrene beskriver en spillergruppe som gjennomgående drev mye med fotballaktivitet på egenhånd. Dette vises i følgende sitater fra spiller 3 og 2, og forelder 4 og 2. Dette poengteres også av trener og klubbrepresentant.

Spiller 3

Noe som kjennetegner gruppen er at det var veldig mye folk som trente uorganisert da. Både de mindre gode og de gode. Det vil jeg først og fremst si

Jeg tror ikke det er så normalt at alle, til og med de som ikke er med i fotball for å satse. At alle møter opp i hallen og trener sammen selv om de er der bare for å ha det gøy da. At ikke det bare er kun de aller beste som holder på med uorganisert trening.

Vi hadde jo et veldig godt miljø da, for trening. Når vi var små så kunne vi være opp til 20 stk (fra Bryne G99) i hallen og spilte sammen. Mellom 10 og 20 stk hvertfall som spilte sammen hver helg.

Respondenten forteller at fotballek ikke var forbeholdt de som var kommet lengst med tanke på ferdigheter, det er noe "alle" gjorde. Det var i hallen man traff hverandre. I den store treningsgruppen på 40-50 spillere var det opp mot halvparten av gruppedeltakerne som spilte uorganisert fotball sammen på tvers av ferdighetsnivå.

Spiller 2

På barneskolen så var det (fotball) i hvert friminutt.. banen ligger vegg i vegg med skolen.

Veldig mye i helgene. Da var det komme der og spille litt og så.. så spilte vi veldig veldig mye VM der, nesten hver helg.

Den hallen syklet vi til på 5-6-7 minutt.. ingen har hatt lang vei til den.. Der var det veldig, veldig mye fotball.

Hele gjengen var der. Det her var mest i helgene.. fra vi stod opp på lørdagen og til middag egentlig, og så det samme igjen på søndag egentlig.

Ifølge respondenten har det blitt trent og "lekt" mye i hallen. Spillerne har hatt kort vei til hallen fra deres hjemsted. Respondenten nevner VM som en av aktivitetsformene som ble brukt i hallen. Dette er et spill som deltakerne organiserer selv, ved bruk av smålagsspill med jevne lag i en enkel turneringsform. Denne lekpregete aktiviteten organiseres gjennom to lags spill mot et mål. Hvert lag består av to til tre spillere.

Forelder 4

Den her generasjonen som vi snakker om her, de er på en måte litt oppvokst i denne hallen her. Så de har hatt mye, mye kjekt, mye moro med ball, vært samlingssted for dem.

Forelder 2

Så den hallen har vært et sånn veldig samlingspunkt opp igjennom. Tidlig så syklet de ned der så var det alltid noen der med fotball..

Respondentene forteller at kunstgresshallen har fremstått som et naturlig samlingspunkt for store deler av gruppen. Hallen har hatt en sentral beliggenhet slik at de fleste har hatt kort vei, og enkel tilgang til den. Store deler av gruppen har tilbragt store deler av helgene i

kunstgresshallen til løkkefotball. I tillegg har friminuttene i skolehverdagen blitt benyttet til fotballspill ettersom en fotballbane ligger i umiddelbar nærhet til skolen.

Trener

Disse her har trent vel så mye uorganisert som organisert.

Alle hadde egentlig vært med ganske mye på uorganisert trening, spesielt lørdager og søndager, for da var brynehallen åpen.

Vi var ikke så avhengig av så mye treninger fordi de holdt på med sånn pfo (fotballfritidsordning) utenom.

Og da styrer de det selv. Og det er jo det vi egentlig ønsker. Vi ønsker uorganisert aktivitet uten foreldreinnblanding. Da tar de ansvar og da organiserer de seg selv, mye god læring.

Respondenten sier at gruppemedlemmene har bedrevet mer uorganisert enn organisert fotball. Respondenten har et syn på løkkefotball og uorganisert fotball som en lekpreget aktivitetsform som overgår den organiserte treningsøkten. I tillegg forteller respondenten at miljøet har begrenset antall organiserte treningsøkter ettersom aktivitetsnivået til gruppen var så høyt gjennom den uorganiserte fotballaktiviteten.

Klubbrepresentant

I et vanlig kull så har du kanskje 7-8 stk som går mye og driver uorganisert fotballlek, egentrening fra de var 9-10 år. Mens på dette kullet hadde du gjerne det dobbelte. Du kunne ha 15-20 stk som drev mye egentrening, lek, utenom de organiserte økter.

... Så denne gjengen her har vært ekstremt mye på lørdager og søndager, og trent, eller hatt ballek og trent, både alene og i større grupper.

De var mellom 45-50 stk, også var det 23 stk som gikk to dager i uken på pfo.

Ifølge respondenten har dette årskullet bedrevet unormalt mye uorganisert fotballaktivitet eller løkkefotball. Det estimeres at nært opptil halvparten av gruppemedlemmene spilte mye fotball utenom den organiserte treningen. I tillegg var halvparten av gruppen med på pfo, en fotballfritidsordning som kan regnes som en blanding av organisert trening og lekpreget fotballspill.

Timelineskissene gjenspeiler at gruppemedlemmene har spilt mye uorganisert fotball i kunstgresshallen i oppveksten. Det er gjennomført mest uorganisert trening i starten av utviklingsløpet, fra 6 til 12 års alder. Mindre uorganisert etter hvert som spillerne ble eldre.

Respondentene viser til at løkkefotball var viktig for å utvikle fotballferdighet, og at det også var en viktig sosial arena:

Spiller 1

Jeg tror mange ble så gode fordi vi gikk veldig mye i ehm den der hallen der nede, Jærhallen. Altså vi var der nede hver helg, altså.

Klubbrepresentant

Det som jeg ser selvsagt i etterkant det er jo antall timer med egentrening. Ehm, antall timer med egentrening i Jærhallen og ute på kunstgresset slash gressområdet. Det er det som.. Det er det som rett og slett skiller de 7-8 ehm som akkurat nå da, er på et atskillig høyere nivå.

Spiller 4

Vi var en stor kompisgjeng som spilte fotball i sammen. Og det var blandet. Jeg hang mye med dem som ikke var fullt så gode. Det var blandet må jeg si.

Alle, alt ifra de som ikke var fullt så gode til de gode trente i sammen og hadde det gøy da.

4.1.2 Tidlig deltakelse i organisert fotball

Timeline-skissene viser at deltakerne tidlig har blitt introdusert for organisert fotballaktivitet. Tidspunkt for når barna begynte med organisert fotballaktivitet varierer fra de var 5 til 7 år gamle. De fleste av respondentene startet med organisert fotball da de var 5 år. Når det gjelder deltakernes helhetlige idrettsengasjement så viser timeline at mange har vært innom en eller to andre idretter i tillegg til fotballen, men deltakelsen i disse idrettene har vært kortvarige, stort sett ikke lengre enn et par år. Idretter som håndball, friidrett, turn, sykling og svømming er idretter som deltakerne i studien til sammen har vært innom. Timeline-skissene viser også at da utøverne var 10-11 år gamle så er det kun fotball de har fokusert på som den idretten de ønsket å satse på.

I intervjuet med treneren kom det frem at de organiserte øktene var preget av en felles oppvarmingsdel, med høyt aktivitetsnivå- gjerne med en ball hver og ulike føring-, vending- og finteøvelser. Her ble det fokusert på individuelle ferdigheter. Deretter var økten ofte organisert rundt jevnbyrdighetsprinsippet. Det betød at det i spill-sekvenser ble vektlagt med- og motspillere som er på likt nivå. Differensiering ble brukt som virkemiddel allerede fra 7-8 års alder. På treninger ble halvparten av tiden benyttet til spill-aktivitet med få spillere per lag.

Resten av økten ble i barnefotballen brukt til ulike stasjonsøvelser med stort innslag av konkurranser og stafetter. I kamper ble det delt inn i jevne lag, både i femme-, sjuer- og de første årene på ellever-fotball. Men for å tilby noen ekstra utfordringer til de som var kommet lengst deltok laget årlig på en til to eliteturneringer med dem som var kommet lengst. På samme tid deltok resten av gruppen på cuper tilpasset deres nivå. Hele gruppen har også sammen reist på cuper, som har hatt et større sosialt preg over seg, for å bevare det gode samholdet på tvers av ferdigheter. I kampene har man hatt få innbyttere slik at alle fikk spille minimum halve kampen. Tabellen under viser en grovskisse av hvordan laget drev den organiserte delen av fotballaktiviteten.

Tabell 1 - skjematisk innhold av organisert trening/kamp i Bryne G99

Tema/alder	7-10 år	11-12 år	13-14 år	15-16 år
Organiserte økter pr uke	1-2	2-3	1-2 eller 4-5, spillerne velger	2-5, spillerne velger
Varighet økt	60 min	90 min	90 min	90 min
Nivådelte økter	2 differensierte, 1 jevne lag	3 differensierte, 1 jevne lag	Trene samlet, men differensiert	Spillerne velger selv
Kamper	Jevne lag	Jevne lag	2 lag i 1. div. 1 lag i 2. div.	Bredde eller Elite
Cuper			1-2 elitecuper og breddecup 1-2 felles cup	1-2 elitecuper og breddecup 1-2 felles cup
Fokus	- en ball hver - få pr stasjon 50% spill, 3v3, 4v4	- teknikk - mye spill - atferd og "se alle"	- se alle, og ta alle på alvor - tempo i alt. - ingen seleksjon	- god 1v1 - 1. touch
Inspirere til uorganisert trening	- vise øvelser som kan gjøres på egenhånd	- mye uorganisert trening viktig		

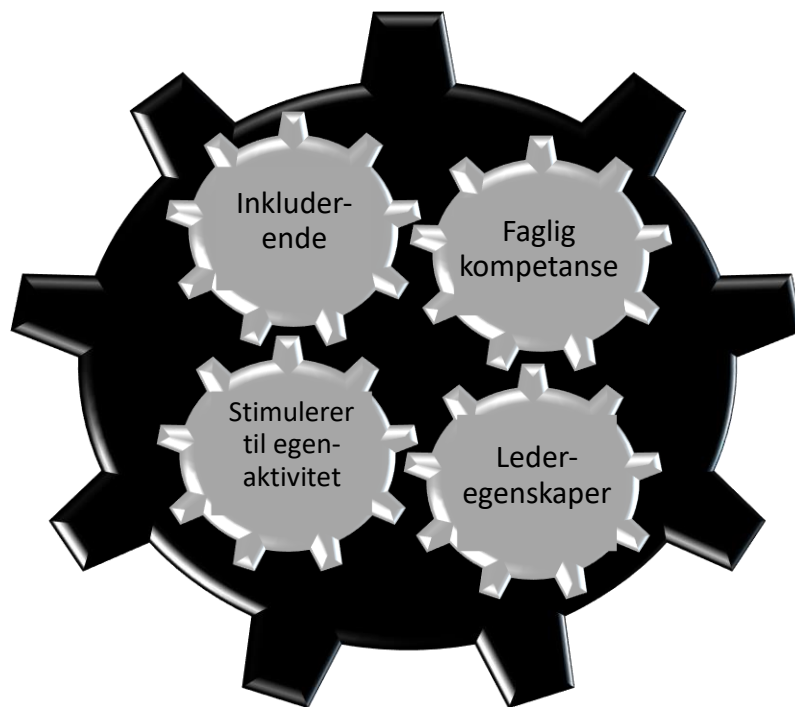
4.2 Betydningsfulle relasjoner

Innenfor tannhjulet som tar for seg betydningsfulle relasjoner så er det to former for relasjoner som har vært fremtredende i miljøet Bryne G99; trenerkvaliteter og medspilleres rolle.

Trenerkvaliteter og medspilleres rolle, presenteres i det følgende med hvert sitt tannhjul med hver sine undertema.

4.2.1 Trenerkvaliteter

Den første viktige relasjonsformen under betydningsfulle relasjoner er relatert til trenerne i gruppen, og da spesielt hovedtrener for laget og hans kvaliteter. Her er det fire undertema som kommer frem: inkluderende, faglig kompetanse, stimulerer til egenaktivitet og lederegenskaper.

Figur 14 - Tannhjulet viser hovedtemaet trenerkvaliteter med undertema: inkluderende, faglig kompetanse, stimulerer til egenaktivitet og lederegenskaper

Inkluderende trenere

Alle studiens respondenter, uavhengig av om de representerer bredde eller elite, foreldre eller spillere, forteller om en trener og et trenerapparat som har vært opptatt av å inkludere. Dette eksemplifiseres gjennom noen utvalgte sitater. Også treneren bekrefter at dette har vært en svært viktig del av hans trenergjerning.

Forelder 3

Han så verdien i at alle på en måte fikk mestring, og fikk fotballglede, uavhengig av nivå. Det tror jeg er en viktig faktor oppi dette.

Alle følte seg sett og ivaretatt. Og ikke minst fikk oppmerksomhet. Oppmerksomhet. Jeg husker når folk hadde bursdag, og det var jo omtrent en hver trening, fordi de var så mange, så var det opp på skuldrene og så sang de alle sammen.

Det var på en måte en kultur innad i laget, at du evner å se alle som enkeltpersoner. Og det kan være krevende på en ettermiddag når du i grunnen har nok med å organisere treningen for 40-50 stk.

Respondenten forteller at treneren har vært opptatt av at alle skulle oppleve mestring, trivsel og bli sett, uavhengig av ferdighetsnivå. Dette kunne forekomme gjennom enkelthendelser som respondenten nevner her, men også ved at det ble innarbeidet en kultur i miljøet for at utøverne skulle oppleve å bli sett og anerkjent i treningshverdagen.

Forelder 4

Han var jo så galen at han gikk gjennom i hodet: Hvem har jeg sett nå? Hvem har jeg ikke sett på trening i dag? Nå må jeg snakke med disse på neste trening, sant. Han går gjennom sånn at han, han har hatt kontakt med de i løpet av uka.

så har det vært gjort noe med at det samholdet og respekten for hverandre uavhengig av ferdighetsnivå. Det er gjort noe på det menneskelige plan og, som har fått den gruppen til å fungere.

Respondenten sier at treneren har hatt strategier for å klare "å se" flest mulig av spillerne i løpet av en trening. Trenerne har vært med på å skape et samhold i gruppen hvor man respekterte hverandre uavhengig av hvor god fotballspiller en var.

Spiller 3

På kullene før oss så delte de inn når de var tretten inn i ener- og toerlag. De var helt separat så å si. Da datt jo bare flere og flere av. Hos oss så trente vi sammen hele tiden. Det var hele tiden samme opplegget, bare at når vi skulle spille så var vi separat, de beste med de beste, de dårligste med de dårligste. Men på likt da. Jeg skal innrømme at i begynnelsen tenkte jeg at de dårligste kanskje ikke likte det, for da var de liksom dårligst, men jeg tror egentlig bare de syntes det var bedre for da får de spille med og mot noen på sitt nivå da. Hvis vi blandet ble de ikke så mye involvert da.

Andre lag pleier jo å toppe (når de er 13), men vi delte inn i to enerlag og to toerlag, i kamp da. Men grunnen til at vi gjorde det var for å få med mange da, for vi hadde ganske mange gode. Pluss at hvis vi hadde stilt opp med ett lag så hadde vi jo bare knust alle. Så det var det ikke noe vits i ... så vi tok de 25-26 beste ca, og fordelte dem på to jevne lag.

Respondenten forteller at gruppen ble holdt samlet også etter at de gikk inn i ungdomsfotballen ved 13 års alder. Deler av treningen foregikk samlet, mens deler foregikk delt etter ferdighetsnivå. Spillerne hadde det samme treningsopplegget, men differensierte etter nivå i deler av treningsøktene. Laginndeling til kamper ble også nivådelt, men i stedet for å spisse ett lag på 15 stk, så dannet de to lag bestående av 26 spillere som spilte på nivå en. Dette gav en god blanding av gode sportslige utfordringer til mange, i tillegg til at samholdet i gruppen ble bevart.

Spiller 1

Han (treneren) verdsatt alle like mye.. ja.. selv om du ikke.. selv om du kanskje er den dårligste på hele laget så brydde han seg.

Så føler du også at hvis du ikke spiller med de gode, sant. Så føler du trenerne liksom gjør fortsatt sann at de bryr seg på en måte om.. om deg, selv om du ikke satser for å bli den neste spissen på Norge.

Vi trente sammen, og vi holdt akkurat de samme treningstider. Dette kan ha noen med det det de prøvde å oppnå, at alle skulle føle seg inkludert, kan jeg si det?

De gir et veldig godt tilbud for om du bare er der for gøy, eller om du er der for å bli god, skulle jeg si.

Respondenten sier at treneren verdsatte alle likt, og at det var viktig i miljøet at alle spillerne fikk et godt sportslig tilbud. Da miljøet delte inn i lag etter ferdighetsnivå, så fortsatte gruppen med samtidige treninger slik at de bevarte samholdet i gruppen.

Spiller 4

Jeg tror alle likte seg så bra der fordi vi var så mange. Vi trente sikkert 50 stk hver bidige dag. I sammen. Alt ifra de som ikke var fullt så gode til de gode trente i sammen og hadde det gøy da.

Klubbrepresentant

Alle var like viktige uavhengig av fotballferdighet, men tilpasset opplæring-det skal differensieres.

De har hatt tilhørighet til et miljø, der alle har en betydning og alle er like viktige, uavhengig av fotballferdighet.

De trente alltid på samme banen, på samme dag og samme tid. Så de har alltid vært en stor gjeng selv om halvparten har trent mer enn resten.

Så det å se enkeltmennesket, uavhengig av ferdighet. Det har alltid vært en sterk side hos ham.

Flink til å alltid få de nye folkene (voksne) som har kommet med, til å se det slik som han ønsket det skulle være

Respondentene forteller at inkludering var en viktig faktor i det å skape en godt miljø hvor mange trivdes. Miljøet har inkludert, men samtidig tilpasset arbeidsoppgavene til spillerne slik at de har fått utfordringer som har stått i sammenheng med ferdighetsnivået deres. Treneren har også vært flink til å inkludere andre voksenpersoner, slik at de har vært et team som har sett viktigheten i å inkludere og har sammen jobbet for dette.

Trener

Hvis en spiller går hjem ifra trening og lurte på om jeg som hovedtrener hadde sett om han var der eller ikke. Da hadde jeg mislyktes. Da var det mission not completed.

Jeg tok ikke opprop, men jeg telte. Hvis jeg telte 38 stk på treningen, og gikk hjem og krysset av de 38 stk som var der. Hvis det var en eller to som jeg ikke husket om var der, så hadde jeg ikke gjort jobben min. Så det var et voldsomt korrektiv for meg. Hadde jeg vært hovedtrener og ikke visste om to av spillerne mine som jeg hadde hovedansvar for var der.. Da måtte jeg skjerpe meg!

Respondenten forteller at det har vært en svært viktig for ham at utøverne fikk oppleve at trenerne tok dem på alvor og at hver enkelt fikk oppleve at de ble inkludert. Det har vært sentralt at spillerne fikk oppleve at treneren snakket til dem på hver trening. Respondenten brukte strategier for å bevisstgjøre seg selv og korrigere seg selv dersom noen spillere ikke ble sett på treningene.

Faglig kompetanse i trenerapparatet

Respondentene oppgir at laget har vært heldige som har hatt mange faglig kompetente trenere, både i form av at mange av trenerne har spilt på høyt nivå selv, men også at flere av dem har god formell trenerutdanning og pedagogiske ferdigheter.

Forelder 3

Det var flinke, ehm veldig flinke trenere som var på en måte skolerte og som var engasjerte. Det ble jobbet veldig bevisst med det tekniske etter hvert med det taktiske.

Respondenten forklarer at det var flere trenere som hadde fotballfaglig kompetanse, og at det i tidlig alder ble prioritert å jobbe med individuelle tekniske ferdigheter, og at det etter hvert ble fokusert mer på de taktiske ferdighetene ved fotballspillet.

Forelder 4

Fotballfaglig meget sterk.

Jeg tror at de har fulgt med i timen når det gjelder den faglige biten, altså fotballfaglige biten.

Disse her har reist litt rundt i den store verden. Studieturer, England, Tyskland, Nederland. På kurs, og blitt oppdatert. Så det er ikke noe sånn synsing, hva vi tror er greit, og sånt. De har sett litt på hva de beste gjør for å bli god.

Respondenten forteller om et trenerapparat som har hatt gode kunnskaper om fotball, og som har vært opptatt av å videreutvikle egen trenerkompetanse og hente inspirasjon fra miljøer som har lyktes godt med spillerutvikling internasjonalt.

Spiller 3

Kompetansen på trenerne har vært bra vil jeg påstå. Vi hadde flere trenere som har spilt på høyt nivå selv.

Først og fremst så var han god faglig da. Det var han som styrte hele opplegget da, så først og fremst faglig at han er veldig flink der.

Alle tenkte at hvis du liksom hørte på ham da, så var det en bra ting da. Du visste at han var en god trener.

Trenerne har ifølge respondentene hatt erfaring som fotballspillere selv. Dette var ifølge respondentene med på å styrke kompetansen som fotballtrener, og gav spillerne en opplevelse av at trenerapparatet har hatt god kompetanse innenfor fotballfaget.

Spiller 2

Det var gode trenere som kunne vise de, og som hadde spilt på høyt nivå, og de visste hva som skulle til. Og andre gode fotballfaglige folk som hovedtrener.

Det har betydd veldig mye tror jeg. De vet hva du må gjøre og.. Vi hører mer på de da. Vi visste at det her er gode folk som hadde god kompetanse.

Det har jo vært mange foreldretrenere. Så har vi vært heldige med at de har vært på høyt nivå.

Nå vet ikke jeg hvordan akkurat trenerkvaliteten har vært i andre klubber, men det har hvertfall vært veldig.. Det er ikke bare en eller to gode trenere. Det har vært fort 4-5 som har vært med. Og de har fulgt opp hele gjengen siden de var små.

Kompetansenivået på trenerne var på et veldig høyt nivå. Vi visste jo at X hadde.. var en av de eneste i klubben som hadde (UEFA) A-lisens, mener jeg. Og en av de mest utdannede trenerne.

Respondenten beskriver et trenerapparat som har erfaring fra fotballen selv, og noen har spilt på høyt nivå. Dette gav trenerne, ifølge respondenten, integritet da de vet hva som skal til. Respondenten forklarer at erfaringen fra egen karriere gir trenerne en god referanse slik at de vet hva som skal til for å nå et høyt sportslig nivå i fotball. Det har vært foreldretrenere i Bryne G99, slik som er normalt i den norske fotballkonteksten. Men respondenten sier de har vært heldige som har hatt foreldretrenere med fotballkompetanse. De har vært mange som har vært høyt utdannet innen trenerkurs for fotball, noe også de neste sitatene bekrefter:

Klubbrepresentant

Foreldretrenere med kompetanse er jo en vesentlig faktor her.. Her har det vært kompetente fotballforeldre rundt kullet.

Respondenten peker på noe av utfordringen med barnefotballen slik den er organisert i dag. Dette miljøet har, ifølge respondentene, vært heldige som har hatt foreldretrenere som har vært kompetente helt fra tidlig alder.

Klubbrepresentant

Han (hovedtrener) er utdannet idrettslærer, har jobbet mange år som idrettslærer, er jo pedagog og har UEFA A-lisens. En ressurssterk og faglig sterk fagmann. Så det har vært mange fotballflinke. Flere med UEFA B-lisens. En med keeper UEFA A, og hovedtrener med UEFA A-lisens.

Respondenten beskriver et trenerteam som bestod av en hovedtrener med pedagogisk idrettslærerutdanning, som i tillegg hadde høyeste nasjonale fotballtrenerutdanning fra NFF. Det var flere i trenerapparatet som hadde utvidet trenerutdanning, keepertrener inkludert.

Trener

Jevnbyrdighet. Du kan ikke forutsette at det ikke er forskjell på folk. Det er forskjell på folk. Hvis jeg skal serve en fremtidig god spiller, da må jeg passe på å skolere meg. Jeg må gå masse på kurs. Jeg stod time ut og time inn med video når det var forelesninger.

Utsagnet til respondenten vitner om en utviklingsorientert trener som var opptatt av å utvikle seg hele tiden. Respondenten plasserer trenergjerningen slik at dersom man har et trenerverv så er man ansvarlig for spillernes utvikling, og må derfor sørge for å skolere seg slik at man kan drive god spillerutvikling for alle utøverne.

Trenere som stimulerer til egenaktivitet

Respondentene forteller om at den organiserte fotballaktiviteten har inspirert spillerne til å drive mye uorganisert fotballaktivitet. Dette har forekommet både gjennom muntlig oppmuntring om å drive egenorganisert trening, men også gjennom at trenere klarte å skape og organisere fotballaktivitet som var så gøy at deltakerne i miljøet ble inspirert til å spille mer fotball.

Spiller 1

De fleste folkene var der nede (i hallen) hver helg. Og det tror jeg er mye med liksom at de, at trenerne, har gjort at de syntes fotball er såpass gøy, at de vil gå tilbake, til å gjøre det i helgene. Du blir god til slutt.

Vi kunne for eksempel ha triksekonkurranser og sånn type øvelser inni mellom.

Respondenten sier at trenerne klarte å skape en atmosfære på trening som har gjort at veldig mange har trivdes godt med fotballaktivitet. Dette inspirerte spillerne til å drive med mye uorganisert fotballaktivitet. Respondenten sier at dette kan ha vært årsaken til at mange nådde et høyt sportslig nivå. Respondenten gir eksempler på en inspirerende, lekpreget aktivitet som kunne forekomme på treningene.

Spiller 2

Vi gjorde jo interessante øvelser, og ikke minst gøye øvelser. Og da får du jo enda mer liksom lyst til å spille fotball.

Det har alltid vært konkurranser.. Der taperen måtte ta pushups og litt sånne ting.

Spiller 3

I tillegg så hadde vi en del konkurranser. Det kunne være stafetter, det kunne være mye spill, litt sånn skuddøvelser og litt sånn triksekonkurranser. Ja det var egentlig som regel lagt inni det meste da.

Det å lage treningsøker som oppleves inspirerende og morsomme er ifølge respondentene viktig dersom man ønsker å motivere spillerne til å drive med egenstyrt fotballaktivitet. Miljøet hadde mye gøye øvelser og konkurranser med "ufarlig" straff for dem som tapte konkurransen.

Forelder 4

De kjørte.. ok, triksing ok, hvem skal hvor (i hvilken gruppe). Ok, da går dere bort der, også er dere andre der. Også er det en liten motivering, at ok, da må vi hjem og øve litt mer (på triksing) så er vi med i den andre gruppen.

Det har vært noen som har vært rundt laget som har skapt en entusiasme og en drive.

Trenerne har gjennom sin måte å lede denne gjengen skapt stor entusiasme for fotball blant deltakerne. De forsøkte å stimulere til egenaktivitet gjennom konkurranser og innhold på trening, men også ved å skape et miljø hvor inkludering og trivsel er til stede, og deltakerne følte at fotball var for alle, ikke bare for de flinke.

Trener

Vi prøvde å vise øvelser som de kunne bli bedre på uten at vi var der.

Da de var 10-11 år så hadde vi sånn jonglering med ball. Og da syntes jeg som hovedtrener det var mange som hadde lyst til å bli gode, og så var det altfor dårlig kontroll på ballen. Da hadde vi en øvelse der de skulle prøve tre ganger. De 20 som greide mest skulle spille på den ene banehalvdelen, og de 20 som greide minst skulle spille på den andre banehalvdelen. Og da var det vi voksne som telte så fikk de 3 forsøk, og så fordelte vi de. Men så sa vi: Dette her gjør vi igjen om 14 dager. Og det som skjedde da med den egenaktiviteten. Uansett om jeg hadde trent hver dag som Uefa-A-trener og idrettsfysiolog. Jeg hadde ikke hatt sjanse til å få til den fremgangen om jeg hadde hatt treninger to ganger om dagen med de. For da var de indre styrt, og indre motivert, og holdt på og øvde og øvde. Vanvittig fremgang på fjorten dager bare på et tema. Om jeg hadde kommet inn med mine fornuftige øvelser så hadde jeg bare gått i veien som voksen.

Respondenten forteller at de har hjulpet spillerne med råd om hvordan man kan drive egenstyrte fotballøvelser med mål om å forbedre ferdighet. Eksemplet vitner om et positivt syn på indre motivert egenstyrt fotballaktivitet som noe som på mange måter overgår den organiserte treningen. Trenerne klarte å stimulere til mye uorganisert trening, i dette tilfellet, ved bruk av konkurranse med en form for belønning og straff.

Klubbrepresentant

Trenerteamet har jo fokusert og snakket mye om at hvis de har lyst til å bli gode, hvor vesentlig det er å drive egentrening. Sånn at de har jo fått masse tips og råd om hva de kan gjøre. Du blir ikke god av lagstreninger. Det har vært mye fokus på å gi eksempler på egentrening. Så det var sånn små drypp hele tiden, som inspirerte til egentrening.

Ikke bare gjennom innhold på trening ble spillerne inspirert til å drive uorganisert fotballaktivitet. Men også gjennom samtaler med spillerne er de blitt fortalt viktigheten av dette.

Lederegenskaper

Under trenerens lederegenskaper er det fem underkategorier som trer frem:

1. Tydelige rammer med konsekvenser
2. Rettferdig trener
3. Klare forventninger til innsats og oppførsel
4. Rolig og flink i kommunikasjonen, lett å prate med
5. Flink til å organisere og god struktur

Hver av de fem kategoriene presenteres med hver sine utvalgte sitater i det følgende.

Tydelige rammer med konsekvenser

Klubbrepresentant

Veldig, veldig tydelige rammer på trening. Klar på hva som er lov, og hva som gav 5 minutter på sidelinjen, eller hva som rett og slett gav direkte hjemsendelse, for eksempel på det som går på sabotasje som nedsparking eller språkbruk.

Føringene for laget og kullet som enhet har vært harde, i forhold til at de vet hva de har å forholde seg til. Og det har vært konsekvenser ved brudd, ikke bare trusler som ikke har blitt håndhevet.

Respondenten forteller om en trener som var en tydelig leder for de unge. Treneren fulgte opp uønsket atferd med konsekvenser. Han stilte krav til spillernes personlige utvikling, både når det gjaldt oppførsel og fair play.

Forelder 1

Men jeg tror denne disiplinen som han la opp til. At du skal komme presis, du skal yte mens du er her... Jeg tenker at det er tydelige rammer. Altså du forteller folk hva som er rammene, også er det noe som er fritt, men det er noe som er rammene. Og det setter jo ungene pris på.

Respondenten omtaler treneren som en som var tydelig på forventinger til barna, og at barna satte pris på tydelige rammer.

Spiller 3

Hvis det var episoder på oppførsel eller de ikke gjorde som de skulle, så ble de bare sendt av, eller de måtte ta seg en pause da.

Respondenten sier at treneren var opptatt av andre ting enn bare ferdighetsutvikling i fotball. Spillernes oppførsel og respekt for hverandre har vært viktig. Avvik på dette ble fulgt opp med konsekvenser.

Spiller 3

Jeg husker at på en økt så var det mye tull på Bryne skole-siden. Og da ble de bare sendt hjem, hele gjengen. Så det var veldig mye fokus på at folk skulle være påskrudd da. At vi ikke bare var der for å tulle og tøyse da.

Trener

De fikk gule kort ifra de var 10-11 år hvis de bannet eller (bevisst) sparket ned noen. Og hvis de fikk to gule kort så måtte de sette seg resten av treningen.

Hvis du har en gutt som bruker stygt ord og du ikke ønsker det, så må det få en konsekvens. Det kan ikke få fortsette.

Hvis det er uønsket atferd så må den endres. Hvis den uønskede atferden ikke blir gjort noe med, så vil den uønskede atferden bare fortsette. Den måtte korrigeres.

Det var faktisk en gang der jeg sendte hjem hele gjengen.

Her beskriver respondenten hvordan man jobbet for å skape et miljø med gode verdier, hvor uønsket atferd medførte konsekvenser som opplevdes negative for spillerne. Treneren brukte gule og røde kort som var konkret og gjenkjennbart for spillerne, dersom oppførselen deres avviket fra det som var akseptert i gruppen. Respondenten forteller at det var viktig at uønsket atferd ble fulgt opp med konsekvenser, bare slik ble man kvitt uønsket atferd.

Rettferdig trener

Spiller 1

Han behandlet alle likt. Det var ikke sånn spesial-behandling på noen. Og hvis den beste på hele treningen ikke oppførte seg bra, så kunne han til og med også bli sendt hjem.

Respondenten forteller om en trener som var opptatt av å behandle alle likt, uavhengig av ferdighetsnivå. Like konsekvenser for alle ble, ifølge denne respondenten, håndhevet.

Gjennom å unngå forskjellsbehandling oppnådde treneren respekt i gruppen.

Forelder 2

Trenerne har de kvalitetene som jeg ser er gunstige, som et forbilde. Med at de har roen, har oversikten, favoriserer ikke.

Respondenten forteller om trenere som var gode rollemodeller. De hadde evnen til å behandle alle likt til tross for at de var foreldretrenere.

Spiller 3

Det var ikke sånn at trenerne bare brydde seg om de beste da. Og dreit i resten. Alle var liksom likeverdige, kan du si da.

Respondenten forteller om en trener som brydde seg like mye om alle.

Spiller 1

Han (treneren) verdsatt alle like mye.. ja.. selv om du ikke.. selv om du kanskje er den dårligste på hele laget så brydde han seg.

Spiller 3

Han behandler alle likt. Om det var de beste eller dårligste han snakket med så behandlet han dem helt likt da.

Her forteller respondentene om en trener som skapte et miljø der alle opplevde at de var likeverdige, uavhengig av ferdigheter. Treneren har ifølge respondentene vært flink til å se alle, og behandlet spillerne likt.

Klare forventninger til innsats og oppførsel

Spiller 1

Han slo hardt ned på dette med oppførsel i både trening og kamp. Det var viktig at vi hadde sånn god disiplin.

Forelder 1

Også var han tydelig på at dersom du skal være her, så vil jeg ha innsats. Altså, vi er ikke her bare for å være i sammen. Men jeg forventer at du yter noe mens du er her.. Og det liker folk, når folk stiller krav til en. Og alle skal få yte på sitt nivå.

Forelder 2

Ja, min gutt oppfattet det sånn at når han var der, så gjorde de det de skulle gjøre. Av og til når han ikke var der så kunne det være litt vas og ikke så mye disiplin.

Respondentene beskriver en trener som var opptatt av at hvert individ hele tiden skulle yte sitt beste. Treneren hadde forventninger til at spillerne skal vise innsats og god oppførsel. En av respondentene forteller videre at folk likte å bli stilt krav til så lenge kravene ble individualisert og tilpasset den enkeltes nivå.

Spiller 3

Han stilte jo krav til at vi skulle være ehm påskrudd da. At du måtte ikke gå rundt der og tusle rundt da. Vi var der for å trene da.

Hvis det var episoder på oppførsel eller de ikke gjorde som de skulle, så ble de bare sendt av, eller de måtte ta seg en pause da.

Spiller 4

Alle hadde veldig respekt for ham. Han stilte krav. Om du ikke jobbet så fikk du høre det. Hvis du ikke ville mer så var det bare å slutte. Men du fikk høre det om du ikke var påskrudd.

Her beskriver respondentene en trener som stilte krav til både oppførsel og innsats. Det var viktig å være fokusert og konsentrert i treningsarbeidet. Avvik fra dette ledet til konsekvenser for spillerne.

Trener

Vi har hatt (regler) på atferd. At de fikk gule kort. Det er ikke en gjeng med 40 engler som har spilt fotball og sånn. Men det gikk greit å skape en arena der de forstår at dersom de er stygge med lagkamerater med snakk eller sånt, så får det konsekvenser.

Respondentene forteller at treneren var opptatt av god oppførsel og at spillerne skulle lære seg å behandle hverandre med respekt. Ved å fokusere på oppførsel har spillerne vært klar over at noe kommer foran den fotballspesifikke utviklingen.

Rolig og flink i kommunikasjonen, lett å prate med

Forelder 1

Han kunne også være direkte. Men det var gjerne ikke sånn at det ble oppfattet.. ufint. Jeg tror aldri jeg har hørt at han har hevet stemmen. Det var alltid rolig stemme.

Det var alltid god struktur på det. Og når han sa samling, så var det stille. Og fokus på han som snakket. Er det noe du vil fortelle til alle, for hvis ikke så er det jeg som snakker nå (treneren) Altså uten noe kjefting og smelling, det var bare helt sånn rolig og forsiktig. Det var de grepene jeg så.

Respondenten forteller at treneren kunne være tydelig, men at han som leder kommuniserte på en måte hvor han sjeldent hevet stemmen. Treneren har vært flink i kommunikasjonen med spillerne. Treneren beskrives som en rolig trener som har hatt klare forventninger til spillerne om at de skulle følge med og være konsentrerte, og han klarte å formidle dette på en god måte, uten å måtte heve stemmen.

Forelder 4

Det er folk her som har oppført seg som idioter.. Gått inn, forklart, fulgt opp, satt de på plass. Sant. Så er de fortsatt kompiser. Sant.. Men på en sånn grei måte da. Akkurat det har vært unikt. Unikt! Det er noe med pers.. måten du opptrer i gruppen som er helt unikt, synes jeg

Hvis de gjør noen feil, så kaller han de gjerne inn og snakker og forklarer, i stedet for at du gaper og skriker, og ehm kjører de oppetter veggen. Sant. Det får du respekt av. Gjensidig respekt.

Respondenten omtaler trenerens forhold til spillerne som svært godt. Dette har ifølge respondenten sammenheng med måten treneren kommuniserte med spillerne på. Treneren har hatt lederegenskaper og opptrådt på en måte som har gitt han stor respekt i spillergruppen. Treneren korrigerer uønsket atferd gjennom rolige tilbakemeldinger, gjerne i en til en kommunikasjon med spillerne.

Spiller 4

Mot meg så var han vel relativt rolig trener, og snakket med meg på tomannshånd daglig, egentlig.

Spiller 1

Han var veldig sånn rolig (i tilbakemeldinger), men også veldig direkte.

Respondentene sier at treneren har kommunisert rolig med spillerne og at han var opptatt av jevnlig og god kommunikasjon med spillerne. Her omtales treneren som rolig, men tydelig og noen ganger direkte i tilbakemeldingene til spillerne.

Spiller 3

Hvis det var noe så var det bare å snakke med ham. Det var ikke noen som var redd ham. Det var bare at vi hadde respekt for ham på trening, så vi hørte på det han sa.

I tillegg så er han veldig flink med folk også da. Det er det ikke noe tvil om. Altså, folk hadde respekt for ham, men han var veldig lett å snakke med da.

I tillegg så har det vært sånn at hvis ting gikk litt galt da var det ofte sånn at jeg hadde noen samtaler med ham, da. Og det har jeg fortsatt da.

Respondenten omtaler treneren som en autoritativ trener. En som spillerne hadde respekt for, men som spillerne var trygge på. Ifølge respondenten var treneren en leder som det var lett å snakke med, en som var flink med mennesker og som hadde stor respekt i gruppen.

Respondenten har fortsatt, den dag i dag, samtaler omkring sin spillerkarriere, med treneren.

Flink til å organisere, god struktur

Forelder 3

Veldig flink til å organisere. Strukturert var han (treneren). Han evnet også å knytte til seg folk... når de var så mange så var han god til å organisere dette her.

Flink til å organisere, skikkelig struktur, altså gode treninger.

Respondenten omtaler treneren som en god organisator som var strukturert og flink til å innlemme andre voksenpersoner, og jobbet godt sammen i team.

Forelder 1

Og de er trenere som klarer å organisere dette på en så god måte som er vist med denne gjengen her.

Det var alltid god struktur på det. Og når han sa samling, så var det stille.

Jeg beundret ham mange ganger fordi han klarte å holde styr på denne store gjengen.

Respondenten oppfatter trenerne som flinke til å organisere og at de holdt god struktur og styring på en så stor treningsgruppe som de var.

Spiller 1

Han var ehm veldig målrettet. Han liksom var veldig bestemt på hvordan ting skulle bli gjort og alt sånn.

Respondenten beskriver treneren som en som fremstod målbevisst, strukturert og tydelig.

Forelder 4

Jeg tror det har blitt satt føringer. Hvordan ønsker vi å ha det. Det er jo en del fotballtrenere som er utdannet pedagoger, det er jo ikke til å stikke under en stol. Sånn at det er noe med hvordan du frembringer denne budskapen og.

Respondenten omtaler treneren som en som var bevisst på hvordan han ville ha det på trening.

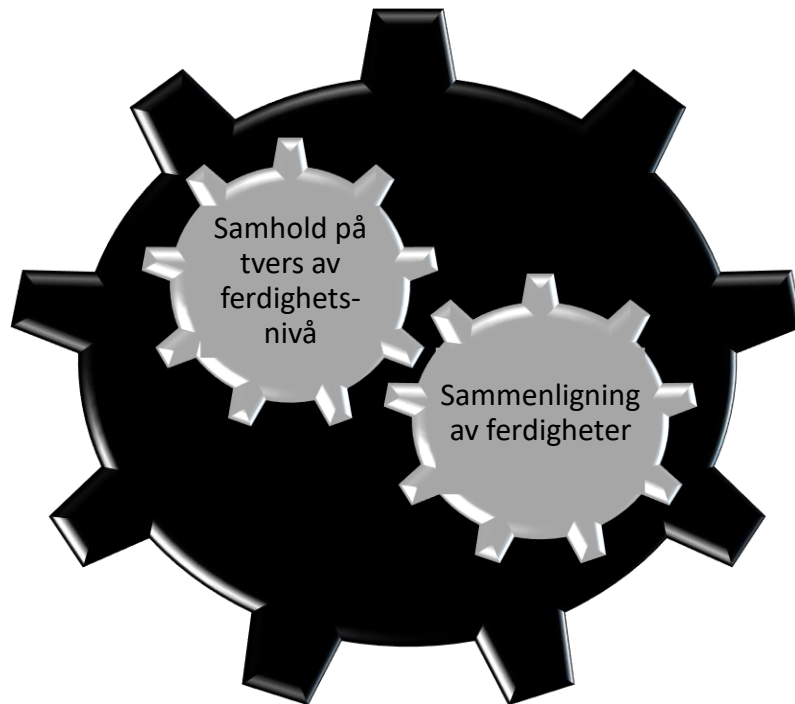
Trener

Selv om det var breddelag, så ehm, så var det skikkelig opplegg når de trente. Selv om de trente 1-2 ganger i uken så var det alltid god struktur på treningen og kampforberedelsene.

Ifølge respondenten var trenerne opptatte av at det skulle være et godt strukturert opplegg for alle, uavhengig av om du spilte på elite eller bredde-nivå.

4.2.2 Medspilleres rolle

Den andre viktige relasjonstype som trer frem under betydningsfulle relasjoner omhandler medspillerne på laget. Medspilleres rolle presenteres i et eget tannhjul med to undertema: samhold på tvers av ferdighetsnivå og sammenligning av ferdigheter.

Figur 15 - Tannhullet viser hovedtemaet medspilleres rolle med undertema: samhold på tvers av ferdighetsnivå, og sammenligning av ferdigheter

Samhold, på tvers av ferdighetsnivå

Spiller 3

Det var ikke noe sånn at de beste hang sammen og sånn.. Nei, nei, det har aldri vært sånn hos oss.

Det har aldri vært sånn at det sportslige nivået har påvirket noe vennskap på noen som helst side. Hos oss. Sånn har det ikke vært hos oss.

Jeg husker faktisk det var en trener som kom og sa det til oss. Toer-laget spilte mot et bra lag da. Så ledet de 1-0, så sprang liksom flere på enerlaget opp og ned på sidelinjen og skrek liksom, ja instruerte de da. Og det hadde han treneren aldri sett før da. Der han var trener da så var det sånn at de på enerlaget de snakket ikke med de på toerlaget. Det var helt annerledes hos oss da. Det var liksom kompisene våres og.. Ja vi var liksom å så på kampene til hverandre hele tiden.

Samholdet og vennskap i gruppen har vært uavhengig av sportslige ferdigheter. Alle har gått sammen med alle. Respondenten forteller om en spesiell episode der spillere på første-laget støttet kompisene sine på andre-laget. Sett utenfra ble dette oppfattet som svært spesielt, men for guttene var dette en naturlig konsekvens av at de var kompiser til tross for nivå-delte lag i denne cupen.

Spiller 2

Så har vi jo alltid vært en sosial gjeng utenom, på fritiden. Hele gjengen egentlig. Selv om du var på breddelaget eller elitelaget, så var du gode kompiser og gjorde ting sammen.. Det er nok fordi vi begynte så sent med å skille lagene.. Vi var sammen på trening. Vi ble først delt i forskjellige banehalvdeler. Før det ble skikkelig delt.

Man skulle dusje i garderoben og ha et ehm miljø der og. Vi ble en sammensveiset god gjeng.

Etter trening, så kunne vi fort være igjen to timer i garderoben og bare tulle med hverandre egentlig.

Spiller 4

Vi var en stor kompisgjeng som spilte fotball i sammen. Og det var blandet. Jeg hang mye med dem som ikke var fullt så gode. Det var blandet må jeg si.

Alle, alt ifra de som ikke var fullt så gode til de gode trente i sammen og hadde det gøy da.

Respondentene forteller om et sterkt samhold i en stor sammensveiset gjeng på tvers av ferdighetsnivå. Dette forklarer respondentene med at gruppen lenge ble holdt samlet uten å skille ut i separate første- og andrelag. Da de ble delt så trente de samtidig, på samme banen, kun delt av midtstreken på en fotballbane. Det var et godt garderobemiljø preget av humor og godt vennskap.

Forelder 4

Hva som er spesielt med gruppen... Det er noe med samhold. Det tror jeg er et keyword

Det er det som jeg ser blant annet på han, han som jeg.. at de går i, i sammen uavhengig av rangstige, for å kalle det det.

Den dag i dag, ehm.. noen er i militæret. Noen er borte på skolen, sant kommer hjem. De samles. Går ut sammen. Den gruppen er stor som omgås hverandre. Jeg tenker litt på hvordan den her gruppen har vært styrt. Dette med respekten de har vist for hverandre. Den måten der tror jeg faktisk har vært med på å holde det samholdet. De har hatt det fint sammen selv om forutsetningene har vært forskjellige.

Også denne respondenten fremhever samholdet på tvers av ferdigheter. Ifølge respondenten er dette samholdet nært forbundet med måten gruppen ble ledet på. Det har blitt vektlagt respekt for hverandre.

Trener

Vi har tidligere sett tendensen til at de som blir plassert på et enerlag når de er 13 år og trener andre dager. De blir en gruppe som holder sammen om kvelder og sånn. Men det vi gjorde førte til at det ble litt andre sosiale forhold. Altså vi fikk ikke sånn elitelag og toerlag sånn sosialt sett.

Litt for ofte når du spillerne plasseres på et enerlag så skiller det seg ut en elite også i skolesammenheng og i kveldssammenheng. Det har vi unngått nå.

Topp-spillerne som kommer tilbake (på ferie) trener like gjerne med bredde 2 laget. Sammen med de som var nummer 21-40. Det viser bare at.. De fleste andre steder gidder jo ikke gå å se på toer-laget engang. Men det er jo kompisene.

For respondenten har det vært en målsetting å forhindre at gruppen ble delt inn i klikker basert på ferdigheter i fotball. Dette mener respondenten ofte er en konsekvens av tidlig inndeling i første- og andrelag. Samholdet mellom bredde- og toppspillere eksemplifiseres gjennom at spillerne som nådde ekspertisenivå, når de kommer hjem på ferie, like gjerne trener med breddelaget som elitelaget.

Sammenligning av ferdigheter

Spiller 1

Vi presset hverandre til å bli bedre hele tiden. Det er ikke en som stikker av. Da føler du at de matcher hverandre på trening og presser hverandre enda mer.

Spiller 2

Vi har vært gode kompisar som har motivert hverandre hele tiden. Vi har presset hverandre uten å mene noe vondt med det liksom. Bare positivt og motiverende. Og da har vi jo sett at det er flere som har kommet på et høyt nivå. Og da presser jo det folk til å komme på et enda høyere nivå igjen.

Så hvis du ikke møtte opp på skolen så sendte vi melding eller liksom spurte hvor er du? Ikke for å være frekk, men for å dra de med liksom.

Respondentene forteller at det har vært motiverende å være i et miljø hvor spillerne utfordret hverandre og pushet hverandre til å bli bedre. Den interne konkurransen mellom dem har bidratt til utvikling for den enkelte. Det har eksistert en sunn konkurranse som har vært

positiv for den sportslige utviklingen i gruppen. De har også pushet hverandre i andre sammenhenger, for eksempel på skolen.

Spiller 4

Jeg tror vi har pushet hverandre og vi har hatt det gøy, og det har vært en viktig faktor i at folk er blitt gode. og bare fått motivasjon av det.

Spiller 3

Vi hadde jo et veldig godt miljø da, for trening. Når vi var små så kunne vi være opp til 20 stk i hallen og spilte sammen. Mellom 10 og 20 stk hvertfall som spilte sammen hver helg. Og vi pushet hverandre ganske godt på trening.

Respondentene sier at en viktig faktor for at de har blitt så gode er at de har hatt interne konkurranser seg imellom. Det at noen har ligget foran har trigget andre til å jobbe hardt for å ta igjen de som til stadighet er kommet lengst. Når gruppen i tillegg har hatt veldig mange som har vært ivrige og spilt mye fotball, har dette bidratt til god utvikling for mange.

Klubbrepresentant

Det der med å bli inspirert av sine medspillere. Det har vært en stor faktor for denne gjengen. Det er nok en av de mest synlige tingene som jeg har lagt merke til. De har liksom ikke rullet ned og sagt at nei, jeg klarer ikke dette jeg. Men de har blitt påvirket av andre sine ferdigheter. Jeg må øve mer for å bli like god som han på vendinger og skudd og så videre.

Trener

Sånn som når X var 10-11 år, og spiss, så spilte jo han mot to stk som sener havnet på landslaget som forsvarsspillere. Sånn at når han møter brannstoppere i Bergen, så har han jo opplevd det siden han var 10 år.

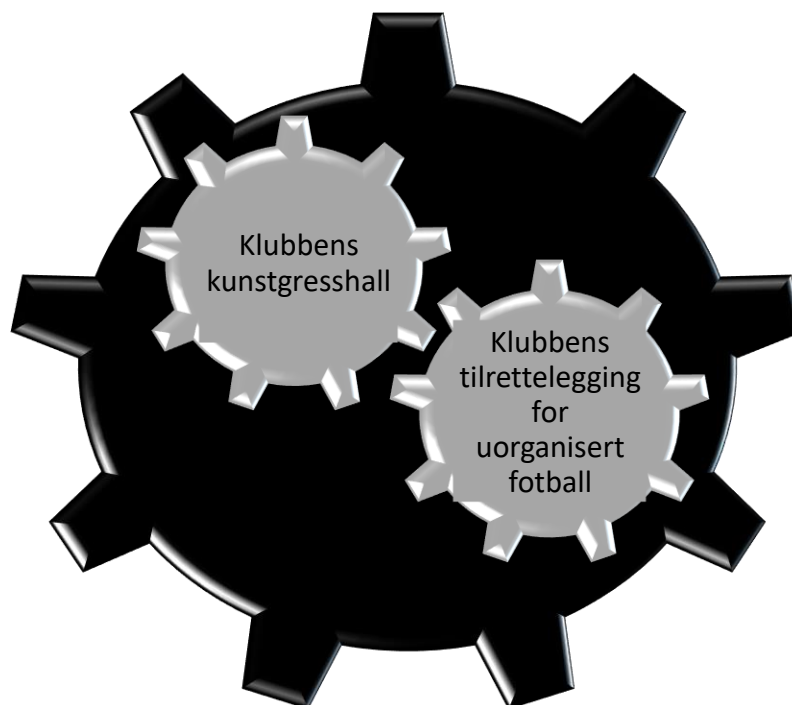
Respondentene forteller om den positive tilnærmingen til konkurranse og sammenligning av ferdigheter som har preget gruppen. Spillerne har hatt et sunt forhold til den interne konkurransen dem imellom. Det pekes også på at de har møtt jevnbyrdig og god motstand i treningsarbeidet i oppveksten. Dette har vært med på å utvikle de beste til å takle motstanden de møter på elitenivå i dag.

4.3 Fysiske og psykososiale forhold

Det siste dynamiske elementet i modellen, fysiske og psykososiale forhold er også delt inn i to hovedtema (to tannhjul), nemlig tilgang til helårsfasiliteter og individtilpasset utviklingsfokus. Hver av disse presenteres med sine undertema.

4.3.1 Tilgang til helårsfasiliteter

De fysiske forholdene for Bryne G99 er kjennetegnet med at spillerne har hatt god tilgang til spillefasiliteter gjennom hele året. Dette er sikret gjennom de to undertema: klubbens kunstgresshall og klubbens tilrettelegging for uorganisert fotball.

Figur 16 - Tannhullet viser hovedtema tilgang til helårsfasiliteter, med undertema klubbens kunstgresshall og klubbens tilrettelegging for uorganisert fotballaktivitet

Klubbens kunstgresshall

Spiller 3

Så det var på en måte at hallen ble som et samlingssted i helgene liksom, for å være med kompiser og trene.

Uorganisert trening så var det jo hallen.. hallen stod åpen, hele tiden. Så det var jo der vi oftest hang da.

Respondenten forteller at kunstgresshallen ble en sosial møteplass hvor man traff kompiser og spilte fotball sammen i helgene. Respondenten bruker uttrykket "å henge" som ofte benyttes om ungdom og deres tidsfordriv. Det ble innarbeidet en kultur blant de unge i Bryne G99 der de tilbragte mye tid med kompiser i fotballaktivitet i hallen. Noen "henger" på gatekjøkkenet. Bryne G99 "hang" i kunstgresshallen.

Forelder 1

Det er jo denne her Brynehallen.. den har vært veldig viktig. Jeg er ikke sikker på om man hadde klart å fått til.. dratt alle med gjennom vinteren (uten den).. Det er jo ofte da avskallingen skjer, det er jo gjennom vinteren.

Respondenten synliggjør noe av de klimatiske utfordringene vi står overfor i et land med en lang vintersesong. Muligheter for fotballspill er begrenset i flere måneder i året på grunn av kulde og snø i vintersesongen. Respondentene hevder at hallen kan ha medvirket til et lavt frafall i gruppen ved at gruppen har kunnet opprettholde aktivitetsnivået gjennom vinteren.

Spiller 4

Nei, vi har vært veldig heldige som har hatt den hallen.. som vi har kunne trent i hele året.. Vi har hatt flere baner som vi har trent på, men jeg har vært mest i hallen.

Respondenten forteller om kunstgresshallen som de har kunnet vært i og trent i. De har hatt andre tilgjengelige baner, men hallen er, ifølge respondenten, blitt mest brukt.

Forelder 4

Det kan jeg kort oppsummere. Det som har vært veldig bra. Hvis Bryne har gjort en god ting på de siste 15-20 årene, så er det å investere i den her fotballhallen! Det har vært utrolig.

Respondenten forteller at klubben har investert økonomiske midler i en kunstgresshall, og at den har vært et positivt bidrag til fotballmiljøet i klubben.

Forelder 2

Så den hallen har vært et sånn veldig samlingspunkt opp igjennom. Tidlig så syklet de ned der så var det alltid noen der med fotball.

Forelder 3

Da er det hallen, altså den hallen som var både en obligatorisk treningsarena, kombinert med kunstgressbanen utenfor..

Klubbrepresentant

Det viktigste av alt har vært det at vi har en rubb-hall, denne Jærhallen, den er 70 x 40 meter

Respondentene forteller om kunstgresshallen og hvordan den har vært en arena for de organiserte treninger, men like viktig at den har vært et samlingspunkt for den uorganiserte treningen. Kunstgresshallen er litt større enn en halv elleverbane i lengde, og noe mindre enn en elleverbane i bredde.

Klubbens tilrettelegging for uorganisert fotball

Forelder 2

Den hallen har de kunnet være i både fredag, lørdag og søndag ettermiddager, en hel gjeng, i store deler av oppveksten. Den har stått oppe (ulåst).

Respondenten forteller om at klubben har tilrettelagt for lekpreget uorganisert fotballspill i helgene i en innendørs kunstgresshall. Dørene har vært åpne (ulåst) for aktivitet for barn og unge i helgene.

Forelder 3

Der var det alltid ledig for løkkefotball.. Det var en bevisst filosofi fra klubben... Det var masse unger som gikk der, så det var en skikkelig stor oppholdsplass for ungene.

Respondenten sier at klubben har hatt en bevisst filosofi der hallen ikke skulle opptas med organiserte treninger i helgene. Bakgrunnen for å ikke organisere treningsøkter i helgene har vært at barn og unge skulle få mulighet til å kunne drive med egenstyrt fotballaktivitet inne i hallen. Dette vitner om en klubb som ønsker å tilrettelegge for mye lekpreget fotballspill, hvor de som hadde lyst kunne få drive mye med fotball på eget initiativ.

Forelder 4

En annen ting som er utrolig bra er at etter den lørdagstreningen som jeg snakket om her, som er ferdig fra 11:30, normalt, så har den hallen vært disponibel. Ehm, Dørene åpne. Gå inn, kos dere. Sant. Så der har de samlet seg lørdag og søndag

Ifølge respondenten har det vært en organisert treningsøkt på lørdag. Men at denne skulle være ferdig tidlig slik at det ikke skulle gå ut over mulighetene til å drive uorganisert trening i hallen.

Trener

Lørdag og søndag er hallen åpen for løkkefotball

Den bygde Bryne da disse var 5-6 år. Så akkurat når disse begynte med fotball, så var den alltid ledig, uansett vær og vind så var det ledig i den hallen. Den var aldri utleid (i helgene).

Klubbrepresentant

Det viktigste av alt har vært det at vi har en rubb-hall, denne Jærhallen, den er 70 x 40 meter. Og den har vært åpen til egentrening og uorganisert aktivitet fra morgen til kveld i helgene.

Hallen ble ifølge den ene respondenten bygget da G99 var 5-6 år gamle. Med andre ord har det spesifikke miljøet hatt tilgang til hallen gjennom hele sitt fotballmessige utviklingsløp.

Spiller 3

Ja, den står åpen døgnet rundt. Så lørdag og søndag også åpen. Den lørdagstreeningen var jo kl 10:00. Det var som regel alltid plass. Det var aldri et problem egentlig.

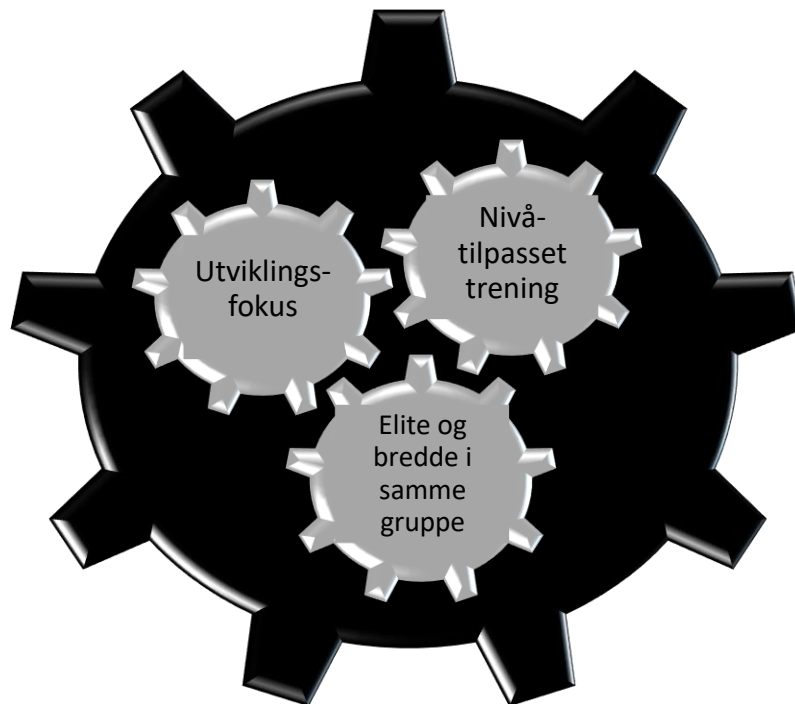
Spiller 4

Det var fullt kjørt der ja.. Men vi fant alltid en liten plass inni den om det var snø ute og sånn.

Respondentene sier de har hatt god tilgang til å drive uorganisert trening i hallen når forholdene tilsa at de ikke kunne være ute å spille fotball.

4.3.2 Individtilpasset utviklingsfokusert miljø

De psykososiale forhold kan også kalles for klimaet eller pulsen i miljøet. Naturlig nok vil dette være avhengig av hvordan trenerne for gruppen opptrer. Det er plassert under dette tannhjulet fordi det sier noe om atmosfæren i gruppen som helhet. Dette er kjennetegnet med at miljøet er et individtilpasset utviklingsfokusert miljø. Her er det tre undertema: utviklingsfokus, nivåtilpasset trening, og elite og bredde i samme gruppe.

Figur 17 - Tannhjulet viser hovedtema individtilpasset utviklingsfokusert miljø med undertema: utviklingsfokus, nivåtilpasset trening, elite og bredde i samme gruppe

Utviklingsfokus

Forelder 1

Fokus var ikke på å vinne, men på å få til godt spill, få til samhandling i laget, det var viktigere enn å vinne kampen, slik jeg oppfattet det.

Respondenten har oppfattet det slik at miljøet var preget av et fokus på utvikling, samhandling og hvordan laget skulle opptre i kampen. Miljøet har ikke vært preget av resultatfokus.

Spiller 4

Jeg har tenkt tanken på at det har vært dumt at vi ikke toppet når vi spilte i serie der vi ble slått av lag som toppet.. Altså du vil jo vinne, men nå ser du jo.. Nå ser du jo hvor vi eller jeg er i forhold til dem. Så det har jo egentlig bare vært bra.

Trenernes fokus på langsiktig utvikling har vært utfordrende for respondentens vinnerinstinkt. Men spilleren innser nå at det har vært lurt i det lange løp da han har utviklet seg til å bli en meget god spiller på elitenivå.

Forelder 3

Vi unnlot å vinne kretsmesterskapet. Hvis du hadde toppet et lag, så var det så mange gode som ikke hadde spilt første divisjon. Så da meldte vi på to lag for på en måte å få god matching.

Trener

Det ene laget her, det som ikke var mitt lag (som ikke X ledet), det ledet jo før siste serierunden, da de skulle bli kretsmestre. Da tok mitt lag (det andre laget) og slo det første laget. Så det dårligste brynelaget (de som lå lavest på tabellen av de to brynelagene) slo det beste (de som lå øverst på tabellen). Så da gikk Viking forbi de igjen. Så den kvelden fikk jeg mange oppringninger av foreldretrenerne på de ulike 13års-lagene som spurte om.. hvorfor jeg gjorde det. Så sa jeg, ehmm. Laget mitt var best i dag. Jo, men kretsmesterskapet da.. Da hadde vi sagt det hele sesongen, at vi ikke brydde oss om kretsmesterskapet. Men de trodde oss ikke. Men etter det så sluttet, sluttet de å mase om det.

Den ene respondenten forteller at gruppen ikke toppet et lag når de skulle spille seriespill med tabeller og kjempe om kretsmesterskapet. De valgte heller å ha to jevne lag på nivå en, slik at flere spillere fikk mulighet til å spille førstedivisjon og få god matching. De beste spillerne ble fordelt ut på to lag fremfor å spisse ett lag. Dette vitner om et utviklingsorientert fotballmiljø. Den andre respondenten forteller en historie som på en veldig god måte synliggjør at utøverne har vært i et miljø som har hatt fokus på utvikling og prestasjoner fremfor resultater og pokaler.

Forelder 4

Han der poden som jeg har, jeg husker han.. når han ble satt under press, han fikk ikke lov til å klarere den der ballen. Aldri! Så kunne jeg.. sant.. jeg var jo etter ham.. Nei, han får ikke lov til det. Sant, så, så må han ligge å dra av folk under sterkt press på fem-meteren. I stedet for å bare skyte den ut over dømlinjen for eksempel. Da skulle han slå på, en eller annen, slå opp, slå på. Også dra av, sant. For å lære det da. Lære å spille under press. Tror du at han har lært av det nå? Ja, selvfølgelig har han det. Altså slå den ballen langt, det kan jo hvem som helst klare.

Respondenten forteller at sønnen, som forsvarsspiller, ikke fikk lov til å klarere ballen langt, selv om han ble satt under hardt press av motstanderne. Dette opplevde faren som utfordrende da han så at en enklere løsning ville vært å spille ballen langt vekk fra de trange situasjonene som sønnen havnet i ute på banen. Men respondenten innser at det har vært utviklende i et

lengre perspektiv, å gjøre som treneren valgte, nemlig å lære seg å behandle ballen under hardt press fra motstandere. Og heller gjøre noen feil i barne- og ungdomsfotballen for å lære å håndtere de trange situasjoner på banen.

Klubbrepresentant

Det er jo spillere som gjerne ikke var blant de 20 beste engang når de var 11 og 12 som fort ble nummer 13 og 14 når de var 15-16 år, som har hatt stor utvikling.

Alle disse har fått mulighetene til å trene så mye de vil. Når denne gjengen her blir 25-30 år, så er det ingen som kan komme i etterkant å si at jeg ble plassert på toer-laget og fikk aldri muligheten til å trene mye. Alle her har fått et godt tilbud.

Respondenten forteller at dersom de hadde tatt ut de beste fra tidlig alder så ville man tatt fra mange muligheten til å bli gode. Spillerne har fått mulighet til å trene så mye de vil. Ved å ha fokus på utvikling for alle, så har alle fått like muligheter, og noen har faktisk utviklet seg såpass mye at de har tatt steget forbi de som var mye bedre enn dem ved 11-12 års alder.

Spiller 3

Andre lag pleier jo å toppe (når de er 13), men vi delte inn i to enerlag og to toerlag, i kamp da. Men grunnen til at vi gjorde det var for å få med mange da, for vi hadde ganske mange gode. Pluss at hvis vi hadde stilt opp med ett lag så hadde vi jo bare knust alle. Så det var det ikke noe vits i.. så vi tok de 25-26 beste ca, og fordelte dem på to jevne lag.

Respondenten forteller at inndelingen i to lag i førstedivisjon og to lag i andredivisjon skjedde fordi det var så mange gode, ivrige fotballspillere i gruppen. Det ville være mer utviklende for flere om man ikke toppet et lag. Det er tydelig at respondenten selv er utviklingsfokuset fremfor resultatfokuset når han sier at de ikke var noe vits i å "knuse" alle. De ville ikke fått motstand i kampene dersom om de hadde toppet ett lag. Det var ikke noe vits i å vinne alt, ifølge respondenten.

Spiller 2

Hvis de hadde hatt lyst så kunne de sikkert toppet laget hele tiden, de trenerne, så hadde de vunnet alt som de hadde stilt opp i. Det at du heller stilte to jevngode lag i første divisjon, og ehm sånn at flere fikk være med på det.

Hvis målet hadde vært å vinne divisjonene når vi var 13,14,15 år så kunne de jo gjort det.

Trener

Hva tror du hadde skjedd om jeg hadde samlet de 11-12 beste (på et lag), da hadde vi jo slått de andre 8-0. Altså det var ikke noe mål i seg selv å bli kretsmeester.

Respondentene forteller at fokus var på utvikling av flest mulig, fremfor å vinne mest mulig.

Forelder 4

Kluet med å ha to lag i førstedivisjon var at hadde du toppet et lag så hadde du surfet gjennom alt. Da blir du ikke så følt god som midtstopper (forsvarsspiller) hvertfall.

Respondenten problematiserer rundt det å vinne alle kamper. Det betyr at forsvarsspillerne ikke blir satt under det store presset av motstanderlaget. Laget spiller mye angrepsfotball og lite forsvarsspill. Dette er lite utviklende for forsvarsspillet i laget.

Nivåtilpasset trening

Trener

Allerede når de var 7-8 så hadde vi to differensierte treninger og så en med jevne lag.

Spillerne selv vet ikke at vi differensierte fra de var 7 år. I og med at vi hadde to differensierte treninger og den tredje med jevne lag så følte de seg ikke satt i noen båser.

Deler av øktene var felles, så stasjoner, men spildelen, da differensierte vi. Når vi skulle spille 4 mot 4. De 8 som var kommet lengst. Det vil si det var 5-6 faste, så 2-3 plasser som du rullerte på, for å ikke få faste grupper.

Da de passerte 11-12 så begynte vi med 3 differensierte økter og 1 med jevne lag.

Miljøet startet tidlig med nivåtilpassede treninger uten at spillerne la nevneverdig merke til dette. Det ble variert. Noen treninger var ble spillerne helt vilkårlig blandet. Mens andre treninger ble det differensiert etter nivå. Differensiering i fotball betyr at man tilpasser utfordringene som spillerne møter på banen til ferdighetene til enkeltspillerne. Miljøet har vært flinke på å balansere nivåtilpasninger med inkludering og samhold. Dette ble gjort gjennom at deler av øktene var felles uten at spillerne ble inndelt i grupper etter nivå. Etterhvert som spillerne ble eldre så ble flere av øktene nivådelte.

Forelder 1

Alle fikk utfordringer på trening. Mye som var felles og så var det en del som var splittet.

Å balansere det talentene trengte, men samtidig dra massene med seg. Den balansegangen var han veldig flink på.

Så flyttet han jo opp og lot de teste seg på nivået over, de flinkeste. Det ble gjort med smartness, slik jeg oppfattet det

Forelder 3

De trente i sammen, men for å få opp kvaliteten på øvelsene så differensierte du på en måte.

Spiller 3

Vi trente sammen i hverdagen. Så vi gjorde fortsatt det samme der. Hadde samme opplegget. Bare at når vi spilte på trening så ble vi splittet da.

Respondentene forteller om treninger og utfordringer på trening som er tilpasset den enkeltes ferdighetsnivå. Deler av treningen var samlet som gruppe, deler av treningen var splittet. På denne måten ivaretar du samholdet, samtidig som du driver god spillerutvikling rent sportslig. Trenerne har vært flinke på denne balansegangen.

Forelder 4

De differensierte ganske kraftig. Du stiller helt andre krav til de som vil drive dette langt, de har fått en forståelse av hva det er som må til da.

Så tok de å toppe lag i forbindelse med eliteturnering.

Jeg husker ikke helt når tid de begynte å differensiere på treningene, det gikk nok ikke så lenge før de begynte å finne ut av det. Du kan ikke løpe rundt utpå der og aldri få tak i ballen. Du blir ikke så veldig god da. Så det gikk på dette med å være på samme nivå.

Respondenten forteller at miljøet ivaretok alle og tok alle på alvor, men tilpasset utfordringene til ferdighetsnivået som spillerne var på. Trenerne valgte ifølge respondenten å toppe laget i forbindelse med noen cuper i året. Respondenten forklarer også noe av baktanken med at man skulle nivå-tilpasse.

Elite og bredde i samme gruppe

Forelder 1

De (bredde og satsningslag) trente vel akkurat de samme dagene og samme tidene ganske lenge. Så ble det noen treninger felles og noen som var splittet, altså men de var differensierte da.

Respondenten forteller at gruppen ble holdt samlet lenge. Etter hvert som spillerne ble delt inn i ulike grupper så fortsatte gruppen å trene på de samme dagene og tidene, slik at de kunne bevare samholdet gjennom en del felles virksomhet.

Klubbrepresentant

Trente alltid samtidig. Vi kjørte felles teknikktraining, felles styrkedel, så delte du inn i grupper når du kjørte aktivitet, også avsluttet du med hele gjengen i ring og gikk gjennom økten. Sånn at alle på måte var en enhet.

De trente alltid på samme banen, på samme dag og samme tid. Så de har alltid vært en stor gjeng selv om halvparten har trent mer enn resten.

Respondenten forteller at gruppen fortsatte å holde store deler av aktiviteten samlet gjennom store deler av ungdomsfotballen. Felles oppstart og noen felles øvelser og til slutt felles avslutning i ring skapte en følelse av samhold selv om gruppene var delvis nivådelte.

Spiller 3

Vi trente sammen i hverdagen. Så vi gjorde fortsatt det samme der. Hadde samme opplegget. Bare at når vi spilte på trening så ble vi splittet da.

Vi ble ikke splittet som gruppe (ved 13-årsalder) vi trente fortsatt sammen. Vi gjorde fortsatt det samme der. Hadde samme opplegget. Bare at når vi spilte på trening så ble vi splittet da. Men vi gjorde det samme.

Gruppen ble ifølge respondenten holdt samlet, alle fikk det samme sportslige opplegget. Samholdet ble bevart gjennom felles treninger.

Trener

Fra det var 13-14 år og ut igjennom så skulle de.. Hvis de sa de ville bli veldig gode, så måtte de ta konsekvensen av det. Så da brukte vi elitesamlingene til det. Ikke de vanlige men de to gangene i året. For da hadde vi også breddeturneringer tilsvarende med breddegjengen. Med da, hvis de sa de ville bli best når de var 13, så må du for eksempel.. da lært vi de.. ehm.. den ene turneringen kunne vi snakke om kosthold, en annen gang om ehm holdninger til trening, den tredje gangen om søvn. Ja sånne ting. Så vi var jo ehm direkte med dem.

Her forteller respondenten at til tross for at gruppen ble holdt mye samlet, så forekom det også at de nivådelte med egne elite-turneringer og bredde-turneringer. På eliteturneringer ble guttene opplært i hvilke krav som stilles til spillere som skal nå øverste nivå i idretten sin. Dette for å gi de spillerne som har ambisjoner om å nå et høyt nivå i fotball en forståelse av hva som skal til dersom du skal nå målene som du setter deg.

4.4 Langsiktige konsekvenser av Bryne G99

I det teoretiske rammeverket som benyttes i denne studien så står det sentralt at de langsiktige målene med idrettsdeltakelse er å oppnå de tre P'er: performance, participation og personal development. I miljøet som undersøkes er to av de tre langsiktige målene oppnådd ved at mange spillere har nådd et høyt sportslig nivå, samtidig som miljøet har hatt et lite frafall gjennom årenes løp. Hvordan miljøet har bidratt til deltakernes personlige utvikling kommer også frem gjennom analysearbeidet.

Figur 18 - Langsiktige konsekvenser i Bryne G99

4.4.1 Inkludering og respekt for hverandre

Det langsiktige målet om personlig utvikling kan gjennom den tematiske analyseprosessen oppsummeres i inkludering og respekt for hverandre. Man har klart å knytte sterke bånd mellom gruppe-medlemmene på tvers av ferdighetsnivået, og at alle er like verdifulle uavhengig av fotballferdigheter.

Forelder 1

De har lært at du skal prøve å inkludere.

Forelder 2

Jeg tenker mye på det med å gjøre hverandre gode. Det har ikke vært en sånn kultur for at de har fått lov til å snakke stygt til hverandre.

Forelder 4

Samhold og gjensidig respekt og likeverd.

Respondentene sier at miljøet har lyktes med å skape inkludering, et godt samhold og respekt for hverandre.

Spiller 1

Jeg tror det handlet litt om begge deler faktisk. De som ville bli best, å utvikle dem, i tillegg til å ha et veldig godt tilbud for alle andre som ikke satset på dette.

Spiller 2

Samhold og samarbeid. Og at alle er like viktige, og det å gjøre hverandre gode.

Spiller 4

Å ha med flest mulig, lengst mulig. Det tror jeg har vært målet deres.

Jeg har blitt en mye bedre person av å være i denne gruppen. Det har jeg.

Respondentene forteller at miljøet har fokusert på at alle er like viktige og alle skal få utvikle seg.

Trener

Jeg tror de (spillerne) har forstått at vi ikke rangerer personverd ut ifra om du er god eller dårlig til å treffe en ball. Det har vært gjennomgående.

Vi har drevet med inkludering. At du skal respektere andre selv om de er dårligere enn deg til å treffe en ball. Det har ingenting med personverd å gjøre.

Klubbrepresentant

Alle skal bli skikkelige borgere, fornuftige ungdommer. Om de blir gode fotballspillere, det er underordnet.

Respekt for hverandre. Og respektere at folk har ulike innfallsvinkler.

Respondentene forteller at noe har vært viktigere enn selve fotballkvalitetene. Respekten for hverandre er uavhengig av fotballferdigheter, sier respondentene.

5.0 Diskusjon

I dette kapitlet vil sentrale funn fra den foreliggende studien bli drøftet med henblikk på eksisterende teori innenfor fagområdet. Studiens funn vil bli diskutert gjennom å ta for seg de tre ulike dynamiske elementene (tannhjulene) i Côté et al.'s (2014; 2016) Personal Assets Framework, slik de fremstår hver for seg. Kapitlet vil også inneholde en kritisk diskusjon av metoden som er benyttet i studien.

5.1 Individets idrettsdeltakelse

Studiens respondenter beskriver inngående, gjennom timeline-skisser og intervju, at miljøets deltakere er blitt introdusert for fotballaktivitet tidlig i barneårene. De har spilt og trent mye fotball i oppveksten i form av organisert fotballtreninger gjennom klubbaktiviteten, men kanskje aller mest har de spilt svært mye uorganisert fotball. Eller som en av studiens respondenter sa:

Disse her har trent vel så mye uorganisert som organisert

Ifølge Côté et al. (2007) og DMSP så kan elitenivå i idrett nås gjennom to utviklingsløp: 1) gjennom tidlig spesialisering som er kjennetegnet med mye voksenorganisert aktivitet (deliberate practice) og mindre uorganisert egenstyrt aktivitet (deliberate play), eller 2) gjennom tidlig allsidighet med deltakelse i mange ulike idretter, og med mye uorganisert aktivitet og lite organisert trening før spesialiseringsfasen starter ved 12 års alder. Den foreliggende studien foreslår en ikke enten 1) eller 2) vei til elitenivå i fotball, men mer en kombinasjon av disse to utviklingsløpene. Fotball er en svært kompleks idrett hvor nåløyet for å nå elitenivå virker ekstremt trangt (Haugaasen et al., 2014). Funn i den foreliggende studien taler for at tidlig introduksjon til spesialidretten fotball kan være hensiktsmessig for å kunne nå et høyt sportslig nivå. Dette er i tråd med studien til P. R. Ford et al. (2009) hvor det blir presentert en hypotese om at tidlig deltakelse i fotballaktivitet kan virke nødvendig for å skulle nå ekspertisenivå i idretten. DMSP (Côté et al., 2007) fremhever deltakelse i flere idretter (sampling phase) som et ønsket utviklingsløp i barneårene fremfor tidlig spesialisering helt til høyre i modellen, med et høyt antall organiserte treninger. Selv om noen av denne studiens deltakere har hatt kortvarige "engasjement" i andre idretter, så har deltakerne tidlig "spesialisert" og valgt fotball som den idretten de ønsket å satse på. Men i motsetning til DMSP så har ikke utøverne hatt et høyt antall organiserte fotballtreninger. De har derimot trent og spilt enormt mye uorganisert fotball i Jærhallen. Og nettopp uorganisert fotballaktivitet på løkka, i dette tilfellet i kunstgresshallen til Bryne fotballklubb, virker å være

en nøkkelfaktor for fremtidig suksess. Flere studier peker på at oppnåelse av elitenivå er avhengig av store mengder med uorganisert trening. I studien av Bryne G99 er det mange som har vært svært mye på løkka og spilt fotball utenom den organiserte fotballaktiviteten. Det har også gjort at det sportslige nivået i gruppen har vært høyt. Intervjuene tyder også på at de som er blitt best, også er dem som har vært mest på løkka. Som en av studiens respondenter sa:

Det som jeg ser selvsagt i etterkant det er jo antall timer med egentrening. Ehm, antall timer med egentrening i Jærhallen og ute på kunstgresset slash gressområdet. Det er det som.. Det er det som rett og slett skiller de 7-8 ehm som akkurat nå da, er på et atskillig høyere nivå.

For at DMSP skal tilpasses fotball, så kan en alternativ utviklingsrute være tidlig spesialisering (fokus på en idrett) med høy mengde deliberate play (løkkefotball) og liten mengde deliberate practice (organiserte fotballtreninger). Støtte til dette gir studien til P. R. Ford et al. (2009). Denne studien peker også på at det er antall timer i uorganisert fotballspesifikk trening/lek som er avgjørende for hvilket nivå spillerne oppnår i fremtiden. De 22 spillerne i studien til Ford et al. (2009) hadde trent like mye organisert, men det som skilte dem som nådde profesjonelt nivå som 16 åringer fra dem som ikke gjorde det, var at de som nådde profesjonelt nivå ved 16 års alder hadde trent signifikant mer uorganisert fotball (løkkefotball) i aldersperioden mellom 6 og 12 år. Også den tyske studien til Hornig et al. (2016) peker på at det er antall timer i uorganisert fotballaktivitet skiller dem som nådde elitenivå fra dem som ikke gjorde det. Studien på Bundesligaspillere viser at spillerne som nådde elitenivå hadde, frem til de var 10 år gamle, deltatt i mer uorganisert enn organisert fotballaktivitet. Dette støtter også respondentens uttalelse innledningsvis i dette kapitlet om at spillerne trente vel så mye uorganisert som organisert. Uorganisert trening, her forstått som løkkefotball, som er styrt av utøveren selv kan utvikle spillernes kreativitet i fotballspillet, samt at de tørr prøve ut nye ferdigheter som de ikke får øvd på under den organiserte treningen (Erikstad et al., 2018). Så vet vi at det finnes en hel del andre elementer som også ser ut til å skille dem som når elitenivå fra dem som ikke gjør det, men disse faktorene er ikke undersøkt i den foreliggende studien. Eksempler på dette kan være mental tøffhet og selvregulering (Erikstad et al., 2018; Haugaasen & Jordet, 2012).

I datamaterialet forteller treneren at de ikke var avhengig av så mye organisert trening ettersom spillerne, da de var barn, trente så mye uorganisert fotball på løkka. Ifølge DMSP så kan mye organisert trening i tidlig alder medføre både drop-outs, burnouts og skaderisiko (Fraser-Thomas et al., 2008). Ved siden av å balansere antall organiserte treninger med den

uorganiserte aktiviteten så har Bryne G99 vært flinke til å involvere spillerne selv i sitt eget aktivitetsnivå. I tenårene fikk spillerne selv være med å bestemme hvor høyt aktivitetsnivå per uke de ønsket å ha. Manglende autonomi og utøverinvolvering knyttet til aktiviteten deres har vist seg å være en medvirkende faktor for at barn og unge slutter med aktiviteten/idretten sin (Quested et al., 2013). Dette kan være medvirkende til at Bryne G99 har klart å beholde så mange i miljøet over så lang tid.

5.2 Betydningsfulle relasjoner

I studien er det to former for relasjoner som trekkes frem, nemlig relasjon til treneren og relasjon til medspillere. Alle respondentene i denne studien fremhever hovedtreneren som en viktig del av utviklingsmiljøet som er undersøkt. Treneren (og trenerapparatet) oppleves som inkluderende, faglig kompetent, flink til å stimulere til egenaktivitet og en god leder for gruppen. Studier på idrettsmiljø viser at utøvernes opplevelse av- og relasjon til treneren er viktig for både idrettslig utvikling og trivsel og personlige utvikling (Côté & Gilbert, 2009; Erikstad, Haugen, et al., 2018). Transformasjonsledelse er en form for lederatferd som nylig har fått oppmerksomhet innen forskningen på trener og treneratferd (Arthur et al., 2017). I henhold til Bass og Riggio (2006) er transformasjonsledelse kjennetegnet gjennom de fire I'ene:

- Idealisert innflytelse (en leder er opptatt av tillitt og respekt, og opptrer som en rollemodell).
- Inspirerende motiverende (en leder utfordrer, motiverer og har tro på sine utøvere).
- Intellektuell stimulering (en leder involverer sine utøvere i beslutninger og oppmuntrer dem til å være kreative).
- Individuell omtanke (en leder er genuint opptatt av utøverne sine og bryr seg om hver og ens utvikling).

Mange av disse karakteristikkene passer godt til denne studiens funn som omhandler egenskaper ved treneren. Her kan trekkes frem en inkluderende trener som bryr seg like mye om alle individer i gruppen, uavhengig av ferdighetsnivå. Med tanke på Intellektuell stimulering så har treneren involvert deltakerne i både hvor mye de ulike deltakerne ønsker å trene og hvilket nivå de ønsket å spille på. I tillegg har treneren egenskaper som inspirerer og motiverer utøverne til å drive med egenorganisert fotballaktivitet, noe kan linkes til Inspirerende motiverende i transformasjonsledelsen. At treneren kan spille en sentral rolle i å skape motivasjon og inspirere til uorganisert trening fremkommer også i andre studier

(Fraser-Thomas et al., 2008; Gulbin et al., 2010). Cushion, Ford og Williams (2012) hevder at trenere bør organisere treninger på en måte som legger til rette for at barn og unge tilbringer mer tid i uorganisert trening. P. R. Ford et al. (2009) fremhever viktigheten av at trenerne må sørge for en passelig balanse mellom organiserte treningsøkter og muligheten til å drive lekpreget fotballaktivitet som virker positivt inn på utviklingen. Eller som en respondent i den foreliggende studiens sa:

Vi var ikke så avhengig av så mye treninger fordi de holdt på med så mye uorganisert fotball utenom.

Til tross for at trenerapparatet fremstår med egenskaper som på flere områder samsvarer godt med transformasjonsledelse, så benytter trenerapparatet til tider også andre lederstiler, som for eksempel transaksjonsledelse. Transaksjonsledelse er en form for ledelse som benytter belønning og straff som virkemiddel (Bass & Riggio, 2006). For eksempel ble dette brukt i forbindelse med konkurranser på treningen. Verd å merke seg her er at straffene opplevelse ufarlige for deltakerne og av mer symbolsk form, for eksempel at taperne må ta noen armhevinger.

Faglig kompetanse trekkes frem som et sentralt trekk ved trenerapparatet i miljøet Bryne G99. Som beskrevet i studiens teoridel er store deler av den norske barnefotballmodellen tuftet på frivillighet (Tuastad, 2017). Det betyr at det er foreldre som er trenere for de ulike årskullene. I dette miljøet har man vært heldige som har hatt mange kompetente trenere, med både erfaring fra spill på høyt nivå selv, og mange foreldre med god formell pedagogisk og fotballspesifikk trenerutdanning. Dette samsvarer med hva som kreves for å kunne være en effektiv trener (Côté & Gilbert, 2009). Studien viser til tre former for kompetanse som kjennetegner effektive trenere: profesjonell fagkunnskap, kompetanse på relasjonsbygging og kompetanse på dette med å evaluere sin egen treneratferd. I Bryne G99 har man hatt god kompetanse på alle tre områder. Både fagkompetanse og ikke minst relasjonskompetansen er fremhevet av respondentene. Treneren har hatt god relasjon til utøverne. Han ble oppfattet som inkluderende, rettferdig og lett å kommunisere med for utøverne i gruppen. Et godt eksempel på selvevalueringskompetanse er når treneren dro hjem etter hver økt for å registrere hvem som var tilstede på økten. Var han i tvil om spesifikke spillere hadde vært til stede eller ikke, så måtte han sørge for å "se og anerkjenne" denne personen i større grad på neste trening.

I Bryne G99 er samholdet mellom gruppe-medlemmene fremhevet som en sentral del av utviklingsmiljø. I tillegg står sammenligning av ferdigheter mellom gruppedeltakerne sentralt som en viktig katalysator for individenes egen idrettslige utvikling. Andre studier viser også

at relasjoner knyttet til medspillere og jevnaldrende i idrettsmiljøet er medvirkende til deltakernes trivsel og deres sportslige utvikling (Fraser-Thomas & Côté, 2009; Martin, Bruner, Eys & Spink, 2014). Både vennskap og intern konkurranse og stridighet vil være til stede blant deltakerne i et idrettsmiljø. I noen tilfeller vil denne konkurransen og sammenligningen av ferdigheter kunne få negative konsekvenser for medlemmene i gruppen (Fraser-Thomas et al., 2008). I den foreliggende studien blir konkurransen og rivaliseringen mellom utøverne fremhevet som noe positivt, og noe som har medvirket til at mange i gruppen har hatt god sportslig utvikling. Som en av studiens respondenter sa:

Det der med å bli inspirert av sine medspillere. Det har vært en stor faktor for denne gjengen. Det er nok en av de mest synlige tingene som jeg har lagt merke til. De har liksom ikke rullet ned og sagt at nei, jeg klarer ikke dette jeg. Men de har blitt påvirket av andre sine ferdigheter. Jeg må øve mer for å bli like god som han på vendinger og skudd og så videre.

Dette vitner om et sunt konkurransemiljø hvor man inspireres av hverandre. Etter hvert som barn utvikler seg og blir eldre så bruker de medspillere og jevnaldrende fremfor foreldre som en agent for å speile eget kompetansenivå (Agans, Ettekal, Erickson & Lerner, 2016). Å skape et miljø hvor sammenligning av ferdigheter og kompetansenivå fremmer positive virkninger fremfor de negative ser ut til å være noe utviklingsmiljøet Bryne G99 har vært flinke til.

5.3 Fysiske og psykososiale forhold

De fysiske forholdene som Bryne G99 har hatt til rådighet er kjennetegnet med en kunstgresshall som har gitt spillerne mulighet til helårs fotballaktivitet. I tillegg så har klubben tilrettelagt slik at hallen har stått til disposisjon for spillernes egenaktivitet store deler av helgene. Bryne fotballklubb har investert penger i en kunstgresshall, men har i tillegg valgt en bevisst filosofi om å tilrettelegge for uorganisert fotballaktivitet, spesielt i helgene. Kristoffer Henriksen undersøkte verdensklassemiljø, idrettsmiljø som til stadighet ser ut til å utvikle utøvere i verdensklasse. Tre skandinaviske miljø innenfor seiling, kajakk og friidrett ble undersøkt i hans doktorgradsavhandling (Henriksen et al., 2010a; Henriksen, Stambulova & Roessler, 2010b; Henriksen et al., 2011). Et av fellestrekkene for alle de tre undersøkte miljøene er at de er bevisste på at det skal være plass til det frie initiativ, i betydningen av at det skal være muligheter til selv å ta initiativ til trening. Fasiliteter må stå til rådighet utenom de formelle organiserte, ofte voksenstyrte, treningsøkter. Henriksen forteller i sin bok Talentutviklingsmiljøer i verdensklasse (Henriksen, 2011) at dette kan dreie seg om at det finnes baller til rådighet eller at fasilitetene er låst opp (s. 177):

Det nytter ikke noget, at den motiverede udøver, der gerne vil ned og træne lidt ekstra på egen hånd eller sammen med nogle af vennerne fra klubben, altid møder en låst dør eller optagede faciliteter (Henriksen, 2011, s. 177).

Mange fotballklubber opplever et press på fasilitetene deres og at banekapasiteten sprenges når alle de ulike årsklassene skal ha sine organiserte treningsøkter på den samme kunstgressbanen i løpet av uken. I tillegg er Norge et land med lange vintre som ofte medfører utfordringer med å skulle ha snøfrie fotballbaner i deler av vinterhalvåret. Bryne G99 har gjennom hele året hatt tilgang til banefasiliteter. Til både organisert og uorganisert treningsbruk. Klubben har bevisst tilrettelagt for det Henriksen (2011) kaller det frie initiativ.

Den hallen har de kunnet være i både fredag, lørdag og søndag ettermiddager, en hel gjeng, i store deler av oppveksten. Den har stått oppe (ulåst).

Der var det alltid ledig for løkkefotball.. Det var en bevisst filosofi fra klubben... Det var masse unger som gikk der, så det var en skikkelig stor oppholdsplass for ungene.

Island er en liten nasjon som til tross for sitt lave folketall på 330 000 innbyggere har hatt stor internasjonal suksess i fotballsammenheng de senere år (Halldorsson, 2017). Islandsk fotballmessige suksess toppet seg da landet, i 2016, nådde kvartfinale i Europamesterskapet i fotball etter å ha slått ut en av verdens største fotballnasjoner, England, i åttedelsfinalen. Profesjonaliseringen av islandsk fotball ved tusenårsskiftet er av mange blitt tildelt deler av æren for denne suksessen (Telseth & Halldorsson, 2019). Et av tiltakene som ble iverksatt var bygging av innendørsfotballbaner til helårs fotballaktivitet. På dette tidspunktet gikk fotball fra å være en sesongbasert idrett til å bli en helårssport på Island (Telseth & Halldorsson, 2019). Barn og unge på Island dra på trening eller "henger" i innendørshallene som alltid er åpne for dem (Halldorsson, 2017). Denne profesjonaliseringen inkluderte alt fra fokus på trenerutdanning og spillerutvikling, bedre fasiliteter for trening med kunstgresshaller til helårsbruk, og har i stor grad bidratt til islandsk suksess på den internasjonale fotballscene (Telseth & Halldorsson, 2019). På Island er alle spillere trent av lønnete faglig kompetente fotballtrenere fra de begynner med fotballaktivitet ved fire-fem års alder (Halldorsson, 2017). I tilfellet med Bryne G99 så har kunstgresshallen og klubbens tilrettelegging for fotballaktivitet i hallen hatt stor betydning både for muligheter for helårs fotballaktivitet, både organisert og uorganisert trening. I tillegg har de hatt faglig kompetente foreldretrenere.

De psykososiale forholdene i miljøet er kjennetegnet ved at Bryne G99 er et individtilpasset utviklingsfokusert miljø. Utviklingsfokus fremfor resultatfokus står sentralt for hele gruppen, uavhengig av ferdighetsnivå. Det er flere eksempler på dette i Bryne G99. Blant annet lar man

være å spisse et lag, men heller fordeler de 26 beste spillerne på to lag slik at flere får gode utviklingsmuligheter. Et annet eksempel på at miljøet er utviklingsfokuset er da de to lagene møtte hverandre internt i den siste serierunden ved 13 års alder. Det laget som ledet tabellen før siste serierunde tapte kretsmeesterskapet fordi de ble slått av det andre Bryne-laget. Ifølge Henriksen (Henriksen et al., 2010a, 2010b, 2011) er suksessfulle utviklingsmiljø kjennetegnet ved at de er preget av langsiktig utviklingsfokus, hvor mestring og fremgang vurderes som viktigere enn resultat og prestasjon i ung alder. Også andre studier peker på at suksessfulle idrettsmiljø vektlegger utvikling fremfor tidlig suksess (Martindale, Collins & Abraham, 2007; Martindale et al., 2005).

Nivåtilpasset trening er også et av de psykososiale kjennetegn for miljøet, Bryne G99. Dette dreier seg om at spillerne møter utfordringer som samsvarer med det ferdighetsnivået som spillerne til enhver tid innehar. Flytsonemodellen til den ungarske psykologen Csikszentmihalyi er etter hvert blitt et kjent fenomen innenfor idrettsvitenskapen (Jackson & Csikszentmihalyi, 1999). Gjennom riktig balanse mellom vanskelighetsgraden på utfordringene man møter og ferdighetsnivået som man til enhver tid befinner deg på så vil man kunne oppleve følelse av flow og optimale utviklingsvilkår. Også i utdannings- og skolesammenheng er dette med å tilpasse utfordringer som elevene møter med ferdighetsnivået som de innehar et mye benyttet virkemiddel. Her kalles det for tilpasset opplæring (TPO) og kommer i kapittel 1 i lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven):

Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lære kandidaten (Opplæringslova, 1998, §1-3)

Bryne G99 har vært flinke til å benytte dette virkemidlet på en klok måte, nemlig gjennom å variere sammensetting av grupper på trening slik at man ikke opererer med faste grupper. Noen ganger benytter man nivådifferensierte grupper, andre ganger blandet man inn i vilkårlige grupper. Jo eldre spillerne er jo oftere ble nivådifferensierte grupper benyttet. At miljøet i tillegg valgte å holde gruppen samlet som en enhet (bredde og elite i samme gruppe) fremfor å splitte dem i to separate treningsgrupper basert på nivå (første og andrelag) har gjort at gruppetilhørigheten og samholdet er bevart. Dette er også et av de trekkene som kjennetegner Henriksens suksessrike idrettsmiljøer. Støttende treningsgrupper og muligheter for å bli inkludert i treningsfelleskap samt vennskap og samhold uavhengig av ferdighetsnivå er en viktig faktor for de suksessrike talentutviklingsmiljø (Henriksen, 2011). I tråd med dette finner Fraser-Thomas et al. (2008) at utøverne har sine beste venner i idrettsmiljøet. Å skulle

splitte grupper kan ødelegge for dette samholdet. Fra den foreliggende studien blir dette samholdet og vennskapet på tvers av ferdigheter synlig når elitefotballspillere fra miljøet kommer hjem på ferie, og de like gjerne med breddegjengen som elitegjengen. Det forteller noe om hvor flinke trenerne har vært til å inkludere og skape samhold for hele gruppen Bryne G99. Vi har tidligere vært inne på utfordringer knyttet til tidlig seleksjon og dette med talentidentifisering. Forskning på dette området tyder på det er lite sammenheng mellom spillere som velges ut som 13,14 og 15-åringer, og spillere som faktisk når det høyeste sportslige nivået i seniorfotballen. På bakgrunn av dette så er det mye som taler for å holde mulighetene åpne for så mange som mulig, og la spillere som er motiverte for mye trening få mulighet til å trene mye fremfor å plassere dem i grupper, basert på deres nåværende ferdigheter, som begrenser mulighet for trening. I Bryne G99 har autonomi stått sentralt, deltakerne har fått vært med på å bestemme hvor mye de ønsket å trene, basert på deres motivasjon, ikke deres ferdigheter som 13-åringer. De har holdt gruppen samlet lenge.

5.4 Langsiktige konsekvenser av Bryne G99

Fra tidligere vet vi at to av de tre p'ene i det teoretiske rammeverket er til stede i miljøet. Både performance (idrettslig utvikling) og participation (langvarig deltakelse) er synlig i Bryne G99 gjennom mange spillere som har nådd et høyt sportslig nivå samt et lavt frafall i gruppen. Den siste p'en som dreier seg om personal development (personlig utvikling) har gjennom analysen av data blitt konkretisert til å være inkludering og respekt for hverandre. I avhandlingen til Henriksen (2011) er et av de ti punktene som kjennetegner miljøer som utvikler verdensklasseutøvere at de vektlegger utvikling av personlige egenskaper eller ferdigheter, som er relevante utenfor idretten. Også Williams og Reilly (2000) studie av talentutvikling i fotball peker på at det er hele barnets utvikling og trivsel som skal være i fokus når man arbeider med spillerutvikling i fotball.

5.5 Metodisk diskusjon

De vanligste innvendinger mot intervjubasert datainnsamling i de kvalitative studier er ifølge Kvale og Brinkmann (2009) at de mangler vitenskapelig kvalitet, de har et subjektivt preg, og de er ikke generaliserbare ettersom det er få intervjupersoner. Enhver studie må vurderes i lys av sine styrker og svakheter. De kvalitative studier baseres ofte på hensiktsmessig eller strategisk utvalg, det vil si at vi velger deltakere som har de kvalifikasjoner eller egenskaper som er strategiske i forhold til å belyse det som studien er ment å skulle undersøke (Johansen, 1997; Thagaard, 2013). Utvalget i denne studien er ti respondenter. Det skal være godt egnet til å kunne frembringe inngående informasjon om fenomenet som ønskes undersøkt. Studien

til Vierimaa et al. (2017) som undersøkte et rekreasjonsmiljø i basketball benyttet også PAF (Côté et al., 2014; Côté et al., 2016) som teoretiske rammeverket, men i deres studie ble kun trenere (tolv stykker) intervjuet. Respondentene i den foreliggende studien representerer en bredde med både spillere (både elite og bredde), foreldre (både elite og bredde) og trenere som gir en fyldig informasjonsstrøm om miljøet, Bryne G99. Det brede utvalget i den foreliggende studien er ment å skulle frembringe ulike perspektiver på hvordan miljøet har lyktes med å beholde mange over lang tid, parallelt med at de har vært flinke til å utvikle gode fotballspillere. En kritikk mot utvalget kan være at det er valgt ut fra det vi kan kalle snøballmetoden. De er ikke tilfeldig plukket ut fra miljøets deltakere. Treneren er benyttet som en døråpner og har introdusert oss for personer som skal kunne gi oss god informasjon om miljøet. Det er viktig å være åpen for at andre respondenter fra miljøet ville kunne gi andre beskrivelser av fenomenet som er undersøkt.

Studiens respondenter ble møtt i deres hjemlige omgivelser. Åtte av ti respondenter ble intervjuet i trygge og behagelige omgivelser på et møterom på et hotell i Bryne. De to siste respondentene ble intervjuet over smarttelefon ettersom de befant seg i utlandet.

Det er viktig å påpeke at generalisering av studiens funn, fra sin unike kontekst, til andre utviklingsmiljø, i andre kontekster, ikke er et formål med studien. Men så er heller ikke generalisering et begrep som benyttes ofte i de kvalitative studier. Man er mer opptatt av overførbarhet. Finnes det aspekter ved Bryne G99 som kan overføres til andre utviklingsmiljø i idrett? Svaret på det er trolig, ja.

En svakhet ved studien kan være dens retrospektive form. Studien er tuftet på respondentenes beskrivelser av miljøet slik de har opplevd det, og ikke minst erindrer det. Ved å benytte triangulering gjennom for eksempel å innlemme observasjon i tillegg til intervjuer ville dette kunne styrket studiens kredibilitet. Observasjon av treninger eller kamper ville kunne gi forskeren nyttig supplerende informasjon om miljøet, men ettersom utviklingsmiljøet ikke lenger eksisterer hadde ikke observasjon vært mulig. Spillerne er nå voksne og spredt i andre klubber og trenerne er ikke lenger trenere i miljøet. Dermed var det kun mulig å innhente data gjennom intervjuer.

De kvalitative studier har et subjektivt preg i form ettersom forskeren er en del av forskningsinstrumentet gjennom utarbeidelse av intervjuguider, tolkning og analysing av data. Disse prosessene kan for det første påvirkes av forskerens forforståelse (Kvale & Brinkmann, 2009). Datasettet i denne studien er fortolket og bearbeidet ved hjelp av et

teoretisk rammeverk. Denne prosessen er ikke utført slavisk, men på en kritisk måte slik at man åpner opp for andre perspektiver i analysearbeidet.

Forskerens forforståelse og konteksten som den aktuelle studien finner sted i er grundig beskrevet innledningsvis i oppgaven. Studiens design er redegjort for i oppgavens metodekapittel. Forskeren har selv spilt fotball aktivt hele sitt liv, og vært aktiv eliteutøver i fotball i ti år. Forskeren har, etter endt spillerkarriere, lang erfaring med utvikling av unge utøvere, gjennom å ha trent ulike lag både i barne- og ungdomsfotballen i en årrekke, samt undervist elever i faget toppidrett på videregående skole de siste 5 årene. Dette kan ses på som en styrke for studien på bakgrunn av at forskeren har god kunnskap om temaet. Forforståelsen har vært en viktig ballast å ha med i intervjusituasjonen for å finne riktig og hensiktsmessig tilnærming til både tema og informanter. Men det er viktig å være åpen for at andre forskere ville kunne tolket og analysert datasettet noe annerledes. Det er gjennom hele prosessen foregått en tett dialog med veileder(e) på prosjektet for å sikre at det som presenteres er troverdig i henhold til rådata.

I de kvalitative studier så produseres kunnskapen sosialt, gjennom interaksjon mellom intervjuer og intervjuobjekt. Kvaliteten på data er avhengig av intervjuerens kunnskap om temaet, men også kvaliteten og erfaringer hos intervjueren (Kvale & Brinkmann, 2009). Det er i denne sammenheng viktig å nevne at forskeren har lite erfaring fra formelle intervjusituasjoner i produksjon av vitenskapelig kunnskap. Gjennomføring av pilotstudie gav nyttig erfaring både med tanke på innhold og tekniske redskaper som var hensiktsmessige for studien.

5.6 Avsluttende betraktninger

Formålet med denne studien har vært å undersøke et årskull i en fotballklubb som har lyktes med å kombinere tanker om positiv ungdomsutvikling, med utvikling av eliteutøvere i et og samme miljø. Som beskrevet i teorikapitlet så medfører utfordringene knyttet til tidlig talentidentifisering trolig at mange unge "talenter" ekskluderes. Ressurser blir feilinvestert i utvalgte talenter som ikke blir eliteutøvere (Abbott & Collins, 2004). Respondentene fra denne studien forteller om en gruppe bestående av mange ivrige som spilte mye fotball. Til tross for nivåforskjeller så ble gruppen lenge holdt samlet som en enhet. En slik måte å tenke spillerutvikling på passer trolig bedre til utfordringene knyttet til tidlig talentidentifisering. Det gode utviklingsmiljø har et bredt fokus i spillerutvikling, der spillere som har lyst til å trene mye får mulighet til det. Man bør være åpen for at mange har mulighet til å bli gode.

Fokus bør være rettet mot å bygge et så godt utviklingsmiljø for så mange som mulig, fremfor å skulle dyrke noen få. Trenerne i Bryne G99 har vært flinke til å nivå-differensiere slik at spillerne møter utfordringer tilpasset sitt eget nivå. I tillegg er det viktig å være klar over at fotball i breddeklubber dreier seg om mer enn å utvikle toppspillere, derfor passer også det teoretiske rammeverket som er benyttet bra til studien.

Et annet poeng som kan trekkes frem er betydningen løkkefotball har for spillerutvikling i barne- og ungdomsårene. Denne studiens funn viser en klubb som har vært opptatt av å ha spilleflater tilgjengelige hele året, og ikke minst en klubb som bevisst tilrettelegger for løkkeaktiviteten, og sørger for at det er tilgjengelige spilleflater til uorganisert treningsvirksomhet. Som Ajax- og Barcelonalegende Johan Cruyff sa:

I trained 3-4 hours a week at Ajax when I was little but played 3-4 hours every day "on the street." So where do you think I learnt football?

6.0 Referanseliste

- Abbott, A. & Collins, D. (2004). Eliminating the dichotomy between theory and practice in talent identification and development: considering the role of psychology. *Journal of Sports Science*, 22(5), 395-408.
- Adriansen, H. K. (2012). Timeline interviews: A tool for conducting life history research. *Qualitative studies*, 3(1), 40-55.
- Agans, J. P., Ettekal, A. V., Erickson, K. & Lerner, R. M. (2016). Positive youth development through sport: a relational developmental systems approach. I N. L. Holt (Red.), *Positive youth development through sport* (s. 34-44): Routledge.
- Ali, A. (2011). Measuring soccer skill performance: a review. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 21(2), 170-183.
- Arthur, C. A., Bastardo, N. & Eklund, R. (2017). Transformational leadership in sport: Current status and future directions. *Current opinion in Psychology*, 16, 78-83.
- Baker, J., Côté, J. & Abernethy, B. (2003). Learning from the experts: Practice activities of expert decision makers in sport. *Research quarterly for exercise and sport*, 74(3), 342-347.
- Balish, S. & Côté, J. (2014). The influence of community on athletic development: An integrated case study. *Qualitative research in sport, exercise and health*, 6(1), 98-120.
- Balish, S., Rainham, D. & Blanchard, C. (2015). Community size and sport participation across 22 countries. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 25(6), e576-e581.
- Bass, B. M. & Riggio, R. E. (2006). *Transformational leadership*: Psychology Press.
- Benson, P. L. (2003). Developmental Assets and Asset-Building Community: Conceptual and Empirical Foundations. I R. M. Lerner & P. L. Benson (Red.), *Developmental Assets and Asset-Building Communities: Implications for Research, Policy, and Practice* (s. 19-43). Boston, MA: Springer US.
- Bergh, N. (2018, 22.07). Dette bildet forteller en helt spesiell historie. Hentet fra <https://www.aftenposten.no/100Sport/fotball/Dette-bildet-forteller-en-helt-spesiell-historie-258511b.html>
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Braun, V., Clarke, V. & Weate, P. (2016). Using thematic analysis in sport and exercise research. *Routledge handbook of qualitative research in sport and exercise*, 191-205.
- Breddereglement. (2014). *Breddereglement* Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NFFF/nfffor/2014-03-09-3>
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development*. Cambridge: Harvard University Press.
- Bronfenbrenner, U. (2005). *Making human beings human: Bioecological perspectives on human development*: Sage.
- Camiré, M. & Kendellen, K. (2016). Coaching for Positive Youth Development in High School Sport. I N. L. Holt (Red.), *Positive Youth Development Through Sport* (Vol. 2, s. 126-135). London and New York: Routledge.
- Comeau, G. (2013). The evolution of Canadian sport policy. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5(1), 73-93.
- Coppola, A. M., Hancock, D. J., Allan, V., Vierimaa, M. & Côté, J. (2018). Enhancing university practicum students' roles in implementing the Ontario Daily Physical Activity (DPA) policy. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 1-16.
- Côté, J. (1999). The Influence of the Family in the Development of Talent in Sport. *The Sport Psychologist*, 13(4), 395-417.

- Côté, J. & Abernethy, B. (2012). A developmental approach to sport expertise. *The Oxford handbook of sport and performance psychology*, 435-447.
- Côté, J., Baker, J. & Abernethy, B. (2007). Practice and Play in the Development of Sport Expertise. I G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Red.), *Handbook of Sport Psychology* (s. 184-202). New York: John Wiley & Son.
- Côté, J. & Fraser-Thomas, J. (2007). Youth involvement in sport. *Sport psychology: A Canadian perspective*, 270-298.
- Côté, J. & Gilbert, W. (2009). An integrative definition of coaching effectiveness and expertise. *International journal of sports science & coaching*, 4(3), 307-323.
- Côté, J. & Hancock, D. J. (2016). Evidence-based policies for youth sport programmes. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 8(1), 51-65.
- Côté, J., Strachan, L. & Fraser-Thomas, J. (2008). Participation, personal development, and performance through sport. I N. L. Holt (Red.), *Positive youth Development Through Sport* (s. 34-45). London: Routledge.
- Côté, J., Turnnidge, J. & Evans, M. B. (2014). The dynamic process of development through sport. *Kinesiologia Slovenica*, 20(3).
- Côté, J., Turnnidge, J. & Vierimaa, M. (2016). A Personal Assets Approach To Youth Sport. I K. Green & A. Smith (Red.), *Routledge Handbook of Youth Sport*: Routledge.
- Cushion, C., Ford, P. R. & Williams, A. M. (2012). Coach behaviours and practice structures in youth soccer: Implications for talent development. *Journal of sports sciences*, 30(15), 1631-1641.
- Danish, S. J., Petitpas, A. J. & Hale, B. D. (1993). Life development intervention for athletes: Life skills through sports. *The counseling psychologist*, 21(3), 352-385.
- Deci, E. & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*: Springer Science & Business Media.
- Eime, R. M., Young, J. A., Harvey, J. T., Charity, M. J. & Payne, W. R. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: informing development of a conceptual model of health through sport. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10(1), 98.
- Englander, M. (2012). The interview: Data collection in descriptive phenomenological human scientific research. *Journal of phenomenological psychology*, 43(1), 13-35.
- Ericsson, K. A. (2006). The influence of experience and deliberate practice on the development of superior expert performance. I K. A. Ericsson, N. Charness, P. J. Feltovich & R. Hoffman, R (Red.), *The Cambridge handbook of expertise and expert performance* (Vol. 38, s. 685-705). New York, NY: US: Camebridge University Press.
- Ericsson, K. A., Krampe, R. T. & Tesch-Römer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological Review*, 100(3), 363-406.
- Erikstad, M. K. (2019). *Developing Expertise in Football* (Doctoral Dissertation). University of Agder, Oslo.
- Erikstad, M. K., Haugen, T. & Høigaard, R. (2018). Positive environments in youth football Perceived justice and coach feedback as predictors of athletes' needs satisfaction. *German Journal of Exercise And Sport Research*, 48(2), 263-270.
- Erikstad, M. K., Høigaard, R., Johansen, B. T., Kandala, N. B. & Haugen, T. (2018). Childhood football play and practice in relation to self-regulation and national team selection; a study of Norwegian elite youth players. *Journal of Sports Science*, 1-7.
- Faude, O., Rößler, R. & Junge, A. (2013). Football injuries in children and adolescent players: are there clues for prevention? *Sports medicine*, 43(9), 819-837.
- Feltovich, P. J., Prietula, M. J. & Ericsson, K. A. (2006). Studies of expertise from psychological perspectives. *The Cambridge handbook of expertise and expert performance*, 41-67.

- Feltz, D. & Chase, M. (1998). The measurement of self-efficacy and confidence in sport. *Advances in sport and exercise psychology measurement*, 65-80.
- FIFA. (2007, 31.05). FIFA Big Count 2006. Hentet fra http://www.fifa.com/mm/document/fifafacts/bcoffsurv/bigcount.summaryreport_7022.pdf
- FIFA. (2018). FIFA World Cup Russia Television Audience Report
Hentet fra <https://resources.fifa.com/image/upload/2018-fifa-world-cup-russia-global-broadcast-and-audience-executive-summary.pdf?cloudid=njqsntvrvdqv8ho1dag5>
- Ford, D. H. & Lerner, R. M. (1992). *Developmental systems theory: An integrative approach*: Sage Publications, Inc.
- Ford, P. R., Ward, P., Hodges, N. J. & Williams, A. M. (2009). The role of deliberate practice and play in career progression in sport: the early engagement hypothesis. *High ability studies*, 20(1), 65-75.
- Francis, J. J., Johnston, M., Robertson, C., Glidewell, L., Entwistle, V., Eccles, M. P. & Grimshaw, J. M. (2010). What is an adequate sample size? Operationalising data saturation for theory-based interview studies. *Psychology and Health*, 25(10), 1229-1245.
- Fraser-Thomas, J., Beesley, T., Dickler, L., Harlow, M., Mosher, A., Preston, C. & Wolman, L. (2017). Developing talent while promoting positive youth development: A balancing act. I J. Baker, S. Cobley, J. Schorer & N. Wattie (Red.), *Routledge handbook of talent identification and development in sport* (s. 377-393): Routledge.
- Fraser-Thomas, J. & Côté, J. (2009). Understanding Adolescents' Positive and Negative Developmental Experiences in Sport. *The Sport Psychologist*, 23(1), 3-23. doi: 10.1123/tsp.23.1.3
- Fraser-Thomas, J., Côté, J. & Deakin, J. (2005). Youth sport programs: an avenue to foster positive youth development. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 10(1), 19-40.
- Fraser-Thomas, J., Côté, J. & Deakin, J. (2008). Understanding dropout and prolonged engagement in adolescent competitive sport. *Psychology of sport and exercise*, 9(5), 645-662.
- Gadamer, H.-G. (2010). Sannhet og metode: grunntrekk i en filosofisk hermeneutikk (1960), overs. Lars Holm-Hansen, Oslo, Pax.
- Gagné, F. (2009). Building gifts into talents: Detailed overview of the DMGT 2.0. *Leading change in gifted education: The festschrift of Dr. Joyce VanTassel-Baska*, 61-80.
- Giorgi, A. (2012). The descriptive phenomenological psychological method. *Journal of Phenomenological psychology*, 43(1), 3-12.
- Giske, R., Næsheim-Bjørkvik, G. & Brunnes, A. (2013). *Treningsledelse*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Gould, D., Collins, K., Lauer, L. & Chung, Y. (2007). Coaching life skills through football: A study of award winning high school coaches. *Journal of applied sport psychology*, 19(1), 16-37.
- Gould, D., Dieffenbach, K. & Moffett, A. (2002). Psychological characteristics and their development in Olympic champions. *Journal of applied sport psychology*, 14(3), 172-204.
- Grix, J. & Carmichael, F. (2012). Why do governments invest in elite sport? A polemic. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 4(1), 73-90.
- Guest, G., Bunce, A. & Johnson, L. (2006). How Many Interviews Are Enough?: An Experiment with Data Saturation and Variability. *Field Methods*, 18(1), 59-82.
- Gulbin, J. P., Oldenziel, K. E., Weissensteiner, J. R. & Gagné, F. (2010). A look through the rear view mirror: Developmental experiences and insights of high performance athletes. *Talent Development & Excellence*, 2(2), 149-164.

- Guldbrandsen, C. (2018, 19.09). Advarer mot å organisere i hjel barnas trening. Hentet fra <https://www.dn.no/trening/advarer-mot-a-organisere-i-hjel-barnas-trening/2-1-404307>
- Gullich, A. (2014). Selection, de-selection and progression in German football talent promotion. *European Journal of Sport Science*, 14(6), 530-537.
- Güllich, A. & Cobley, S. (2017). On the efficacy of talent identification and talent development programmes. I J. Baker, S. Cobley, J. Schorer & N. Wattie (Red.), *Routledge Handbook of Talent Identification and Development in Sport* (s. 80-98). London and New York: Routledge.
- Hallal, P. C., Victora, C. G., Azevedo, M. R. & Wells, J. C. K. (2006). Adolescent Physical Activity and Health. *Sports Medicine*, 36(12), 1019-1030.
- Halldorsson, V. (2017). *Sport in Iceland: How small nations achieve international success*: Routledge.
- Harding, J. (2013). *Qualitative data analysis from start to finish*: Sage.
- Harwood, C. & Johnston, J. (2016). Positive Youth Development and Talent Development. I N. L. Holt (Red.), *Positive Youth Development Through Sport* (Vol. 2, s. 113-125). New York and London: Routledge.
- Haugaasen, M. & Jordet, G. (2012). Developing football expertise: a football-specific research review. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 5(2), 177-201.
- Haugaasen, M., Toering, T. & Jordet, G. (2014). From childhood to senior professional football: elite youth players' engagement in non-football activities. *J Sports Sci*, 32(20), 1940-1949.
- Henriksen, K. (2010). *The Ecology of Talent Development in Sport: A multiple case study of successful athletic talent development environments in Scandinavia*. (PhD). University of Southern Denmark.
- Henriksen, K. (2011). *Talentudviklingsmiljøer i verdensklasse*: Dansk Psykologisk Forlag.
- Henriksen, K., Stambulova, N. & Roessler, K. K. (2010a). Holistic approach to athletic talent development environments: A successful sailing milieu. *Psychology of Sport and Exercise*, 11(3), 212-222.
- Henriksen, K., Stambulova, N. & Roessler, K. K. (2010b). Successful talent development in track and field: considering the role of environment. *Scand Journal of Medicine and Science in Sports*, 20 Suppl 2, 122-132.
- Henriksen, K., Stambulova, N. & Roessler, K. K. (2011). Riding the Wave of an Expert: A Successful Talent Development Environment in Kayaking. *The Sport Psychologist*, 25(3), 341-362.
- Holt, N. L. (2016). *Positive youth development through sport*: Routledge.
- Hornig, M., Aust, F. & Gullich, A. (2016). Practice and play in the development of German top-level professional football players. *European Journal of Sport Science*, 16(1), 96-105.
- Howe, M. J. A., Davidson, J. W. & Sloboda, J. A. (1998). Innate talents: Reality or myth? *Behavioral and Brain Sciences*, 21(3), 399-407.
- Høigaard, R., Säfvenbom, R. & Tønnessen, F. E. (2006). The Relationship Between Group Cohesion, Group Norms, and Perceived Social Loafing in Soccer Teams. *Small Group Research*, 37(3), 217-232.
- Höner, O., Leyhr, D. & Kelava, A. (2017). The influence of speed abilities and technical skills in early adolescence on adult success in soccer: A long-term prospective analysis using ANOVA and SEM approaches. *PLOS ONE*, 12(8), e0182211.
- Ingebrigtsen, J. E. (2012). Ungdomsidrett i endring- tallenes tale om norsk ungdomsidrett 2006-2011. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning AS. Senter for idrettsforskning.
- Jackson, S. A. & Csikszentmihalyi, M. (1999). *Flow in sports*: Human Kinetics.

- Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Janssen, I. & LeBlanc, A. G. (2010). Systematic review of the health benefits of physical activity and fitness in school-aged children and youth. *International journal of behavioral nutrition and physical activity*, 7(1), 40.
- Johansen, B. T. (1997). *Hvordan erfarer orienteringsløpere et orienteringsløp?* (Doktorgradsavhandling). Norges idrettshøgskole, Oslo.
- Jowett, S. & Poczwardowski, A. (2007). Understanding the Coach-Athlete Relationship.
- Krefting, L. (1991). Rigor in qualitative research: The assessment of trustworthiness. *American journal of occupational therapy*, 45(3), 214-222.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendals Norsk Forlag AS.
- Larsen, Ø. (Red.). (2011). *Flest mulig, lengst mulig, best mulig*. Oslo: Akilles forlag.
- Larsen, Ø. & Gustavson, B. F. (2018). Nivådeling i seriespill for barnefotballen. Hentet fra <https://www.fotball.no/barn-og-ungdom/verdier-og-virkemidler/nivainndeling-i-seriespill-for-barnefotballen/#Toppen>
- Larson, R. W. (2000). Toward a psychology of positive youth development. *American psychologist*, 55(1), 170.
- Laverty, S. M. (2003). Hermeneutic Phenomenology and Phenomenology: A Comparison of Historical and Methodological Considerations. *International Journal of Qualitative Methods*, 2(3), 21-35.
- Lerner, R. M., Almerigi, J. B., Theokas, C. & Lerner, J. V. (2005). Positive youth development a view of the issues. *The journal of early adolescence*, 25(1), 10-16.
- Lerner, R. M., Lerner, J. V., Bowers, E. P. & Geldhof, G. J. (2015). Positive youth development and relational-development-system. I N. L. Holt (Red.), *Positive Youth Development through Sport* (Vol. 2). New York: Routledge.
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry* (Vol. 75): Sage.
- Lindseth, A. & Norberg, A. (2004). A phenomenological hermeneutical method for researching lived experience. *Scandinavian journal of caring sciences*, 18(2), 145-153.
- MacDonald, D. J., Côté, J., Eys, M. & Deakin, J. (2011). The role of enjoyment and motivational climate in relation to the personal development of team sport athletes. *The sport psychologist*, 25(1), 32-46.
- Mageau, G. A. & Vallerand, R. J. (2003). The coach-athlete relationship: A motivational model. *Journal of sports science*, 21(11), 883-904.
- Malina, R. M. (2010). Early Sport Specialization: Roots, Effectiveness, Risks. *Current Sports Medicine Reports*, 9(6), 364-371.
- Mallett, C. J. & Rynne, S. (2015). Changing role of coaches across development. I J. Baker & D. Farrow (Red.), *Routledge Handbook of Sport Expertise* (s. 394-403). Abingdon: Routledge.
- Malterud, K. (2002). Kvalitative metoder i medisinsk forskning-forutsetninger, muligheter og begrensninger. *Tidsskrift for Den norske legeförening*, 122(25), 2468-2472.
- Malterud, K. (2003). *Kvalitative metoder i medisinsk forskning* (Vol. 2. utgave). Oslo: Universitetsforlaget.
- Malterud, K., Siersma, V. D. & Guassora, A. D. (2016). Sample Size in Qualitative Interview Studies: Guided by Information Power. *Qualitative Health Research*, 26(13), 1753-1760.
- Martens, R. (2004). *Successful Coaching*. Champaign IL: Human Kinetics.
- Martin, L., Bruner, M., Eys, M. & Spink, K. (2014). The social environment in sport: selected topics. *International review of sport and exercise psychology*, 7(1), 87-105.

- Martindale, R. J., Collins, D. & Abraham, A. (2007). Effective talent development: The elite coach perspective in UK sport. *Journal of applied sport psychology*, 19(2), 187-206.
- Martindale, R. J., Collins, D. & Daubney, J. (2005). Talent development: A guide for practice and research within sport. *Quest*, 57(4), 353-375.
- Matua, G. A. & Van Der Wal, D. M. (2015). Differentiating between descriptive and interpretive phenomenological research approaches. *Nurse Researcher (2014+)*, 22(6), 22.
- Meylan, C., Cronin, J., Oliver, J. & Hughes, M. (2010). Talent Identification in Soccer: The Role of Maturity Status on Physical, Physiological and Technical Characteristics. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 5(4), 571-592.
- NFF. (2018). Landslagsskolen. Hentet fra <https://www.fotball.no/barn-og-ungdom/spillerutvikling/landslagsskolen/>
- NIF. (2017, 01.10). Nøkkeltall- Rapport 2016. Hentet fra <https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/e7edfa47f77e457abf83827d39c3e1d8/nokkeltallsrapport-2016.pdf>
- Norges Fotballforbund. (2017). Årsrapport 2017. Hentet fra <https://view.joomag.com/nff-nff-%C3%85rsrapport-2017/0449189001518785583?short>
- Norges Fotballforbund. (2018). Spillerutvikling. Hentet fra <https://www.fotball.no/barn-og-ungdom/spillerutvikling/>
- Norges Idrettsforbund. (2019). Norges idrettsforbuds verdier. Hentet 20.02.2019 fra <https://www.idrettsforbundet.no/tema/nifs-verdiarbeid/>
- NRCIM. (2002). *National Research Council and Institute of Medicine*. Washington, DC: National Academy Press.
- O'Connor, D., Larkin, P. & Williams, A. M. (2018). Observations of youth football training: How do coaches structure training sessions for player development? *Journal of sports sciences*, 36(1), 39-47.
- Ommundsen, Y. (2008). Hvem er talentene, må vi spesialisere tidlig, og hva er en god trener. I: BT Johansen, R. Høigaard & J. Fjeld (Red.). *Nyere perspektiv innen idrett og idrettspedagogikk*, 163-193.
- Opplæringslova. (1998). *Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa*. (§ 1-3). Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1
- Petitpas, A. J., Cornelius, A. E., Van Raalte, J. L. & Jones, T. (2005). A framework for planning youth sport programs that foster psychosocial development. *The sport psychologist*, 19(1), 63-80.
- Polit, D. F. & Beck, C. T. (2018). *Essentials of Nursing Research. Appraising Evidence for Nursing Practice*. Philadelphia: Wolters Kluwer.
- Postholm, M. B. & Jacobsen, D. I. (2018). *Forskningsmetode for masterstudenter i lærerutdanning*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Quested, E., Ntoumanis, N., Viladrich, C., Haug, E., Ommundsen, Y., Van Hove, A., . . . Duda, J. L. (2013). Intentions to drop-out of youth soccer: A test of the basic needs theory among European youth from five countries. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11(4), 395-407.
- Rees, T., Hardy, L., Gullich, A., Abernethy, B., Cote, J., Woodman, T., . . . Warr, C. (2016). The Great British Medalists Project: A Review of Current Knowledge on the Development of the World's Best Sporting Talent. *Sports Medicine*, 46(8), 1041-1058.
- Robinson, P. & Englander, M. (2007). Den deskriptiva fenomenologiska humanvetenskapliga metoden. *Vård i Norden*, 27(1), 57-59.

- Ryba, T. V., Haapanen, S., Mosek, S. & Ng, K. (2012). Towards a conceptual understanding of acute cultural adaptation: A preliminary examination of ACA in female swimming. *Qualitative research in sport, exercise and health*, 4(1), 80-97.
- Sande, E. (2018, 18.07). Bryne-miljøet som ble en landslagsfabrikk: En spesiell gjeng. Hentet fra <https://www.nettavisen.no/sport/fotball/bryne-miljoet-som-ble-en-landslagsfabrikk---en-spesiell-gjeng/3423514397.html>
- Sandelowski, M. (1986). The problem of rigor in qualitative research. *ANS. Advances in nursing science*, 8(3), 27-37.
- Sel, T. (2015, 21.12). Blant Norges beste, men bredden er viktigst. Hentet fra <https://jbl.no/fotball/blant-norges-beste-men-bredden-er-viktigst/sok/1/19.1.36274>
- Simonton, D. K. (2001). Talent development as a multidimensional, multiplicative, and dynamic process. *Current Directions in Psychological Science*, 10(2), 39-43.
- Skille, E. Å. (2011). Sport for all in Scandinavia: sport policy and participation in Norway, Sweden and Denmark. *International journal of sport policy and politics*, 3(3), 327-339.
- Statistisk sentralbyrå. (2019, 22.02). Befolkning. Hentet fra <https://www.ssb.no/folkemengde>
- Stølen, T., Chamari, K., Castagna, C. & Wisløff, U. (2005). Physiology of Soccer. *Sports Medicine*, 35(6), 501-536.
- Sæther, S. A. (2004). Fotball og talent. En studie av norske eliteserietrenere sin forståelse av talent i fotball. *Hovedoppgave i idrettsvitenskap. Universitetet i Trondheim*.
- Sæther, S. A. (2015). Selecting players for youth national teams – a question of birth month and reselection? *Science & Sports*, 30(6), 314-320.
- Sæther, S. A. (2017). *De norske fotballtalentene. Hvem lykkes og hvorfor?* Oslo: Universitetsforlaget.
- Taylor, I. M., Ntoumanis, N. & Smith, B. (2009). The social context as a determinant of teacher motivational strategies in physical education. *Psychology of sport and exercise*, 10(2), 235-243.
- Telseth, F. & Halldorsson, V. (2019). The success culture of Nordic football: the cases of the national men's teams of Norway in the 1990s and Iceland in the 2010s. *Sport in Society*, 22(4), 689-703.
- Thagaard, T. (2013). Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode.(utg. 4) Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.
- Thomas, E. & Magilvy, J. K. (2011). Qualitative rigor or research validity in qualitative research. *Journal for specialists in pediatric nursing*, 16(2), 151-155.
- Toering, T. T., Elferink-Gemser, M. T., Jordet, G. & Visscher, C. (2009). Self-regulation and performance level of elite and non-elite youth soccer players. *Journal of Sports Sciences*, 27(14), 1509-1517.
- Tranckle, P. & Cushion, C. J. (2006). Rethinking Giftedness and Talent in Sport. *Quest*, 58(2), 265-282.
- Tuastad, S. (2017). The Scandinavian sport model: myths and realities. Norwegian football as a case study. *Soccer & Society*, 1-19.
- Turnnidge, J., Evans, M. B., Vierimaa, M., Allan, V. & Côté, J. (2016). Coaching for Positive Youth Development. I N. L. Holt (Red.), *Positive Youth Development Through Sport* (2 utg., s. 137-150). London & New York: Routledge.
- Turnnidge, J., Vierimaa, M. & Côté, J. (2012). An in-depth investigation of a model sport program for athletes with a physical disability. *Psychology*, 3(12), 1131.
- Vaeyens, R., Güllich, A., Warr, C. R. & Philippaerts, R. (2009). Talent identification and promotion programmes of Olympic athletes. *Journal of sports sciences*, 27(13), 1367-1380.
- Vealey, R. S. (2009). Confidence in sport. *Sport Psychology*, 1, 43-52.

- Vella, S., Oades, L. & Crowe, T. (2011). The role of the coach in facilitating positive youth development: Moving from theory to practice. *Journal of applied sport psychology*, 23(1), 33-48.
- Vierimaa, M., Erickson, K., Côté, J. & Gilbert, W. (2012). Positive youth development: A measurement framework for sport. *International journal of sports science & coaching*, 7(3), 601-614.
- Vierimaa, M., Turnnidge, J., Bruner, M. & Côté, J. (2017). Just for the fun of it: coaches' perceptions of an exemplary community youth sport program. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 22(6), 603-617.
- Weiss, M. R. & Ebbeck, V. (1996). Self-esteem and perceptions of competence in youth sport: Theory, research, and enhancement strategies. I O. Bar-Or (Red.), *The Encyclopaedia of Sports Medicine: The child and adolescent athlete* (Vol. 5, s. 364-382). Oxford: Blackwell Science, Ltd.
- Wertz, F. J., Charmaz, K., McMullen, L. M., Josselson, R., Anderson, R. & McSpadden, E. (2011). *Five Ways of Doing Qualitative Analysis. Phenomenological Psychology, Grounded Theory, Discourse Analysis, Narrative Research and Intuitive Inquiry*. New York: The Guilford Press.
- Widerberg, K. (2001). *Historien om et kvalitativt forskningsprosjekt*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Wiggins, D. K. (2013). A worthwhile effort? History of organized youth sport in the United States. I N. L. Holt (Red.), *Positive Youth Development Through Sport* (Vol. 2). New York: Routledge.
- Williams, A. M. & Reilly, T. (2000). Talent identification and development in soccer. *Journal of Sports Science*, 18(9), 657-667.
- Winter, G. (2000). A comparative discussion of the notion of 'validity' in qualitative and quantitative research. *The qualitative report*, 4(3), 1-14.
- Yin, R. K. (2014). *Case Study Research: Design and Methods* (5 utg.). Thousands Oaks, California: Sage Publications.
- Zell, E. & Alicke, M. D. (2010). The local dominance effect in self-evaluation: Evidence and explanations. *Personality and Social Psychology Review*, 14(4), 368-384.

7.0 Vedlegg

Vedlegg 1- informasjonsskriv og forespørsel om deltakelse i studien, med informert samtykke

Vedlegg 2- intervjuguide

Vedlegg 3- timelineguide

Vedlegg 4- godkjenning av NSD

Vedlegg 5- eksempel på et transkribert intervju

Vedlegg 1- informasjonsskriv og forespørsel om deltakelse i studien, med informert samtykke

Vil du delta i forskningsprosjektet

"Flest mulig, lengst mulig, best mulig – en kvalitativ studie av trenere, spillere og foreldre som har hatt tilknytning til Bryne Fotballklubb G99"

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke utviklingsmiljøet for Bryne G99 sitt fotballag som du har hatt tilknytning til. I dette skrevet gir vi deg informasjon om hensikten med prosjektet og hva deltakelse i studien vil innebære for deg.

Formål

Formålet med studien er å undersøke hva som kjennetegner et utviklingsmiljø i fotball som har lyktes med å holde unge lenge i idretten, samtidig som de har lyktes med å utvikle gode spillere. Studien, som er en mastergradsoppgave i idrettsvitenskap, vil dermed kunne bidra til å utvikle kunnskap om hvordan drive god barne- og ungdomsidrett som legger til rette for både positiv ungdomsutvikling og utvikling av idrettsekspertise.

Ansvarlig for forskningsprosjektet:

Bjørn Tore Johansen

Førsteamanuensis institutt for folkehelse, idrett og ernæring.

Martin Kjeøen Erikstad

Førsteamanuensis institutt for folkehelse, idrett og ernæring.

Marius Johnsen

Mastergradsstudent ved Universitet i Agder

Hva innebærer studien for deg

Du må stille opp på et intervju som har en tidsramme på omkring 45-60 minutter. Dette foregår enten i form av personlig intervju med lydopptaker, eller ved hjelp av Skype (eller lignende). Ved behov kan du bli kontaktet i etterkant av intervjuet for å avklare enkelte svar, for å sikre at du fremstilles så presist som mulig.

Frivillig deltakelse

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern-hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Informasjonen du utleverer vil bli behandlet av student og veiledere.
- All informasjon jeg får av deg vil bli anonymisert. Dine bidrag kan for eksempel bli tildelt: «Utøver 1» eller: «Foreldre 1» sier at i miljøet på laget var trenerne spesielt opptatt av god kvalitet i treningsarbeidet.
- Alle data som samles inn vil bli forsvarlig lagret, både ved hjelp av passord og fysisk innelåst.

Da dette er et fotballag som har blitt anerkjent for måten de har jobbet på, og også har fått oppmerksomhet i medier, kan det tenkes at fullstendig anonymisering vil være utfordrende. I all utrapportering vil det etterstrebtes at eventuelle negative aspekter belyst kun omtales i generelle ordelag, og ikke vil kunne kobles til personer. Du vil få muligheten til å godkjenne sitatene som brukes før oppgaven publiseres. Du vil få tilsendt oppgaven når den er ferdig produsert, og kunne lese om dine og andres erfaringer knyttet til miljøet du har vært en del av.

Opgaven er en masterstudie ved Universitetet i Agder, og vil bli forsøkt publisert i et internasjonalt tidsskrift. Det er også sannsynlighet for at det kan bli noe medieomtale tilknyttet oppgaven ettersom utøvere fra miljøet har nådd ekspertise-nivå.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 31.12.2019. Lydfiler vil slettes ved prosjektslutt.

Dine rettigheter

Dersom du sier ja til å delta i studien, har du rett til:

- å få innsyn i hvilke opplysninger som er registrert om deg.

- å få korrigert eventuelle feil i de opplysningene vi har registrert om deg.
- å få slettet personopplysninger om deg.
- å få utlevert en kopi av dine personopplysninger.
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Universitetet i Agder, har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Universitetet i Agder ved Bjørn Tore Johansen, bjorn.t.johansen@uia.no, telefon: 92 83 75 89
- Universitet i Agder, Marius Johnsen (student), majo45@vaf.no, telefon: 99 46 46 20
- Vårt personvernombud: Anne Valen-Sendstad Skisland, anne.skisland@uia.no,
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(Forsker/veileder)

student

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet "Flest mulig, lengst mulig, best mulig – en kvalitativ studie av trenere, spillere og foreldre som har hatt tilknytning til Bryne Fotballklubb G99", og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. 31.12.2019

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 2 – Intervjuguide for spillere og trenere

Personal Assets framework	Tema	Konkrete spørsmål:
Why you do it	Immediate Outcome	Her og nå (i øyeblikket)
		<ul style="list-style-type: none"> - Hvorfor spiller du/har du å spilt fotball? - Hva er det ev. som gjør det så gøy? - Beskriv den gøye/gode økten for deg?
The three P`s	Longterm Outcome	Langsiktig utvikling
	<ul style="list-style-type: none"> - Deltakelse (participation) - Ferdighet (performance) - Personlig utvikling (personal development) 	<ul style="list-style-type: none"> - Hvor lenge har du vært en del av laget? - Gi en kort beskrivelse: hva kjennetegner miljøet Bryne 99? hva har blitt gjort? <ul style="list-style-type: none"> o Hva har vært målet og hvordan ble det synlig. o Hva tror du skiller dette fra andre lag eller miljøer - Hva tror du kan være grunnen til at mange ble så gode fotballspillere? - Hva tror du kan være grunnen til at så mange på laget var med så lenge? - Hvordan har det å være en del av dette miljøet bidratt til menneskelige egenskaper til bruk utenfor banen? <ul style="list-style-type: none"> o Kom med eksempler o Skole oppførsel/resultater
Dynamic element	Personal Engagement in Activity	Hva har du gjort?
WHAT you do	Se tilbake på lagets historie og fortell om: <ol style="list-style-type: none"> 1. barnefotballen (6-12 år) 2. overgang barne- og ungdomsfotball (13 år) 	<ul style="list-style-type: none"> - Hva gjorde dere i barnefotballen/overgang b-u/ungdomsfotballen (ferdighetsutvikling, lek, konkurranser, deling osv) <ul style="list-style-type: none"> o Hvordan opplevde du dette? o Hva vil du trekke frem? Hva førte dette til for deg?

	<ul style="list-style-type: none"> 3. ungdomsfotballen (13-19 år) 4. overgangen til seniorfotball 	<ul style="list-style-type: none"> - Trening/kamp-gjennomføring: Hvilke føringer/regler? Spilletid/hva førte dette til. - Hvor mye organisert trening? - Har det blitt drevet med andre idretter/aktiviteter? - Aktivitet utenom de organiserte fotballtreninger? Er dette tilrettelagt for? Var dette viktig for deg og hvorfor?
Dynamic element	Quality social dynamics	Betydningsfulle relasjoner
With WHO	<ul style="list-style-type: none"> - Trener/støtteapparat - Skole-Fotball - Medspillere - Foreldre - Klubb 	<ul style="list-style-type: none"> - Hvilke personer har betydd mest for deg i fotballen? - Hvorfor? Hvilke egenskaper vil du trekke frem ved denne personen? <ul style="list-style-type: none"> o Hva førte dette til for deg? Beskriv Alfi som trener. Hvordan var han/egenskaper <ul style="list-style-type: none"> o Hva opplever du at dette gjorde med deg? - Hvordan har forholdet mellom skole og fotball vært? - Hvordan har det vært å være en del av spillegruppen? Samholdet/miljøet i laget (eksempler?) - På hvilken måte har foreldre bidratt: <ol style="list-style-type: none"> 1. for deg? 2. rundt laget? - Hvilken føringer ligger fra klubben (samarbeid med klubb/ledelse)

	- Verdier	- Hvilke verdier har stått sentralt i laget? (eks som illustrerer dette) - Hva har vært viktig for dere som lag?
Dynamic element	Appropriate settings	Hvilke fasiliteter/ressurser har vært tilgjengelig (personer/bane)
WHERE you do it Ressurser/ Forutsetninger		Fasiliteter (muligheter for egentrening, banetid, vinterhalvår, styrketrening) - Trenerapparatets kompetanse/utdanningsnivå - Størrelse på området/nærhet til bane - Økonomi i laget - andre "konkurrerende/supplerende" fritidstilbud Tilgang til rollemodeller/eksperter (eks.proffer)
Annet		Oppsummering
	Foreligger strukturerte/skriftlige planer? Mange u-landslagsspillere. "Få" seniortoppspillere-refleksjoner?	- Kort: Hva har vært bra med modellen deres? Noe som ville gjort opplegget enda bedre? - Noen på laget ble veldig gode andre ikke ble like gode: Hva forklarer forskjellene? - Annet du vil legge til?

Vedlegg 3 – Timelineguide

Timeline-introduksjon før hvert intervju

I forkant av hvert intervju vil informasjon om prosjektet gjennomgås. Deretter signerer hver deltaker på informert samtykke. Intervjuet starter med nedtegnelse av en "timeline" av deltakerens idrettslige erfaringer i sitt liv. Mens dette pågår vil det være mulig at det stilles spørsmål relatert til informasjonen som fremkommer. Spørsmålene vil være relatert til aktivitetene deltakerne har deltatt på og aktivitetsnivå de har hatt, konteksten dette er blitt utført i, samt spørsmål knyttet til betydningsfulle relasjoner. Deltakerne har selv også anledning til å legge til informasjon de mener vil være nyttig i denne sammenheng.

A. Aktiviteter

Her er jeg interessert i de ulike idrettsaktivitetene du har deltatt på gjennom ditt liv. Penn og papir benyttes til å strukturere en tidslinje med aktivitetserfaringer.

Hvilke ulike aktiviteter har du deltatt på om hvor høyt aktivitetsnivå? Viktige hendelser i tid plasseres. Fra første idrettslige involvering frem til i dag.

Nøkkelspørsmål til aktiviteter:

1. Hvorfor begynte du i aktiviteten?
2. Aktivitetsnivå treninger/løkkefotball/løkke-trening
3. Hvorfor deltok du i aktiviteten?
4. Hvordan preget deltakelse i idretten samtalen/kulturen i hjemmet?

B. Kontekster for aktivitet

Nå som vi har idrettsinvolveringen på tidslinjen trenger vi å nedtegne hvor aktivitetene foregikk, og tilgangen til disse fasilitetene.

Her er vi interessert i hvilke fysiske miljøer for aktivitet som deltakerne har hatt, men også miljøet som har preget hjemmet.

Nøkkelspørsmål knyttet til kontekst

1. Hvilke muligheter for aktivitet har du hatt hjemme eller i ditt nærmiljø?
2. Hva slags miljø knyttet til aktivitet har preget familien og hjemmet du er oppvokst i?
3. Hvordan har miljøet både hjemme og den fysiske tilgang til å drive idrett preget dine idrettserfaringer over tid?
4. Muligheter for aktivitet/idrett på skole?

C. Betydningsfulle relasjoner

Under dette punktet vil vi fokusere på hvordan dine erfaringer med idrett har blitt preget av relasjoner med trenere, venner, medspillere eller andre som har vært viktige for og i din idrettsdeltakelse.

Nøkkelspørsmål betydningsfulle relasjoner

1. Beskriv hvilke relasjoner som har vært viktige for og i din idrettsdeltakelse på tidslinjen. Hvordan endret dette seg over tid?
2. Hva gjorde disse personene betydningsfulle/hvilke egenskaper hadde de og hva gjorde det med deg?
3. Hvilke familierelasjon har vært mest betydningsfull i ditt idrettsliv.
4. Hvilke søskenrelasjoner har du og hvordan har de påvirket din idrettsdeltakelse
5. Har du opplevd noen relasjoner som har hatt negativ innvirkning på din idrettsinvolvering?

Vedlegg 4 – Godkjenning fra NSD

NSD MELDESKJEMA FOR BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER	Norsk ▼ Marius Johnsen ▼
---	--------------------------

NSD sin vurdering Skriv ut

Prosjektittel
"Flest mulig, lengst mulig, best mulig – en kvalitativ studie av trenere, spillere og foreldre som har hatt tilknytning til Bryne Fotballklubb G99"

Referansenummer
121545

Registrert
11.09.2018 av Marius Johnsen - mjohns02@student.uia.no

Behandlingsansvarlig institusjon
Universitetet i Agder / Fakultet for helse- og idrettsvitenskap / Institutt for folkehelse, idrett og ernæring

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)
Bjørn Tore Johansen, bjorn.t.johansen@uia.no, tlf: 92837589

Type prosjekt
Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student
Marius Johnsen, majo45@vaf.no, tlf: 99464620

Prosjektperiode
24.09.2018 - 31.12.2019

Status
27.11.2018 - Vurdert

Vurdering (1)

27.11.2018 - Vurdert
Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg 27.11.2018. Behandlingen kan starte.

MELD ENDRINGER
Dersom behandlingen av personopplysninger endrer seg, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. På våre nettsider informerer vi om hvilke endringer som må meldes. Vent på svar før endringer gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET
Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 31.12.2019.

LOVLIG GRUNNLAG
Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER
NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om
- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelige angitte og berettigede formål, og ikke behandles til nye, uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER
Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: åpenhet (art. 12), informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER
NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET
NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare status for behandlingen av personopplysninger.

Lykke til med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Lasse Raas
Tlf. personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)

Vedlegg 5 - eksempel på et transkribert intervju

Transkribert intervju: Trener

onsdag 5.12.2018

Intervjuer: vanlig skrift

Respondent: *kursiv skrift*

Jeg har to store spørsmål nå i starten. Det første er hva tror du er grunnen til at mange var med så lenge?

Det tror jeg er, enkelt og greit, at ehm punkt nummer 1: alle følte at de ble sett og tatt på alvor. Så enkelt som det. Uavhengig av om de var ivrige eller.. flinke da eller ikke så flinke. Jeg tror de.. til og med når de var 15-16-17 så følte de at de ble tatt på alvor når de trente. Selv om det var breddelag, så, ehm så var det skikkelig opplegg når de trente. Selv om de trente 1-2 ganger i uken, så var det alltid god struktur på treningene og kampforberedelsene var skikkelig oppvarming og.. Når vi møtte andre toer-lag så var det liksom sånn.. De gjorde de stort nummer ut av at de var bare toer-lag. Og ja.. bare tull og tøys. Men vi tok det like seriøst når vi holdt på. Ehm.. selve treningene var, var ehm. det var lov å smile, men det ble bygd opp faglig skikkelig, og vi tok spillerne på alvor, ehm. og så ble de sett da under hele prosessen. Det tror jeg er hovedgrunnen..

For når du snakker om toer-lag. Ikke sant, så er det gått ganske mange år.. Men her ble de sett hele veien fra de var 5-6 år?

Ja, egentlig.

Hva gjør dette med mennesker?

Da gjør det at du.. ehm.. altså det å bli sett er en fundamental ting. Ehm.. For da får du på en måte en.. Det er med på å trigge en selvtillit, og ehm.. Motsatt: mest vanlige mobbemetoden på arbeidsplass og sånn, det er å ignorere folk, altså ikke ense dem.. ehm. og det gir folk en ekstremt ekkel vond magesfølelse. Og det å bli sett og satt pris på, eller snakket til, tatt på alvor. Det.. i tillegg til at det gir selvtillit, så gir det et bilde av inkludering ehm.. Og når de er 16 år så vet de, om de skal bli landslagsspillere eller ikke. Altså da.. da, det er ingen på breddelaget som har ambisjoner om å bli landslagsspillere når de er 16. Ehm. men det tror jeg ikke de bryr seg om når de kommer på trening heller så lenge de blir presentert et opplegg som er bra, og de møter til kampene.. og.. det er et bilde også, som vi kan se på senere som

viser ehm. to grupper, der den ene laget har vunnet den ene turneringen i Kristiansand når de var 13-14.. Der var mange gode lag med. Tobias Christensen og mange som har blitt gode etterpå. Og Start hadde forsterket laget med han og flere gode spillere. Hvertfall 2-3 gode. og samme året så hadde vi breddeeturnering der breddegjengen kom b-sluttspillet i breddeeturneringen, men der kom vi til finalen. Og det bilde av det laget i semifinalen på den b- turneringen, i b-sluttspillet. Og den gleden de følte... egentlig samme fellesskapet. De var med på å vinne noen sammen. Selv om nivåmessig så er det høyt og lavt.. Det tror jeg.. De har forstått det at vi rangerer ikke personverd ut ifra om du er god eller dårlig til å treffe en ball. Det tror jeg har vært gjennomgående. At vi trenere har.. det er jo mange som har vært med opp gjennom årene. Vi har tatt de på alvor selv om du er god eller dårlig til å treffe en ball..

Så viktigheten av at man blir sett...

Ja, det at du blir sett. Også så må treningene også tas på alvor. Det må bygges opp treninger. Det må være kampforberedelsene. De trenger ikke å møte så lenge før men du skal ha skikkelig oppvarming, du skal ha skikkelig drakter, du.. skal ha en teamtalk før kampen. Pauseprat, og sånt. Og ja..

De opplever at det har vært et bra, et godt opplegg rundt de og det har gjort at de trivdes?

Ja det tror jeg... Det ble litt vannet ut ifra sommer av nå for da reiste jo enormt mange av de i militæret og på universitet. Så og da, da ble det litt annerledes for de som var igjen.. Han X som du snakket med, han var jo igjen. Og han X som du skal snakke med i morgen. Han var jo også igjen. Men de var ikke så mange igjen til slutt. Men det var ikke fordi de andre sluttet. Men de andre flyttet jo..

Hva er grunnen til at så mange ble veldig gode da?

Ehm.. Det tror jeg har med at de har trent ehm mye. Eller ehm lekt mye (med ball).. ifra tidlig alder. Også forhåpentligvis blitt introdusert for fornuftige tema til rett tid. Også at vi har strevd etter jevnbyrdighet på hver trening og hver kamp. Sånn at de aldri har kommet.. Viste jo den her når de kom på andre og tredjeplass når de var 14 år. Og da var det jo kretsens beste lag som spilte i den serien. Hva tror du hadde skjedd om jeg hadde samlet de 11-12 beste, da hadde vi jo slått de andre 6-7-8 null. Og da ville vi heller.. altså.. det var jo ikke noe mål i seg selv å bli kretsmester. Men da hadde du 28 stk som var toppen i.. Og det var ingen som spilte på begge lag hele sesongen. Der var det faste lag.. Og da får du en sånn. Da må de

liksom gi noe på kampene. Og, og treningene når vi veldig ofte differensierte så var det også jevnbyrdighet.. Sånn som X når han spilte når han var 10-11 år, spiss, så spilte jo han mot to stk som senere havnet på landslaget. Sånn at når han møter brannstoppere i, i Bergen, så har jo han opplevd det siden han var 10 år.. Folk som dunker i ham, og dulter i ham..

Ja, han spilte mot landslagsspillere på sitt eget lag på trening?

Ja, ja.. De som ble landslagsspillere. Sånn at når vi har spilt 4 mot 4 og det var 10 stk som var på kretslandet så var det ikke alle som var på kretslandet engang som var med når vi spilte 4 mot 4. Så vi har jo..

Hvor tidlig begynte dere med differensiering på trening?

Fra dag en. Ehm.. eller ikke når de var 6 år. Da var det bare å komme i gang og sånn. Men allerede når de var 7-8 så hadde vi 2 differensierte treninger og så 1 med jevne lag. 2 differensierte og 1 med jevne lag. Ehm. og det som er viktig da. Differensiering, det betyr ikke at du skal dele inn i nivå for hele året. Ehm. og hele treningene. Differensiering for oss, det var at du hadde felles oppvarming ehm med ball. En pr ball. Vending, føring, triksing, jonglering og sånn.. Og så var det stasjoner utfra ehm smidighet, oppvarming var og øyehånd, mye koordinasjon, all-idrettprinsipper men med fotball da. Mye stafett. En stasjon var stafetter for å stimulere koordinasjon, styrke, reaksjon, masse sånn friidretts... Men i spilldelen, da differensierte vi. Da var det to treninger med differensiering. Ehm.. i spilldelen, med.. Når du skulle spille 4 mot 4. De 8 som var kommet lengst.. det vil si, det var 5-6 faste, så de 2-3 siste plassene rullerte du på for å ikke få sånn faste.. Og da delte jeg inn.. litt sånn fort. Du er der du er der.. Og det tredje treningen på spilldelen. Da delte vi inn i helt jevne lag, slik at de 8 beste kom på hvert sitt lag. Også de 8 nest-beste på hvert sitt lag. Ukessyklusen ble ikke lik ettersom vi trente to ggr i uken. Men rotasjonen var fast. 2 differensierte og 1 jevne lag. Og den økten med jevne lag var også ganske viktig for da fikk de som var kommet lengst ansvar for å ta med seg de litt ferskere, så fikk du den skjulte læringen. For de som var ferske. Og det førte jo til at.. Vi tenkte jo først at det skulle være for å på en måte holde nede de beste, så ehm. at de ikke skulle være stygge i munnen og korrigere atferden deres. Men det.. resultatet det var jo det at bunn-nivået steg sånn.

Hva tror du at dette miljøet.. hvordan har dette bidratt til å utvikle guttene og jenta, som mennesker utenfor banene?

Jeg tror det at.. uten at jeg er helt sikkert.. Men jeg tror det er mer vanlig enn før at bredde og topp altså det er ikke noen sånn faste klikker som at eliten går der, også går bredden der.. altså det har vært mye mer.. sosialt har det vært mye mer mingling. Hehe. For å si det sånn.. ifra begge gruppene. For tidligere har vi sett tendensen til at de som blir plassert på et enerlag når de er 13 år og trener andre dager. Da blir de en gruppe så holder de sammen om kveldene og sånn. Men det har jo ført til en ehm litt andre sosiale forhold. Altså du får ikke sånn elitelag og toer-lag sånn sosialt sett. Tror jeg..

Og hvis vi skal overføre det til verdier eller.. vil du kalle det respekt?

På en måte så er det jo sånn sett gjensidig respekt. Ehm. det er sant. Vi har jo egentlig drevet inkludering i mange øvelser, som er noe som de har fått. Jeg vet ikke... Jeg har ikke tenkt så mye på hvilke verdier de har fått. Bare grunnleggende at du skal respektere de andre selv de er dårligere enn deg til å treffe en ball.. Det har ingenting med menneskeverd å gjøre. Og det tror jeg de har forstått. Sånn at de ser på hverandre på.. ehm.. (pause) For å si det motsatt så har.. litt for ofte så når guttene plasseres på et enerlag så skiller det seg ut en elite også i skolesammenheng og i kveldssammenheng. Og det har vi unngått nå. Hvor i verdiskalaen, eller hvilke ord du skal bruke det er jeg litt sånn usikker på.

Hvordan har dere klart å unngå dette da?

Vi egentlig ikke gjort annerledes enn å gjennomføre treningene. Og, og konsekvent hatt... De har jo trent sammen til de var 15 år.

Har dere snakket noe om disse tingene på treningen?

Nei, lite.. jeg tror. Spillerne selv vet ikke at vi differensierte fra de var 7 år. I og med at vi hadde to differensierte treninger og den tredje med jevne lag så følte de seg ikke satt i noen båser. Ehm og når vi begynte med kamper når de var 7 med sånn femmer-fotball, så satte vi oss ned og så tok... Da hadde vi 7 lag. De sju som hadde kommet lengst på lag: 1,2,3,4,5,6,7. Og de neste 7 på lag 1,2,3,4,5,6,7. Da hadde du 7 ganske jevne femmer-lag. Og når de ble 10 så ble de sånn sjuer-lag. Først femmerfotball, så sjuerfotball. Og når de spiller sjuerfotball ehm da plasserte vi de.. ehm. da hadde vi 5 sjuerlag. Og da var de 5 beste på hvert sitt lag. De neste 5 osv. Og da har det vært.. og når du har gjort det konsekvent så har du.. fått en slags mingling.. og på trening når du lager jevne lag, så blir de vandt med å omgås både i trening og kamp. Ja. (pause) Jeg tror også.. For de som har blitt best.. så tror jeg det er lurt at vi, når de var 13-14 år, fordelte de på to lag. For når de kom så høyt oppe på tabellen, for

da begynte vi med tabeller og sånn, så var de 5-6 beste på det laget, og 5-6 beste på det andre laget. Da måtte de ta mer ansvar. Kunne spille i sentrale posisjoner. Kanskje sentralt i banen. I forhold til å vært i et lag som var mye bedre, men vært mindre betydningsfull i laget. Litt på det samme som du er kretsagsspiller og havner på et landslag. Da føler du deg gjerne ikke så god. Det er andre som er mye bedre. Så de har fått.. i viktige år har de fått være sentrale spillere på gode lag.. ehm og så har de hatt noen som er bra, men bittelitt svakere med seg. Så jeg tror.. litt for mange samler de beste 13 åringene på et lag, også skal de spille mot de som for eksempel er 14 år. Altså, hva er det som er hensikten med det? Det bare går litt fortere kanskje. Ehm.. For da skal du være rimelig sikker på at du når de er 13... Da skal du være god spåmann for å klare å finne de tretten som vil mest. Og hvis jeg skulle plukket ut dem når de var 13 år, dele de beste, så hadde jeg garantert bommet. Og så lenge de ville trene mye selv, så, når vi gikk litt bredere ut så fanger du ut de som er litt late-bloomere også.

Hvordan kunne de 5-6 beste da, på hvert av de to beste lagene, samarbeidet med de 5-6 neste. Var forskjellene store mellom dem?

Det var forskjell.. men ikke så veldig stor. For at, i og med at de hadde... alle hadde egentlig vært med ganske mye på sånn egentr.. uorganisert, spesielt på lørdager og søndager da var den brynehallen, jærhallen, den var åpen. Den bygde de når de var 5-6 år. Så akkurat når de begynte å spille fotball, så var det alltid ledig, uansett vær og vind, så var det ledig i den hallen. Og den var aldri utleid. Og da var de jo vant med å spille mye.. så hadde de jo øvd mye. Det var.. Så det går jo mye på.. mye lek, spilt mye.. Og det har de gjort helt til ganske nylig egentlig. Samles og spilt en mot en, to mot to, vm og.. så.. men det var forskjell, altså.. Vi har ikke.. på den lille plassen her, så har vi ikke 28 elitespillere. Nei.. Og det vi gjorde også da.. Det var at alle skulle spille minimum halvparten av alle kampene. Det har vi gjort alltid..

Fjorten stk på nier-fotball?

Nei, det er ikke nier-fotball. Da spilte de ellever-fotball. (3 innbyttere) Ja det er nye regler nå. (viser på timeline) Det var jo en brå overgang fra sjuer til ellever. Da hadde vi 3 innbyttere på ellever-lagene. Det var bra. Breddegjengen hadde et eget lag. De også hadde 4 innbyttere. De var med på alle andre treningene. Her trente vi felles som en gruppe (13 år). Men når de passerte 11 og 12 år så begynte vi med differensiering 3 økter, og 1 jevne lag.. Vi holdt den der med jevne lag helt opp til 15 egentlig. Så differensierte vi i kamper fra 13 år, for da må du

melde på divisjon. Da begynner jo ungdoms fotballen. Da må du nominere til sone-lag og sånne ting.

Ok. Nå går vi over til å snakke om hva dere har gjort.. Hvis du ser barnefotballen under et, 6-12 år.. Hva gjorde dere?

50% spill. Alltid. Og så var det.. alt.. jeg tror nesten ikke vi hadde en øvelse uten at det var en konkurranse. Ifra de var veldig små. Også.. eller litt teknikktraining har de jo hatt.. Men til og med da.. jonglering, så er det konkurranse. Da kan vi ha nivå delt. De som ikke er kommet så langt, for de er det nok å greie 4, men hvis de er 10 år så er det noen som greier 100, og da må de få nye utfordrende øvelser. Da begynner de plutselig med hode, lår, fot og.. Men alt egentlig i konkurranser. Stafetter. Ehm.. ja. Alltid hatt konkurranse egentlig i alt..

Det gikk greit det for guttene?

Ja egentlig, så har de.. altså det og ha en øvelse bare for øvelsen sin del, altså de.. de fleste har jo.. syntes det er bedre formål hvis du har noe i andre enden. Og.. og.. Men det var jo lekpreget..

Det var ikke straff?

Nei, nei.. jo jo av og til bare for gøy da.. ja.. men det var ikke sånn straff at noen måtte springe og ta ta.. men det begynte vi også egentlig ganske tidlig med. Ehm.. for alle andre enn de som vant. Sånn at vi skulle vise forskjell på om de vant eller tapte.. men det var bare sånn... for å vise at det er forskjell på om du vinner eller tapte. Da kunne det være jevne turneringer også. Altså da.. Den som kanskje var dårligst i gruppen da var på vinnerlaget, og da syntes han det var gøy hvis de andre måtte ta en armheving. Men selve prinsippet bak trainingen det er jo, da følger du egentlig allsidighetsprinsippet. Vi hadde mye stafetter der de startet på magen, ligger på ryggen. Med og uten ball. De løper.. de starter samtidig. Og så løper de kanskje 10 meter. Ehm.. løper tilbake. Og når de var 6-7 år. Mye øye-hånd, øye-fot koordinasjon, kast, head. Prøvde å skape det jeg kaller flere bevegelsesminner. Altså det.. Det er litt misforstått det med all-idrett, for det betyr ikke at du skal gå en dag på innebandy, neste dag på volleyball, tredje dag på fotball og fjerde dag på ski. Men du må skape en plattform der de variere bevegelsene. Og hvis de får.. et bredt av.. får bredt grunnlag av bevegelsesmønster, så er det kanskje enklere å lære mer spesielt senere. Så vi fulgte frem til de var 10-11 år, veldig sånn, allsidighetsprinsippet i oppbygningen. Der står en plansje på Powerpointen som står oppsummert hva som er viktig ifra 5-12 år som vi har fulgt.. (viser på

powerpointen. Viser videoer av øvelser som de kjørte. Alle har spilt minimum halvparten av kampene, uansett, alltid. Men det vi gjorde i serien da de var 13, da var ikke alle like godt trente, så da var det kanskje at de som var kommet lengst spilte, hvis det var to stk som var kommet lengst, for eksempel X som var trent som en 15 åring når han var 13, så spilte han kanskje hele kampene, der de som var kommet litt kortere fysisk som byttet mer, så hadde du kanskje 3-4 stk som spilte hele kampen, men alle skulle spille 50%. Vi hadde få innbyttere pr lag. På femmerfotball hadde vi 6-7 pr lag. Det gikk akkurat. På 7sjuerfotball hadde vi også akkurat lag. Dersom en var sjuk, så spilte vi med en mindre eller så fikk vi låne en spiller. stort sett bare en innbytter. På elleverfotball i serien så hadde vi 14 spillere, så det blir mye spilletid på alle uansett. På eliteturneringer så var vi 18 spillere på cupene, da byttet vi etter halve omgangen, alle 6 som satt som innbyttere, så var det 4 som var kommet veldig langt som spilte mer enn de andre. Litt avhengig av hvor du var kommet motorisk og fysisk.

Har dere hatt noen regler på laget, i forhold til oppførsel?

Vi har hatt på atferd. At de fikk gule kort ifra de var 10-11 år hvis de bannet eller sparket ned noen. Og hvis de fikk 2 gule så måtte de sette seg ned resten av treningen. Når de begynner å bli 10-11 år så kan noen bli litt tøffe, og sånn, så skal de vise.. eller markere seg. Når du er 40 stk inne i en hall, 10-11 åringer da, så er det viktig å.. ehm. hvis det er uønsket atferd så må den endres. Hvis den uønskede atferden ikke blir gjort noe med, så vil den uønskede atferden bare fortsette.. Da må den korrigeres.

Da var det gult kort?

Ja, og rødt. Så da måtte du sette deg for resten av treningen. Men vi kan ikke gjøre det når de er 7 år, for da går de kanskje hjem, og skal foreldrene hente barnet, sant, også finner de det ikke.. (pause) Det er faktisk en gang der jeg sendte hjem hele.. Da hadde vi på treningen før.. Jeg husker ikke hvor gamle.. en 10 år kanskje da.. Da var det mange som var litt sånn sløve, og da samlet vi dem og sa hvis vi voksne skal bruke tid på dette, så må dere liksom gjøre deres beste, sant. Vi forlanger ikke at dere skal være gode da, men vi forlanger at dere skal oppføre dere.. sant.. vi sa dette i slutten av treningen.. vi prøver neste gang om det går bedre da. Og da begynte det. Akkurat likt. Da var det mye tull og vas. Og så samlet vi de. Det her er ikke godt nok, nå må det skjerping til. Og så gikk det fem minutter, så var det like galt. De sprang rundt i alle retninger. Og da bare samlet vi de så sa vi Slutt for i dag. Det her er ikke godt nok. Så sendte vi hjem hele gjengen. Ja.. det var litt dumt for meg for jeg har jo to gutter som spilte på det laget. Så de syntes det var litt dumt.. vi sendte alle 40 hjem ifra treningen.

Jeg anbefaler ikke folk å gjøre dette.. Men det viser bare at du.. du må.. hvis du har en gutt som bruker stygt ord og du ikke ønsker det, så må det få konsekvens. Det kan ikke få fortsette. Nei, og det var absolutt ikke perfekt oppførsel av de i det hele tatt. Det er ikke en gjeng med 40 engler som har spilt fotball og sånn. Men det gikk greit å skape en arena der de forstår det at dersom de er stygge med lagkamerater ehm med snakk eller sånt, så får det konsekvenser. Og da har du.. Og det fikk vi også faktisk tilbakemelding fra skolen, at det ehm.. det var vel eneste gangen på Bryne ungdomsskolen at guttene og jentene var like flinke på skolen. Men det trenger du sånn sett ikke ta med i oppgaven for det er ikke noe som er dokumentert. Men.. Vi fikk takk på avslutning på ungdomsskolen pga det at.. jobben blant annet fotballen hadde gjort. Med det at vi ikke hadde blitt delt inn i grupper.. altså det var mer en homogen gjeng.. Så det var litt gøy.. Det hadde vi når vi begynte når de var begynte når de var 7-8 år.. Det var konsekvenser av måten vi jobbet på.. Det var ikke intensjonen..

Hva var det skolen takket for?

Det var det at de.. du hadde ikke de der ehm stygge grupperingene.. Altså, der du har 10 gutter på ett enerlag som terroriserte resten liksom. Som kanskje.. og som føler seg overlegne resten. Men det var mye mer en homogen gjeng. De trengte bruke mindre ehm ting på sosial lærer og sånt.

Så oppførsel da, ehm...

Det kan jo være at hvis de ikke hadde spilt fotball så hadde du.. akkurat dette kullet her hadde blitt.. veldig skoleflinke da, mange.. Men det kan jo være at selv om de ikke hadde spilt fotball.. Det går ikke an å bevise sånn. Men det er litt merkelig at akkurat denne gjengen.. Det var.. Vi fikk hvertfall takk ifra skolen, når de sluttet.. Så det vi la vekt på av regler det var atferd. Ehm.. frem til de var 13-14 år.. og fra de var 13-14 år og ut i gjennom så skulle de.. hvis de sa de ville bli veldig gode, så måtte de ta konsekvensen av det. Så da brukte vi elitesamlingene til det. Ikke de vanlige, men de to gangene i året. For da hadde vi også breddeturneringer tilsvarende med breddegjengen. Men da, hvis de sa de ville bli best når de var 14, så må du for eksempel.. da lærte vi de.. ehm.. Den ene turneringen kunne vi snakke om kosthold, en annen gang om ehm holdning til trening, den tredje gangen om søvn.. Ja, og sånne ting.. så vi var jo ehm direkte med dem. Det var ikke noe sånn. Jeg har vært rundt og folk trodde at vi hadde 40 stk som sprang rundt.. og vi koste med de hele tiden.. Det er absolutt ikke sånn. Vi har vært tydelige med de.

Har de drevet mye annen aktivitet?

Det har vært veldig variert. Nå i Bryne så er det ikke så mye. Men det var en del som spilte håndball ehm som kolliderte med fotballtreningene og da.. var det umulig for oss på Bryne og bytte tidene, fordi det er en bane på 500 spillere.. Så da gjorde vi det sånn. Det var om vinteren, så da skulle de bare spille håndball, og så heller komme på fotballen de andre dagene. Men det, men det falt litt i fisk, så ehm. det.. Det var liten annen aktivitet i.. det var litt friidrett, litt svømming, og litt ehm håndball.. Men de gangene det kolliderte da prioriterte spillerne fotball, selv om de hadde fått beskjed om at du burde egentlig prioritere håndball.. Men vi dekket dette inn med å kjøre veldig allsidig i fellestreningene som vi hadde når de var 5-6 år.. En trening som ikke er allsidig det er hvis de møter opp også, skal de åtte stk skal føre rundt noen kjepler, så står de og venter så skyter de på et lite mål også går de tilbake og gjør de det en gang til.. så er det gjerne ti stk som skal slå vegg, også står de mye i ro.. Altså du får de samme bevegelsene, også står du mye i kø. Det har vi unngått.

Nå går vi over til relasjoner rundt laget. Har det vært noe samarbeid mellom skole og fotballen?

Nei..

Hvordan har miljøet vært i gruppen? Det har du jo snakket littegrann om.

Ja, det har vært en homogen gjeng. De går sammen fortsatt, når de er 19 år. Det var faktisk sånn at når, og det må du ikke skrive i oppgaven din for da blir det bråk, når X i fjor høst skulle trene med Juventus, han var og trente med Juventus i fjor.. det var ikke alle som.. det var litt sånn hemmelig. Og da.. da var han i Molde, spilte i Molde, og hadde begynt å etablere seg ganske mye på A-laget. Og så skulle han hjemom, og hente noen sånn ting.. vet ikke om det var pass eller hva det var, her på Bryne. Så var han her ettermiddagen, så skulle han ta morgenflyet til Torino. Da tok de ham opp på junior bredde 2 trening. Med de på laget hans som var nummer 21-40. Ja han elsker jo å spille fotball, og det var jo kompisene. Og da smalt han jo i taklingene, knottene først som en gal. Han kom rett ifra Moldetreningen og skulle trene med Juventus. De hadde blitt et himla sjau vet du hvis det hadde kommet ut.. Men det viser bare at.. Når du er så mye bedre enn andre da er du... De fleste gidder jo ikke gå å se på toer-laget en gang..

Det var en fin historie.. Hva med foreldre rundt laget. Hvordan har de bidratt?

Vi har hatt en stabil.. stabile foreldre, stabile trenere. Det har vært utskiftninger av foreldre og de har tatt det på omgang og vi har hatt mange oppgående trenere ifra dag en.. jeg var ikke med fra de var 6, jeg begynte når de var 7. Så jeg hadde de ifra 7-16. Det er 10 år. Så var jeg jo med to år til på breddegjengen. Han gutten min som trente på ehm.. spilte på bredden, han ble veldig sjuk i fjor.. så da var det ikke naturlig at jeg var med det siste året nå.. fordi han har vært sjuk et helt år, nå er han frisk igjen.. En som heter Sander. Ehm. men.. så det har vært stabile voksne trenere, Leif Rune Salte, som spilte i Bryne, Viking, og en landskamp. Roger Eskeland som har.. landslagstrener på keeper for damene nå. Med assistent-trener i sandnes ulf. Han er stefar til en på laget. Ehm.. Stig Rune elvedal som var i a-stallen til Bryne. Øyvind Time, som også har vært innom. Så akkurat på dette kullet så har det vært mye fotballforeldre.. Så så.. Og.. stabilt gode ledere. Trygge gode kampledere. Jeg var kun med laget der.. så.. på kampene var jeg med på laget der sønnene mine var. De var jo på samme laget frem til de var fjorten.. For da valgte jo han ene bredde og han andre elite.. da var jeg med eliten. Jeg var jo med han X mest på de treningene. Men jeg fikk med meg de fleste kampene med X, alle kampene egentlig. Også når de var 16 så ble jo X ganske kjapt flyttet opp på juniorene og begynte å spille tredje divisjon. Og da ifra påske og ut året så trente jo jeg eliten. Og det var jo litt spesielt for da var ikke X med. Da var han på juniorene og 3 divisjon. Og han X, han andre, det er jo tvillinger jeg har. X han spilte på bredden. Så da trente jeg jo et helt lag, der jeg ikke hadde noen gutter med. Intensjonen med det.. Det er jo foreldrestyrt dette her, så det var jo spesielt å trene... (pause) Men det gikk fordi jeg følte jeg var en slags reserve.. eller jeg har holdt på med de i ti år.. Jeg føler.. Jeg er ikke noe pappa til de, men jeg er liksom en ekstra voksenperson i deres liv. Så jeg har jo fått.. venner for livet på en måte.. Ikke venner, det er feil å si. Men ehm kjekke ungdommer som jeg vil sette pris på resten av livet. Ja..

Hva med klubben oppi dette?

Vi fikk ganske frie tøyler til å begynne med. Fordi året før så hadde de toppet.. Da hadde.. det var sånn at de hadde begynt.. Når de var 13 år så delte de foreldretrenere som var der da delte inn ehm. de beste på enerlag og så liksom.. Og de trente på ulike dager som gruppe 2. Og da fikk vi.. Jeg sa jeg kunne godt være med.. for jeg var jo allerede da sånn uefa a-trener som det heter. Så jeg var.. Så tanken var egentlig at jeg skulle bare være med i ett år. Jeg hadde ikke noe sånn ti-års-perspektiv, men jeg sa jeg kunne godt bli med nå for... Guttene mine var jo ganske leie seg da jeg skulle.. Da var jeg trener i andre-divisjon for seniorlag. Jeg har jo egentlig trent mer seniorlag enn barn og ungdommer. Da trente jeg Klepp, og da

husker jeg, etter en kamp. Da vi skulle til Åsane, og spille borte mot Åsane. Da var de veldig lei seg, for da skulle de spille første kampen. Så da spurte de om jeg likte bedre Klepp en de. Og da.. kampen etterpå så gav jeg beskjed til Klepp at jeg blir ut sesongen så slutter jeg. Og da begynte jeg å trene de (barna). Da var de sju år. Og litt av grunnen det var fordi at jeg var ganske lei av foreldre som bare prioriterer seg selv, og ikke bryr seg om egne unger. Så jeg tenkte jeg skal hvertfall ikke... jeg skal bidra litt. Og da når jeg begynte da.. jeg har idrettsutdanning i tillegg.. jeg er egentlig økonom, bachelor økonom.. så jobbet jeg med det et par år, så hoppet jeg av så flyttet jeg til oslo, så hadde jeg tre år på idrettshøgskolen også tok jeg Uefa A- i 2001 så jeg har jo vært mye trener i.. ja forskjellige nivå. Og da.. Siden jeg hadde den bakgrunnen så fikk jeg ganske frie tøyler til å utforme strategien. Og en av arbeidskollegene mine, det var X, og da hadde han begynt som sånn barnefotballsjef, i Bryne. Og han var også med å utvikle.. Etter hvert som vi utviklet det så omgjorde han det på en måte til en slags ehm strategi.. Så.. Alt var ikke klart når de var sju år. Men det ble formet etter hvert da..

Så klubben har ikke hatt.. Klubben har egentlig sett mer på hva dere har gjort?

Ja de har jo hatt planer før også. Men det er ikke alle som har gjennomført det.

Men her hadde jo de inndeling tidligere?

Nei, det. Det var noe nytt. Vi fikk jo egentlig ikke lov av kretsen til å ha det, for de andre lagene protesterte, for de sa at Bryne hadde så store fordel. Det ene laget her.. Det som ikke var mitt lag, det ledet jo før siste serierunden, da de skulle bli kretsmestere. Da tok mitt lag og slo det andre laget. Så det dårligste brynelaget slo det beste sånn at da gikk Viking forbi de igjen. Så den kvelden så fikk jeg mange oppringningen av de foreldretrenerne på de ulike 13-årslagene som spurte om.. hvorfor jeg gjorde det.. så sa jeg.. ehm ehm. laget mitt var best i dag.. jo men kretsmesterskapet da.. Da hadde vi sagt det hele sesongen, at vi ikke brydde oss om kretsmesterskapet. Men de trodde oss ikke. Men etter det så sluttet, sluttet de å mase om det.

Ehm.. Har du...

Det er ikke bare jeg... Det har vært flinke oppegående folk.. Det er jeg.. som.. jeg er den eneste som har holdt på i alle årene. Og i og med bakgrunnen min, både sånn fotballfaglig og sånn idrettslærer. Så har jo.. så har jeg trukket i trådene i forhold til treningsplanlegging og

spesielt det med å ta vare på alle. Jeg har vært slags hovedtrenerene.. ehm.. men vi har jo delegert. Masse gode fotballfolk og ledere..

Vi kan se litt på fasiliteter nå.. hva har de hatt tilgjengelig?

Nei, til å begynne med så hadde vi litt en halv bane.. En grusbane, men etter hvert bygde de kunstgress, og Jærhallen, så fikk vi innpass i den. Så vi har hatt. Når de var 7 år så hadde vi en gang i uka inni den Jærhallen. Det er halv elleverbane. En time i uka hele den hallen. Jærhallen er utleid ifra 0815 om mandagsmorgen til fredagskveld kl 22. Så det er kun lørdag og søndag den er åpen (for løkkefotball). Skolen bruker den på dagtid, og klubben bruker den på ettermiddagene. En time inni hallen i uka, og en time med en halv bane ute. Av og til hel bane ute. Så vi har stort sett hatt.. vi har ikke hatt veldig mye plass. Men det er jo på Bryne.. bare en stor bane i tillegg til hallen. Når det er masse lag så må vi jo dele.. 3 ganger i uka begynte vi med når de var 11-12. Vi var ikke så avhengig av så mye treninger fordi de holdt på med sånn ffo utenom (fotballfritidsordning). Så de var jo aktive. Disse her har jo trent vel så mye uorganisert som organisert.. Vi brydde oss ikke om.. Utenom de lørdagstreningene som vi hadde om vinteren når de var 11-12-13 år så har de jo.. samles det mye. Og da styrer de det selv. Og da.. det er jo det vi egentlig ønsker. Vi ønsker mye uorganisert aktivitet uten foreldreinnblanding. Og det ehm.. da tar de ansvar og da organiserer de seg selv, mye god læring og. (pause).. Kan ta et eksempel på det: altså vi hadde, når de var 10 eller 11 år. Så hadde vi sånn jonglering, eller triksing som vi sier på Jæren. Og da.. syntes jeg som hovedtrener at ehm det var mange som hadde lyst til å bli gode, også var det altfor dårlig kontroll på ballen, sant.. Og da hadde vi en øvelse der alle skulle få prøve to ganger, to eller tre ganger, tre var det kanskje. De 20 som greide det mest.. de skulle spille på den ene banehalvdelen i Jæren, og de 20 som greide minst skulle spille på den andre banehalvdelen. Og da var det vi voksne som telte så fikk de tre forsøk, og da fordelte vi de.. de 20 som greide mest, går der... Da var de 10 år. Men så sa vi: Dette her gjør vi igjen om 14 dager. Og det som skjedde da det er den egenaktiviteten som gjør at de.. egen motivasjon. Altså. Uansett om jeg hadde trent hver dag som uefa a- trener og idrettsfysiolog. Jeg hadde ikke hatt sjanse til å få til den fremgangen om jeg hadde trent to ganger om dagen med de. For da var de indre styrt, og indre motivasjon og holdt på og øvde og øvde. Vanvittig fremgang på fjorten dager bare på det tema.. ja.. Da hadde jeg bare gått i veien som voksen hvis jeg skulle gått inn med mine fornuftige øvelser.. da hadde jeg ødelagt det. Progresjon som de fikk. Det var jo veldig mange som fikk sånn gull og sølv-ballen og sånt, av gjengen.

Hehe.. Det skjønner jeg er motiverende for dem. Nøkkelen ligger i at du sier at dette her gjør vi igjen om to uker.

Ja, ja.. men vi gjorde ikke det sånn. Det var bare denne ene gangen. Men vi prøvde å vise øvelser som de kunne bli bedre på uten av vi var der. (pause) Et annet eksempel, det er.. jeg vet ikke om vi hopper ut av tema da, men du snakket om konkurranse og sånn. Det er mange som fører mellom kjegler for ballkontroll, og kanskje avslutter med skudd på mål.. Vi gjorde aldri det. Hvis vi skulle gjøre det så hadde vi to baner ved siden av hverandre. Også mål i hver ende, også blåste jeg i fløyta, så gjelder det å komme forrest mellom kjeglene og score først. Til og med da differensierte vi. De som ikke var så trygge med ball, de holdt på på siden og hadde lengre avstand mellom kjeglene.

Tror jeg vi har vært gjennom mye nå. Avstand til bane og slikt, det er ikke så stor avstand til banen for guttene?

Nei, men, men når de ble eldre, 16 og sånt, da begynte vi med annerledes. For da hadde vi øvelser på... da var det.. 14-15, 14-15, 13-14-15 da var det tempo som var... da var liksom grunnleggende teknisk, da var vi gode med ballen. Da begynte vi å sette høyt tempo. Altså presset på tid og rom. Og da var stikkordet de tre årene tempo, høyt tempo i pasningsspill, i gjennvinning, når vi spilte. Sånn at, da hadde du ehm. Vi så jo liksom på hvis det var en eller to som skulle bli veldig gode, så må de øve opp kroppen allerede på start-stopp-akselerasjon. Og da gjorde vi det på alle øvelsene... Masse sånn firkantøvelser, der jeg stod i midten, da kunne jeg.. eller bak så hadde de gjerne 6 kvm som de hadde.. Pasninger rundt.. 5 stk som stod å førte rundt og stod å slo pasninger, så la vi vekk ballen, så hadde de hurtighetsløp inni mellom. Også kunne de spille en mot en.. så tok vi vekk midtre kjeglen og spilte to mot to. mye.. ehm. stikkord ifra 13-14-15 er høyt tempo.. Tempo, da mener jeg tempo i spill og press. Altså, hvis jeg kan slå en pasning fort bort til deg, så gjør jeg det.. Jeg bruker ikke et år på den. Hvis jeg mister ballen, så tar jeg den igjen.. da står jeg ikke å ser i luften. Det er det jeg mener med tempo.. Men de hadde jo koordinasjonstreninger.. altså løpshurtighet.. tempo i bevegelser. Det begynte vi med i motorisk gullalder.. Men her snakker jeg om bevegesmønster.. i firkant.. 3v1 med høyt tempo.. possession spilte vi 3 lag,, 3 mot 3 mot 3 ja.. sånn type..

Jeg tror jeg egentlig vi har vært gjennom mye her nå.. To spørsmål til slutt da. Nå blir det litt oppsummering her, ehm.. hvertfall på det første spørsmålet. Hva har vært bra med modellen deres?

Det er det at vi har hatt en modell som har gjort ehm.. Det var mange.. Flere sa til meg det at du ødelegger de de.. ehm.. altså du ødelegger muligheten til de som har lyst til å bli gode til å bli gode ehm når dere er så mange. Og det som modellen har vist det er det at vi har produsert veldig mange gode spillere, samtidig som vi har.. som veldig få i den andre enden har sluttet. Så ehm. Ser jo sånn samfunnsverdi hvis at de fortsetter... De bør jo fortsette. For det er jo samfunnsnyttig også i tillegg. Og den sosialiseringplattformen som fotballen er, så, så er den et viktig bidrag altså.. klubbene, fotballidrettsklubbene er viktige. Ehm Så jeg vil si ehm at vi har bevist, eller ikke bevist da men.. Vi... når.. du.. Spørsmålet er ikke.. Du trenger ikke velge mellom topp eller bredde.. Du kan få begge deler hvis du vil. I samme gruppen. Det er egentlig det vi har gjort. Vi har hatt topp og bredde i samme gjengen. Vi har gjort det via organisert differensiering, også vannet det ut sånn at det ikke skal bli sånn separate grupper fra tidlig av og.. Tok hensyn til jevnbyrdighet mest mulig. I konkurranser, jevne konkurranser sånn at de alltid måtte strekke seg.. Så da, da, da går det an. Men jeg mener ikke sånn som Rosenborg og de store. Altså.. ehm. Dette her er en måte å drive en klubb på, på en klubb som ikke bare er toppklubb. Bryne er både topp- og breddeklubb. Nå er det ikke så mye topp lenger kanskje, da, men.. Men for breddeklubber som har veldig mange som har lyst til å trene mye ehm så trenger du ikke ta valg, satse på de, eller skal vi satse på bredden. Det går an å favne begge deler. Og det har vært best med den modellen. Du har fått ehm 6 av 40 som har spilt landslag bare siste to årene. Ikke for 6-7 år siden. Men siste halvannet årene så har 6 av 40 stk spilt på landslag. Og 10 av de har jo spilt på krets. Kretslag. Og allikevel så har ikke den andre enden sluttet, for de har fortsatt.. Men som sagt så er ikke det en.. en.. Det her er en grei modell for de som er med.. Som har mange spillere ehm og.. Er usikker på om de skal satse på de beste, eller være mer bredde-alternativ, så går det an å få med seg begge deler..

Nøkkel da, til å få med. Til å klare begge deler.

Det er.. du.. frem til du er ni år, så må du være en god voksen. Fram.. Ifra de er ti år og utover så må du ha fotballkunnskap i trenerapparatet. Ehm. og da.. da begynner du å snakke litt mer fotball med de, i forhold til bevegelser og sånt. Også må du ta alle på alvor, uavhengig av ferdighetsnivå. Også må du se alle. Selv så gjorde jeg det i løpet av treningene at jeg.. Jeg førte ikke treningsdagbok, eller opprop. Men hvis vi hadde 40 stk, og jeg telte 38 stk på treningen. Når jeg kom hjem så krysset jeg av de 38 som var der. Hvis det var en eller to som jeg ikke husket om var der så hadde jeg ikke gjort jobben min. Så det var veldig bra korrektiv for meg. Så hadde jeg vært hovedtrener så vet jeg ikke om to av spillerne mine som jeg har hovedansvar for var der.. Og da måtte jeg skjerpe meg.. Så ganske kjapt så begynte vi... Du greier ikke

snakke med 40 stk i løpet av en trening. Men du kan kanskje ta 6-7 stk før treningen begynner.. Du får blikk-kontakt i øvelser. Smilte til noen.. sånn at du.. de følte at.. Hvis en spiller går hjem i fra trening, og lurte på om jeg som hovedtrener hadde sett om han var der eller ikke. Da hadde jeg mislyktes. På samme måte som hvis det var en som kom gråtende hjem fordi en ifra det andre laget hadde vært stygge med ham da hadde jeg også mislyktes. Da var det mission not completed.

Også virker det som at.. for å klare å lykkes med den modellen, med topp og bredde i samme gruppe, så tenker dere jevnbyrdighet og differensiering..

Ja, ja.. Jevnbyrdighet. Altså. Du må ikke forutsette at det ikke er forskjell på folk. Altså det er forskjell på folk. Og skal jeg.. når de begynner å bli 10-11 år. Hvis jeg skal serve en fremtidig god spiller, da må jeg passe på å skolere meg. Så må jeg gå masse på kurs. Jeg stod time ut og time inn med video, når det var forelesninger.. hvis kretsen hadde ehm store ehm. De har en gang i året, så har de.. har de sånn stort kurs på fredag-lørdag-søndag. Cupfinaleseminaret.. Så jeg var og tok.. mye.. Hvis det var utenlandske som var inne og hadde en happening. Så stod jeg med video og spurte om jeg kunne ta video, så sa de ofte nei, så filmet jeg ofte allikevel.. Men jeg la det jo aldri ut på nettet. Men jeg fikk jo god dialog med de.. Og da brukte vi ofte nye ting uken etterpå på trening. Og da gikk det på nederlandsk teknikktrening de første årene. Så var det mer og mer i forhold til tysk possession og tempo i ting.. så vi har også brukt en del tid.. kall det etterutdanning da.. Vi har ikke gått på kurs. Men vi har hvertfall, meg og flere andre har hvertfall vært oppdatert på det som foregår.. Hvis du har en 13-åring som bor i Nederland. Hvordan er treningen hans? De blir jo ganske gode. Det er ikke sikkert vi skal gjøre som har gjort i Norge i ti år da.. hvordan ser den treningen ut.. Så, det har vi.. Tror.. For å stimulere de beste så selv om vi har gode forutsetninger, som jeg sa med kursing og bakgrunn og sånt noe, så har vi brukt mye tid på å få med nye trender..

Er det noe du tenker at du ville gjort annerledes, når du ser tilbake?

Kanskje det.. at ehm.. Til de aller beste, enda tidligere tidspunkt, lært de å bli litt røffere i stilen. Men nå er det jo. Altså X viser jo at ehm han er jo ikke pudding i dueller og sånt noe.. Men i utgangspunktet er det ikke noe sånn... store.. Det har langt fra vært perfekt og på noen turneringer. Vi hadde en turnering der ehm vi var i Kristiansand ehm så hadde vi avtalt..Da hadde vi.. først når de var 13 år. Og Vennesla cup. Så hadde vi tre jevne lag, på den gjengen. For da var det bredde.. altså. Vi var jo med i to eliteturneringer, men en gang i året så reiste jo hele gjengen. Og da lagde vi tre jevne lag, og det var ganske mange gode lag med og alle tre

lagene kom videre til a-sluttspill. Og da møtte vi jo.. Da var vi jo førti stk. Det er klart når vi delte tre jevne lag så ble vi jo ehm utvannet og da røk først det ene laget ut, så det andre.. Også mitt lag røk vel ut i kvartfinalen, så var det ett som kom til semifinalen. Jeg husker ikke helt. Men da var det et av de lagene. Da var vi blitt enige om at alle skulle ha 50 % spilletid. Da, på det ene laget så var der.. trenerne der hadde ehm funnet ut at, første kampene de skulle spille så var det mot et veldig svakt lag, så da hadde de, en som egentlig ikke var så veldig god så spilte han hele kampen. Også kampen etterpå så spilte han ingenting. Han hadde jo spilt hele første kampen.. Problemet var jo at det var andre kampen at faren og 3 brødrene kom helt ifra Bryne for å se.. Og han hadde jo vært på møtene som vi snakket om at alle skulle spille 50%. Så vi hadde noen sånne episoder. Men da var det bare å ta det med de etterpå og legge seg flat, og det var jo egentlig ikke sånn. Og det var.. Det.. det krever jo og at vi har god kommunikasjon innad i trenerteamet, og det var bare en glipp, og.. og. Men som sagt.. du finner ikke noe perfekt.. Vi har gjort mange feil også altså.. Men.. men det er ikke noen sånn klare ting jeg kunne tenkt meg også gjort ehm annerledes. Nei.

Siste spørsmålet er: noen på laget ble veldig gode, mens andre ble ikke like gode. Hva forklarer de forskjellene tenker du?

Hva de selv forklarer det med?

Nei, hva er grunnen til det, tror du?

Jeg tror det har litt med genetikk. Altså noen har.. ehm altså det.. Erling har jo en far som har spilt i premier league.

Fysisk medfødt genetikk eller?

Ja, fysisk.. ja. Ja.. Altså.. litt medfødt. I den grad du kan ha medfødt evne da.. ehm. det er jo mange som har det som ikke ble gode.. sant. Du selv er jo ehm altså.. det må jo være et eller annet med deg også.. både du og du har en bror som var rimelig gode.. Det kan jo ikke bare være.. Jeg har fått det spørsmålet: Ja, men det er jo ikke merkelig at de der ble gode fordi at de fleste har jo en eller annen slektning som har vært god. Sant. Og jeg har sett. Det er ganske mange som har fedre som er gode. men de fleste som har en far som har spilt i premier league blir ikke så gode selv. Så det.. det.. Men det er en av forklaringene. De tar bevegelsene lett. De har talent for bevegelsene.. Så det er en av grunnene. Den andre grunnen det tror jeg er at de har veldig sjeldent opplevd at alt blir for lett. For de har hatt mye konkurranser der de har tapt og vunnet. De har spilt jevne kamper. Jevne treninger. Vi har etter hvert fått såpass mange

gode spillere at de har matchet hverandre, knallharde ehm fighter på trening. Sånn at du har.. jagt etter jevnbyrdighet så har de vært stresset på hver trening. Treningsmengde også. De beste har ofte ehm trent mer, enn de andre.. Og, og når du trener mer i tillegg til.. ehm.. men igjen altså.. av de 20 beste så er det 20 stk som har trent ganske mye.. Men jeg tror.. Det som kjennetegner de som kom lengst av de 20, det er også ehm.. da må du inn på, ikke fysiologien, men det mentale. I forhold til vannerskalle, i forhold til indre drive, lysten til å vinne, lysten til å bli bedre. Så ehm.. Altså.. Det er nok enda større skille mellom.. hvis du har 20 jevne spillere, så tror jeg at du kan skille ganske mye med ehm se hvordan de oppfører seg i trening og kamp. Og snakke med de, og høre.. Det du sier nå at du har lyst til å bli god, er det.. Hva ligger der egentlig i det. Ja.. jeg tror nok, de som har kommet lengst, har en.. en.. jeg har aldri sett noen definisjon på vannerskalle et eller annet. Men det er et eller annet indre driv, en passion, en lyst til å bli god.. Men jeg har fulgt han Geir Jordet, for eksempel, lenge, i hans forskning og sånn. Men jeg har ikke tenkt så mye på det når jeg har.. altså det isfjellet sant. Hva som kjennetegner de beste.. Så ser jeg.. X i forhold til å omfavne leken, ehm tåle vinne, tåle å tape.. men du trenger ikke tåle å tape for det... Sant, altså.. mye i det isfjellet til han Jordet, som han har.. De elleve tingene som de hele tiden viser er.. det som kjennetegner de aller beste.. Det er jo veldig mange av de som ble best som har de inne da...

Da er vi ferdige, takk skal du ha!